

EGE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

**SMS VE FACEBOOK'UN İNGİLİZCE KELİME ÖĞRENMEYE
KATKILARININ İNCELENMESİ: EGE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ**

Osman Gazi YILDIRIM

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Bilim Dalı Kodu :

Sunuş Tarihi :22.07.2013

Bornova-İZMİR

2013

Osman Gazi YILDIRIM tarafından yüksek lisans tezi olarak sunulan ‘‘SMS ve Facebook’un İngilizce Kelime Öğrenmeye Katkılarının İncelenmesi: Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği’’ başlıklı bu çalışma E.Ü. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile E.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Eğitim ve Öğretim Yönergesi’nin ilgili hükümleri uyarınca tarafımızdan değerlendirilerek savunmaya değeri bulunmuş ve 22.07.2013 tarihinde yapılan tez savunma sınavında aday oybirliği ile başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri:

İmza

Jüri Başkanı : Prof.Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU

.....

Raportör Üye: Yrd.Doç.Dr. Tarık KIŞLA

.....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Bahar BARAN

.....

ÖZET**SMS VE FACEBOOK'UN İNGİLİZCE KELİME ÖĞRENMEYE
KATKILARININ İNCELENMESİ: EGE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ**

YILDIRIM, Osman Gazi

Yüksek Lisans Tezi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU

Temmuz 2013,113 sayfa

Bu araştırmanın amacı; SMS ve Facebook kullanılarak yapılan bir İngilizce kelime öğretimi uygulamasının, öğrencilerin İngilizce kelime öğrenme düzeyleri üzerine etkilerini araştırmak ve öğrencilerin yapılan bu uygulamaya yönelik görüşlerini değerlendirmektir.

Araştırma altı hafta sürmüştür, bu süre zarfında SMS grubu öğrencilerine toplamda 30 kelime SMS ile gönderilirken bu kelimeler Facebook grubuyla Facebook ortamında paylaşılmıştır. Öğrencilerin öğrendikleri kelimelerle ilgili alıştırmaları sağlamak amacıyla her hafta çevrimiçi quizler uygulanmıştır.

Araştırmada, nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Uygulamaların katılımcıların İngilizce kelime bilgilerine etkisini bulmak için öntest, sontest ve kalıcılık testi olarak çoktan seçmeli sorulardan oluşan İngilizce başarı testi yapılmıştır. Katılımcıların ortama yönelik görüşlerini değerlendirmek için ise öğrencilerle yüz yüze yapılan görüşme soruları kullanılmıştır.

Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılında, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde eğitimini sürdüren 42 öğrenci katılmıştır. Nicel verilerin analizinde Mann Whitney U, Wilcoxon sıralı işaretler testi ve ANCOVA kullanılmış, nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır.

Araştırma verilerinin çözümlenmesi sonucunda, SMS grubu ile Facebook grubu sontest ve kalıcılık testi başarı puanları arasında SMS grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan her iki deney grubu öğrencileri de kendilerine uygulanan bu öğretim yönteminin ilgi

çekici ve eğlenceli bulduklarını ifade etmiş, etkinliklerin İngilizce kelime öğrenme için faydalı olduğu belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Facebook, İngilizce kelime öğretimi, mobil öğrenme, SMS ile öğrenme, sosyal ağlar.

ABSTRACT

**EXAMINATION OF FACEBOOK AND SMS IN ENGLISH
VOCABULARY ACQUISITION: EGE UNIVERSITY EDUCATION
FACULTY EXAMPLE**

YILDIRIM, Osman Gazi

MSc in Computer Education and Instruction Technology

Supervisor: Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU

July 2013, 113 pages

The purpose of this study is to investigate effects of English vocabulary teaching practice using SMS and Facebook on vocabulary acquisition and to evaluate attitudes of students towards this learning activity.

The research has been completed in six weeks. During this period, while 30 English words in total were sent to SMS group using SMS, words were shared with Facebook group on Facebook. At the end of the every week, online quizzes consist of matching questions were completed by students.

Both quantitative and qualitative research methods were utilized in the research. In order to find out effects of teaching methods on participants' vocabulary acquisition, an English test consisting of 30 multiple choice questions was used as pretest, posttest and retention test. In order to find out attitudes of participants towards this learning activity, face to face interview questions were used.

42 students in Ege University Faculty of Education Computer Education and Instruction Technology Department in 2012-2013 Spring Semesters participated in the study. Quantitative data were analyzed using Mann Whitney U, Wilcoxon signed rank test for paired samples and one factor ANCOVA tests; while descriptive analysis was used in analyzing qualitative data.

According to the research results, both SMS and Facebook groups retained words comparing pretest scores of each experiment group. In addition, SMS group retained significantly more words than the students in Facebook group. Considering opinions of students about this learning activity, these teaching

methods were evaluated as valuable and entertaining and students stated that activities were beneficial for English vocabulary acquisition.

Keywords: English vocabulary acquisition, Facebook, learning via SMS, mobile learning, social networks.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışması birçok bireyin değerli katkıları ve destekleri ile yürütölmüőtür. Öncelikle araştırma konusunun seçiminden, sürecin planlanıp sona erdirilmesine kadar bana rehberlik ve destek konusunda ilgisini esirgemeyen ve kendisini destekleri ile her zaman yanımda hissettiğim tez danıőmanım Prof.Dr. Mustafa Murat İNCEOğLU'na teşekkür ederim.

Araőtırmamı gerçekleőtirmem için alıőmamım tüm süreçlerinde bulunduğu akademik katkılarından dolayı değerli meslektaőım Dr. Harun İğDEM'e teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında bana destek olan, varlıklarını her an yanımda hissettiğim babam Mustafa YILDIRIM, annem Neriman YILDIRIM ve abim Veli Baki YILDIRIM'a sonsuz teőekkürler.

Son olarak araőtırmama verdiği destekten ötürü TÜBİTAK BİDEB'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
TEŞEKKÜR	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırma Soruları.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi	2
1.3 Sayıtlar	3
1.4 Sınırlılıklar	3
1.5 Tanımlar	3
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	5
2.1 Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi	5
2.2 Yabancı Dil Öğrenmede Sözcük Öğrenmenin Önemi.....	6
2.3 Mobil Öğrenme	8
2.4 SMS ile Öğrenmenin Mobil Öğrenmedeki Yeri.....	12
2.4.1. Mobil öğrenmenin kuramsal altyapısı.....	13
2.4.2. Mobil destekli dil öğrenme ile ilgili yapılan araştırmalar	17

İÇİNDEKİLER (devam)

	<u>Sayfa</u>
2.5 Sosyal Ağlar	20
2.5.1. Sosyal ağların temelindeki öğrenme yaklaşımları	23
2.5.2. Facebook'un sosyal ağlardaki yeri ve özellikleri	25
2.5.3. Facebook'un eğitsel kullanımını ile ilgili araştırmalar	27
3. YÖNTEM	31
3.1 Giriş	31
3.2 Araştırma Modeli	31
3.3 Çalışma Grubu.....	32
3.4 Veri Toplama Araçları.....	34
3.4.1. SMS kişisel bilgi formu	34
3.4.2. Facebook kişisel bilgi formu	34
3.4.3. İngilizce başarı testi	34
3.4.4. Haftalık quiz uygulamaları	34
3.4.5. SMS ve Facebook grubu görüşme soruları.....	35
3.5 Deney Grupları İçin Uygulama Süreci	35
3.6 Verilerin analizi.....	43
3.6.1. Nicel verilerin analizi	43

İÇİNDEKİLER (devam)

	<u>Sayfa</u>
3.6.2. Nitel verilerin analizi	45
3.7 Araştırmanın iç ve dış geçerliliği	46
4. BULGULAR VE YORUM	48
4.1 Birinci Araştırma Sorusu	48
4.2 İkinci Araştırma Sorusu	50
4.3 Üçüncü Araştırma Sorusu	52
4.4 Dördüncü Araştırma Sorusu	56
4.5 Beşinci Araştırma Sorusu	62
4.6 Haftalık Quiz Sonuçları	67
5. SONUÇLAR, TARTIŞMA ve ÖNERİLER	70
5.1 Sonuçlar	70
5.2 Tartışma	72
5.3 Öneriler	75
KAYNAKLAR DİZİNİ	77
ÖZGEÇMİŞ.....	86
EKLER	

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
2.1. Mobil Öğrenmenin Temel Öğeleri.....	10
2.2. Mobil Öğrenmenin Temel Özellikleri.....	11
3.1. Uygulama Süreci.....	36
3.2. Ege BÖTE - İngilizce Kelime Öğrenme Grubu Sayfası	38
3.3. İngilizce Kelime İçin Gönderilen SMS Örneği.....	39
3.4. İngilizce Kelime İçin Facebook Paylaşım Örneği	40
3.5. İngilizce Örnek Cümleleri İçin Paylaşım Örneği.....	41
3.6. Örnek Bir Quiz Uygulaması	42
4.1. SMS Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları	50
4.2. Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları.....	52
4.3. SMS ve Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları	56

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
2.1 Mobil öğrenmede kullanılan kuramlar ve bu kuramların mobil öğrenme tasarımlarına yansımaları.....	13
2.2 Formal, formal olmayan ve informal öğrenme arasındaki farklar.....	24
2.3 Facebook'un Eğitsel Kullanımında Kullanılacak Öğrenme Yaklaşımları ve Desteklediği Teknolojiler	27
3.1 Araştırma Deseni	32
3.2 Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	33
3.3 Uygulama Süreci Kronolojik Süreci.....	43
3.4 Nicel Veri Analiz Yöntemleri.....	45
3.5 Nitel Veri Analiz Yöntemleri	46
4.1 SMS Grubu Öntest, Sontest ve Başarı Testinin Betimsel İstatistik Sonuçları Sonuçları	48
4.2 SMS Grubu Öntest ve Sontest Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları.....	49
4.3 SMS Grubu Sontest ve Kalıcılık Testi Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları	49
4.4 Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Başarı Testinin Betimsel İstatistik Sonuçları Sonuçları.....	50
4.5 Facebook Grubu Öntest ve Sontest Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları	51
4.6 Facebook Grubu Sontest ve Kalıcılık testi Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları	51
4.7 Facebook ve SMS Grubu Öntest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	52

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
4.8 Facebook ve SMS Grubu Sontest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	53
4.9 Facebook ve SMS Grubu Kalıcılık Testi Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları	53
4.10 İngilizce Başarı Sontest ve Düzeltilmiş Sontest Aritmetik Ortalamalarının Gruplara Göre Betimsel İstatistikleri	54
4.11 İngilizce Başarı Öntest Ortalama Puanlarına Göre Düzeltilmiş Son-test Ortalama Puanlarının Gruplara Göre ANCOVA Sonuçları.....	54
4.12 İngilizce Başarı Kalıcılık Testi ve Düzeltilmiş Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamalarının Gruplara Göre Betimsel İstatistikleri.....	55
4.13 İngilizce Başarı Öntest Ortalama Puanlarına Göre Düzeltilmiş Kalıcılık Testi Ortalama Puanlarının Gruplara Göre ANCOVA Sonuçları.....	55
4.14 SMS Grubu Görüşmesi İçerik Analizi Sonucu Oluşturulan Kategoriler	57
4.15 SMS Grubu Görüşmesi Soruları, Öğrenci Yanıtları ve Yanıtların Frekansları	61
4.16 Facebook Grubu Görüşmesi İçerik Analizi Sonucu Oluşturulan Kategoriler	62
4.17 Facebook Grubu Görüşmesi Soruları, Öğrenci Yanıtları ve Yanıtların Frekansları.....	67
4.18 SMS Grubu Haftalık Quiz Sonuçları	68
4.19 Facebook Grubu Haftalık Quiz Sonuçları.....	69

1. GİRİŞ

Teknolojinin akıl almaz bir hızla gelişmesi toplum hayatının her alanına etki etmekte ve insanların yaşamlarını yeniden şekillendirmektedir. Cep telefonlarının sıklıkla kullanılmaya başlanması iletişim olanaklarını çeşitlendirmiştir. İnternetin yaygınlaşması ile bilgi, daha kolay erişebilir bir hale gelmiştir. Tüm bunlar yaşanırken, eğitimin teknolojiden etkilenmesi kaçınılmazdır (Çakır, 2012).

Teknolojideki değişimle birlikte, birey için zaman ve mekân sınırlandırmasını kaldıran, bireyin kendi öğrenme stiline uygun materyallere ulaşmasını hedefleyen “Uzaktan Eğitim” ortaya çıkmıştır. Günümüzde cep telefonu, cep bilgisayarları ve tabletlerin sıklıkla kullanılması, uzaktan öğretimin yeni bir formu olan mobil öğrenmeyi ortaya çıkarmıştır (Georgiev et al., 2004). Mobil öğrenme, “herhangi bir yerde, herhangi bir zaman, herhangi bir cihazla” öğrenme olanağını doğurmuştur.

İnternetin gelişmesi ve kolay ulaşılabilir hale gelmesi sosyal ağların gelişmesini de sağlamış ve desteklemiştir. Sosyal ağların öğrencilerin hayatlarında önemli bir rol oynaması, eğitimcilere sosyal ağların sadece sosyal ilişkiler bağlamında bağlanma değil, aynı zamanda akademik olarak kullanabilecekleri fikrini vermiştir.

Bu tez çalışmasında, bir mobil öğrenme türü olan SMS desteğiyle öğrenme ile sosyal ağlarla öğrenmenin İngilizce kelime öğrenmeye katkıda bulunup bulunmadığı incelenmiştir.

1.1 Araştırma Soruları

Bu araştırmanın temel amacı, SMS ve Facebook’un öğrencilerin İngilizce sözcük öğrenme düzeyleri üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu çalışma kapsamında beş adet araştırma sorusunun cevabı aranmıştır:

1. SMS grubu öğrencilerinin çalışma öncesi ve sonrasında elde ettikleri başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Facebook grubu öğrencilerinin çalışma öncesi ve sonrasında elde ettikleri başarı puanları arasında bir fark var mıdır?

3. Öğrencilerin SMS ile kelime öğrenme uygulaması sonucu elde ettikleri başarı puanları ile Facebook uygulaması sonucu elde ettikleri başarı puanları arasında bir fark var mıdır?
4. SMS ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir?
5. Facebook ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir?

1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, SMS ve Facebook'un öğrencilerin İngilizce sözcük öğrenmesine katkısı olup olmadığını belirlemek, bu teknolojilerle İngilizce kelime öğrenme aktivitesine katılan öğrencilerin görüşlerini almak ve değerlendirmektir.

Teknolojinin günümüzde hızla ilerlemesi toplum hayatının her alanını etkilediği gibi eğitimi de kaçınılmaz olarak etkilemektedir. Teknoloji çağında meydana çıkan öğrenen yapısı gözlemlendiği zaman teknolojiyi daha fazla kullanan, daha fazla iletişim olanaklarına sahip olan ve daha dinamik bir profil karşımıza çıkmaktadır.

Günümüz öğrencilerin neredeyse hepsinin cep telefonu vardır ve hepsi birbirleriyle SMS vasıtasıyla haberleşmektedir. Bu kadar geniş çapta kullanım ağına sahip olan cep telefonları taşınabilirlik, kolay ulaşılabilirlik ve kişiye özel bir tecrübe sunması sayesinde öğrenme ortamları için de cazip hale gelmiştir (Saran, vd., 2008). Geniş çapta kullanılan, kullanımı herhangi bir eğitim gerektirmeyen çünkü hayatımızın her anında kullandığımız SMS'lerin İngilizce kelime öğreniminde kullanımına katkısını incelemek, öğrencilerin İngilizce kelime bilgisine katkıda bulunacaktır.

Üniversite öğrencileri arasında yaygınlığı son derece fazla olan sosyal ağların birçok amaçla kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin Facebook kullanım amaçları incelendiğinde genellikle müzik, video, resim paylaştıkları, grup kurarak ilgi alanlarına göre tecrübelerini aktardıkları, konular hakkında yorum yaptıkları, birbirleriyle etkileşimde buldukları ve sosyal ilişkilerini sürdürdükleri veya geliştirdikleri gözlenmektedir. Bu araçların eğitim açısından oldukça önemli olduğu bilinen etkileşim, işbirliği, aktif katılım, bilgi ve kaynak paylaşımı,

eleştirel düşünme gibi birçok özelliği sağladığı çoğu çalışmada ele alınmıştır (Selwyn, 2007; Ajan and Hartshone, 2008). Yapılan çalışmalar incelendiği zaman genelde akademik başarı ile Facebook kullanımı karşılaştırması, sosyal ağlarda kimlik, teknolojik boyut gibi unsurlar incelenmiştir ancak yabancı dil kelime öğrenmeyle ilgili yapılan çalışma sayısı sınırlıdır.

Mobil öğrenme türü olan SMS ile öğrenme ile sosyal ağların eğitsel bağlamda kullanımı ile ayrı ayrı yabancı dil eğitimi ilgili yapılan araştırmalar mevcuttur ve alan yazın kısmında değinilmiştir ancak bu iki yaklaşımı karşılaştıran, hangisinin yabancı dil öğrenmede daha etkili sonuçlar doğurduğunu inceleyen çalışmaların mevcut olmaması nedeniyle bu çalışma ortaya çıkmıştır.

1.3 Sayıtlar

Katılımcılar, uygulanan anketlere ve görüşme sorularına samimi cevaplar vermiştir.

1.4 Sınırlılıklar

- Araştırma, İzmir ilinde, 2012-2013 öğretim yılında Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü 2A ve 2B öğrencileri ile sınırlıdır.
- Kelime öğrenme uygulamasında seçilen kelimelerin sayısı 30'dur. Bu kelimeler, Kamu Personeli Dil Sınavı (KPDS) ve Üniversite Dil Sınavı'nda (ÜDS) en çok çıkan kelimeler arasından araştırmacının analizleri sonucu seçilmiştir.
- Uygulamanın süresi 6 hafta ile sınırlıdır.
- Araştırmada kullanılan haftalık quizlerin test etkisinden dolayı öğrencilerin İngilizce başarı testi sonuçlarına olumlu etkisi olduğu düşünülebilir.

1.5 Tanımlar

Mobil Öğrenme: Mobil öğrenme, mobil bilişim ile e-öğrenme alanlarının birlikte değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan ve belirli bir yere bağlı olmadan e-öğrenme içeriğine erişebilme, üretilen hizmetlerden yararlanma ve başkalarıyla iletişimde bulunmayı sağlayan bir öğrenme biçimidir.

Sosyal Ağlar: Kişilerin internet üzerinde kendilerini tanımlayarak, insanlarla iletişime geçmek için insanların yarattığı sanal ortamdaki sosyal iletişim kurmaya yarayan ağlara “sosyal ağlar” denilmektedir.

SMS: SMS (Short Message Service; Kısa Mesaj Hizmeti), cep telefonu aracılığı ile yazılan mesajının bir cep telefonundan diğer bir cep telefonuna gönderilmesi, mesajlaşması hizmetidir.

RSS: RSS (Rich Site Summary), çeşitli internet siteleri tarafından yayınlanan haber, makale, köşe yazısı, yorum, resim vb. içeriğin tek bir ortamdan topluca izlenebilmesine olanak sağlayan yeni bir içerik besleme yöntemidir.

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, yabancı dil öğrenmenin önemi, kelime öğrenmenin dil öğrenmedeki yeri, mobil öğrenme, SMS ile öğrenmenin mobil öğrenmedeki yeri, SMS ile dil öğrenme ile ilgili yapılan çalışmalar, sosyal ağların özellikleri, Facebook'un özellikleri ve sosyal ağlardaki yeri, sosyal ağların eğitsel bağlamda kullanımı ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi

İletişim, insanlar için en önemli ihtiyaçlardan birisidir. İnsanlar başarılı bir iletişim yaşamak için ortak bir koda ihtiyaç duyarlar ve bu da aynı dili konuşmalarıyla gerçekleşir. Dil, hem zihinsel gelişmenin göstergesi hem de anlamının aracıdır (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Bu anlamayı geliştirmek, yeni tecrübeler edinmek, kazanımlar sağlamak ve toplumlar arası ilişkileri ilerletmek için insanlar ana dillerinin yanı sıra başka dilleri de öğrenme ihtiyacı duyarlar.

Yabancı dil öğrenmenin temel nedenleri, bireylere göre değişen özel amaçlar, farklı kültürlere duyulan ilgi, hedef toplum içerisinde sürekli veya geçici olarak yaşamının doğurduğu bir gereklilik, mesleki yaşam içerisinde ilerleme isteği ve okul müfredatlarına bağlı olarak öğrenme zorunluluğu olarak sıralanabilir.

Kocaman'a (1983) göre üniversitelerde yabancı dil öğretiminde iki amaç vardır:

1. Akademik: Öğrencinin okuduğunu anlayabilmesi ve bir kaynağa başvurup buradaki bilgilerden yararlanabilmesini sağlamak.
2. Mesleki: Meslekte işine yarayabilecek bilgi edinebilmesini sağlamak.

Bir birey herhangi bir yabancı dil konusunda yeterliliğe ulaştığı zaman aşağıdaki işlemleri yapabilme kabiliyetine erişebilmektedir:

- Yabancı dilde yazılmış edebi ve bilimsel yayınları rahatça takip edebilir ve anlayabilir,
- Farklı kültür, yaşam tarzı ve alışkanlıklara sahip olan başka bir dünyayı tanıyabilir,
- Farklı kültürlerden insanlarla tanışabilir ve onlarla iletişim kurabilir;

- İşinin gerektirdiği ölçüde yabancı dil bilgisini kullanarak işini ilerletebilir ve yeni iş fikirleri edinebilir.

2.2 Yabancı Dil Öğrenmede Sözcük Öğrenmenin Önemi

Sözcük (kelime), dili oluşturan yapı taşlarıdır. Akyol (1997) kelimeyi, “tecrübelerin hafızada depolanmış şekli” olarak tanımlamaktadır. Korkmaz (1992) kelimeyi, “bir veya birden çok ses öbeğinden oluşan, aynı dili konuşan kişiler arasında zihinde tek başına kullanıldığında belli bir kavrama karşılık olan somut veya belli bir duygu veya düşünceyi yansıtan soyut yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimi” şeklinde ifade eder.

Kelimeler yalnızca anlatmaya değil, anlamaya da yaramaktadır. Kelimelerin anlamı bilinmeden okunanların ya da söylenenlerin anlaşılması olası gözükmemektedir. Okunan bir metinde bilinmeyen kelime sayısı ne kadar fazla ise, o metni anlamak o kadar zorlaşır.

Mehring’e (2005) göre, son senelerde yabancı dil öğrenmede kelime öğrenme oldukça önem kazanmıştır; hatta bu önem bazı araştırmacılara göre okuma, yazma, dinleme ve konuşma yetenekleri kadar önemlidir. Nation and Waring’in (1997) açıklamasına göre, “kelime bilgisi dilin kullanılmasına katkıda bulunur, dilin kullanımı ise kelime bilgisinin artmasına destek sağlar, yeni edinilen bilgiler kelime hazinesini ve dil kullanımı artırır ve bu böyle devam eder gider”.

Folse (2004) yaptığı çalışmasında, yabancı dil öğreniminde eğitimcilerin doğru zannederek yaygın bir şekilde uyguladıkları ancak yapılan araştırmalarla yanlış olduğu kanıtlanan sekiz bilgiye değinmektedir. Folse’a (2004) göre “doğru olarak bilinen sekiz yanlış” şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Yabancı dil öğrenirken kelime öğrenme, dilbilgisini öğrenme ya da başka yetenekler (konuşma, yazma vb.) kazanma kadar önemli değildir,
2. Yabancı dil öğrenirken kelime listesi tutmak yararlı değildir,
3. Kelimeler, anlamlı bir bağlamda verilmelidir,
4. Çeviri çalışmaları yapmak, kelime öğrenimine katkıda bulunmaz,

5. Yabancı dil öğrenenlerin kelimeleri bağlamdan çıkararak öğrenmeleri faydalı bir etkinliktir,
6. En iyi ve hızlı bir şekilde kelime öğrenenler sadece bir ya da iki kelime öğrenme tekniğini etkin bir şekilde kullanmaktadır,
7. Yabancı dil öğrenenler tek dilli (İngilizce-İngilizce gibi) bir sözlük kullanmalıdır,
8. Kelime öğrenimi derslerde ve müfredatta önemli bir yer tutmaktadır.

Folse (2004) yabancı dil öğrenmede dilbilgisi öğrenme, konuşma, yazma, dinleme ve okuma gibi yeteneklerin kazanılması gibi hedefler düşünüldüğü zaman genellikle yan unsur olarak kalan kelime öğrenmeyi yabancı dil öğrenmenin merkezine almakta ve yabancı dil öğrenme müfredatının buna göre şekillenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Nation (1994) yabancı dil kelime öğrenmenin yabancı dil öğrenmenin tamamına katkıda bulunduğunu şu cümlelerle ifade etmektedir:

“Kelime öğrenme kendi içinde sonlanan bir şey değildir. Zengin bir kelime hazinesi dinleme, okuma ve yazma yeteneklerinin daha kolay sergilenmesine katkıda bulunur.”

Nation’a (1994) göre kısa süreli belleğimiz kelimelerin nasıl, hangi yapıda ve hangi telaffuzla kullanılacağı ile meşgul olmak yerine iletişimde bulunulan konuya yoğunlaşırsa kişi daha anlamlı, etkili ve doğru cümleler kurabilir ve iletişim daha etkili olabilir.

Allen’a (1983) göre kişiler arası iletişimin kesintiye uğramasının temel nedenlerinden biri kişinin yetersiz kelime dağarcığına sahip olması ve kelimeleri yanlış kullanmasıdır; bu nedenle yabancı dil öğrenmenin her aşamasında kelime bilgisi çok önemli bir yere sahiptir.

Kelime öğrenme çalışmaları sayesinde öğrenciler çeşitli kazanımlar da elde etmektedirler. Özbay ve Melanlıoğlu’na (2008) göre kelime çalışmaları öğrencilere başlıca şu bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlar:

1. Okuduklarını ve dinlediklerini doğru anlamaya başlarlar.
2. Konuşmalarında ve yazmalarında kelimeleri yerinde kullanırlar.
3. Kelimeleri doğru telaffuz ederler.

4. Kelimelerin eş anlamlılarını, karşıtlarını tanırlar.
5. Kelimelerin yazımına dikkat ederler.
6. Kelimelerin nasıl türediğini bilirler.
7. Sözlük, yazım kılavuzu gibi başvuru kitaplarını kullanmayı öğrenirler.

Kelime öğrenme sürekli tekrar isteyen ve zaman alan bir süreçtir. Öğretme stratejileri ve öğrenci tutumuyla paralel olarak değişkenlik gösterebilen sözcük öğretimi süreci öğrencinin düzenli biçimde sözcük çalışmasını gerektirir (Mehring, 2005). Texas Üniversitesi Öğrenci Öğrenmelerin Yardım Merkezi (Texas State University Student Learning Assistance Center) (2002) tarafından sözcük öğreniminde dikkat edilmesi gerekenler şöyle özetlenmiştir:

- Yabancı dilde bol okuma yapmak,
- Sözcük becerilerini içerik yardımıyla geliştirmek,
- Öğrenilen sözcükleri yeni cümleler içerisinde kullanmak,
- Yeni öğrenilen sözcüklerle daha önce öğrenilenleri ilişkilendirerek hafızaya yerleştirmek,
- Hafıza teknikleri yardımıyla sözcükleri kodlayarak öğrenilen sözcükleri kalıcı hale getirmek,
- Sözlük kullanarak anlamı bilinmeyen sözcükleri pekiştirmek,
- Bulmaca gibi sözcük oyunlarını kullanmak ve sözcük listeleri oluşturmak.

Sonuç olarak, ilgili alan yazında da belirtildiği gibi yabancı dil öğrenmede kelime bilgisini çok önemli bir yere sahiptir. Kişiler arası iletişimin kesintiye uğramaması, kişilerin yabancı bir dilde kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri, okuduklarını daha iyi anlayabilmeleri ve yabancı dili daha etkin kullanabilmeleri için kelime bilgisini geliştirmeye ihtiyaçları vardır.

2.3 Mobil Öğrenme

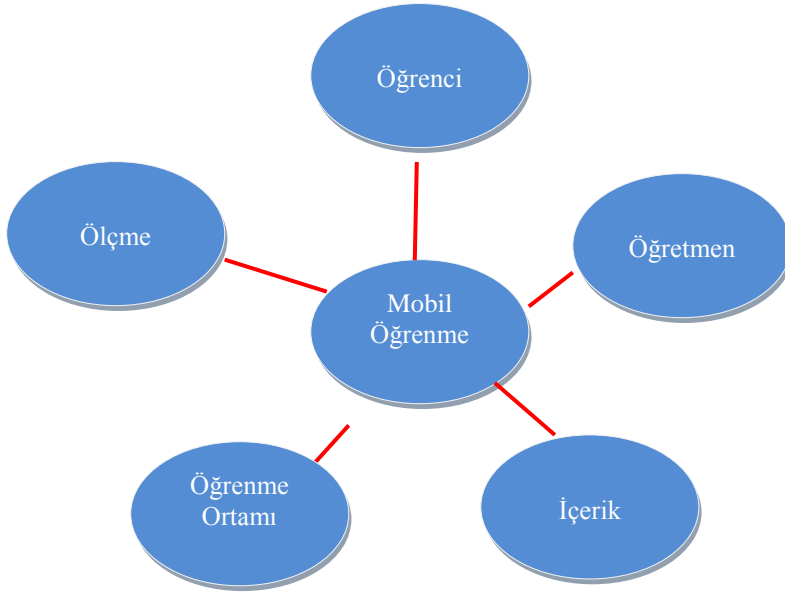
Mobil öğrenme, mobil bilişim ile e-öğrenme alanlarının birlikte değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan ve belirli bir yere bağlı olmadan e-öğrenme içeriğine erişebilme, dinamik olarak üretilen hizmetlerden yararlanma ve başkalarıyla iletişimde bulunmayı sağlayan bir öğrenme biçimidir. Mobil öğrenme, geleneksel öğrenmeyi desteklemek amacıyla kullanılabilirliği gibi, uzaktan öğrenme amacıyla da kullanılabilir (Tarımer ve Okumuş, 2010).

Mobil öğrenme genelde e-öğrenme olarak düşünülse de Georgiev et al. (2004) mobil öğrenmeyi “*e-öğrenmenin alt dalı ya da bir parçası*” olarak tanımlamaktadır. Bir başka tanıma göre ise, mobil öğrenme mobil araçlar ve kablosuz iletişim teknolojileri ile birlikte düşünülmekte ve kişisel sayısal yardımcılar, akıllı telefonlar ve sayısal ses oynatıcılarını içeren mobil araçlar ve kablosuz internet kullanımı aracılığıyla da herhangi zamanda herhangi bir yerde öğrenmenin gerçekleşmesi olarak tanımlanmaktadır (Wang et al., 2009).

Mobil öğrenmenin en önemli unsurlarından birisi olan küçük ve taşınabilir cihazlar, el çantalarına, gömlek veya pantolon ceplerine sığabilecek niteliktedirler ve her yere kolaylıkla götürülebilmektedirler. Geddes’a (2004) göre mobil öğrenme “mobil teknolojileri kullanarak davranış değişimi ile sonuçlanan herhangi bilgi ve beceri edinimi”dir.

Sonuç olarak, ilgili alan yazında farklı yaklaşımları benimseyen birçok mobil öğrenme tanımı bulunmaktadır. Yukarıdaki tanımlardan yola çıkılarak mobil öğrenme “belirli bir yere bağlı olmadan eğitim içeriğine erişebilmeyi, dinamik olarak üretilen hizmetlerden yararlanmayı ve başkalarıyla iletişimde bulunmayı sağlayan, kullanıcının bireysel olarak gereksinimine anında cevap vererek üretkenliğini ve iş performans verimliliğini artıran ve mobil teknolojiler aracılığıyla gerçekleşen bir öğrenme yöntemi” olarak tanımlanabilir.

Mobil öğrenme ortamı, farklı cihazlar ve teknolojiler barındırmaktadır ve belirli bileşenlerden oluşmaktadır. Özdamlı ve Çavuş’a (2011) göre mobil öğrenmenin temel öğeleri Şekil 2 .1’de gösterildiği gibidir:

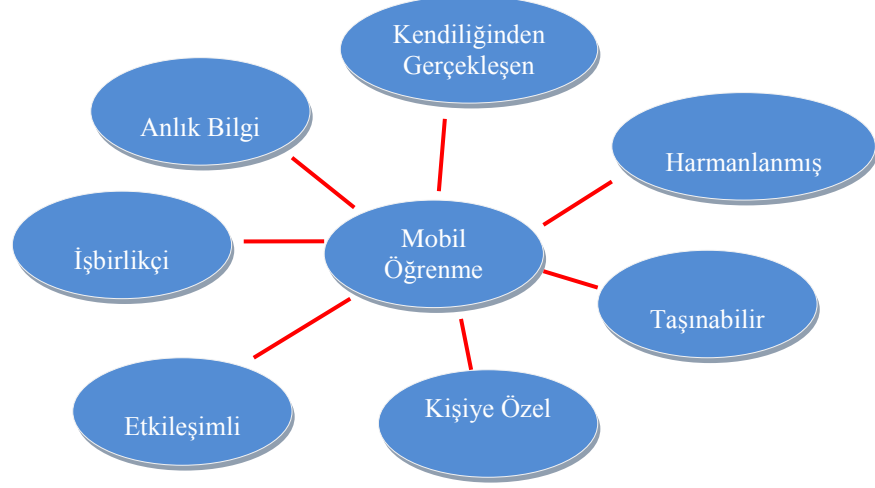

Şekil 2.1. Mobil Öğrenmenin Temel Öğeleri (Özdamlı ve Çavuş, 2010)

Mobil öğrenme, Makoe'e (2010) göre öğrenciyi öğrenme modelinin merkezine alır. Öğrenci, mobil öğrenmede öğrenen olmakla beraber teknolojik altyapıdan faydalanarak kendi öğrenmesini gerçekleştirir. Öğretmen, mobil öğrenmede kaynakları sunan, değişik öğrenme modellerinden faydalanarak öğrenciye yol gösteren rolündedir. Mobil öğrenmede önemli unsurlardan birisi de ölçme değerlendirmedir. Özdamlı ve Çavuş'a (2011) göre ölçme değerlendirme veritabanı kayıtları, çevrimiçi sınavlar, yazılımlar, çevrimiçi sohbetler, projeler ve küçük sınavlar (quiz) vasıtasıyla yapılabilir.

Mobil öğrenmeyi diğer öğrenme yöntemlerinden ayıran en temel özellik zaman ve mekân bağımsızlığı sayılabilir. Virvou and Alepis'e (2011) göre mobil öğrenmenin zaman ve mekân bağımsızlığı sağlaması, öğrenmenin olabilmesini kolaylaştırmaktadır. Buna ilave olarak öğrenme ortamı olan mobil cihazı aynı anda bir öğrenci kullandığı için mobil öğrenme kişiye özel olarak gerçekleşmektedir. Sharples et al.'a (2005) göre bilgisayarlar ve cep telefonları öğrenmeyi gerçekleştirmek için etkileşimli bir arayüz sunarlar; bu özellik sayesinde mobil öğrenme etkileşimli bir şekilde gerçekleşmektedir.

Mobil öğrenme, diğer öğrenme çeşitleri gibi kendine özgü özellikler de barındırmaktadır. Özdamlı ve Çavuş'a (2011) göre mobil öğrenmenin temel özellikleri Şekil 2.2'de gösterildiği gibidir:

Şekil 2.2. Mobil Öğrenmenin Temel Özellikleri (Özdamlı ve Çavuş, 2011)

Mobil öğrenmenin doğası gereği kendine has avantajları ve dezavantajları mevcuttur. Mobil telefonların öğrenme faaliyetlerinde kullanılmasının sağlayacağı avantajlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Her zaman ve her yerde eğitim fırsatı sunmaktadır.
- Öğretmen ve öğrencilere anlık etkileşim imkânı sağlamaktadır.
- Mobil telefonlar dizüstü ve masaüstü bilgisayarlara oranla daha ucuzdur.
- Mobil telefonların dizüstü ve masaüstü bilgisayarlara oranla taşınması daha kolaydır.
- Mobil telefonlar dizüstü ve masaüstü bilgisayarlara oranla daha yaygındır.
- Kişisel mobil telefonlara SMS gönderimi ile eğitim içeriği sunulabilmekte ve anlık bilgilendirme yapılabilmektedir.

Mobil telefonların öğrenme faaliyetlerinde kullanılmasının bazı dezavantajları bulunmaktadır. Bu dezavantajları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Mobil telefonların ekran boyutlarının küçük olması nedeniyle bu cihazların öğrenme faaliyetlerinde kullanımı sırasında zorluklar yaşanmaktadır.

- Mobil telefonların veri iletişimi ve bellek kapasitesi bakımından sınırlılıkları bulunmaktadır ve geliştirilecek uygulamaların bu sınırlılıklara uygun olması gerekmektedir.
- İşletim sistemi bakımından mobil telefonlar için henüz bir standart oluşmamıştır.
- Mevcut e-öğrenme uygulamalarının m-öğrenmeye uyarlanması çok zor olmaktadır.
- Mobil teknolojiler çok hızlı gelişmektedir ve bu teknolojileri takip etmenin maliyeti yüksek olmaktadır.
- Mobil telefonlarda klavye, fare gibi donanımlar bulunmadığı için kullanıcı ile mobil telefon etkileşimi sınırlı olmaktadır.
- Mobil telefonların pil ömrü sınırlı olduğu için uzun zamanlı öğrenme faaliyetlerine katılmak mümkün olmamaktadır.
- Mobil telefonlar ile internet üzerinden video izlemek istendiğinde sorunlar yaşanabilmektedir.
- Çok sayıda kullanıcı tarafından kullanılması durumunda kablosuz bağlantılarda yavaşlama ve kesintiler yaşanabilmektedir.
- Gelişmiş mobil telefonların şimdiki nesil öğrencileri üzerinde bir cazibesi bulunmaktadır ve bu cihazlar öğrenci motivasyonunu öğrenme için kullanma imkânı sağlamaktadır.

2.4 SMS ile Öğrenmenin Mobil Öğrenmedeki Yeri

SMS (Short Message Service), Wikipedia'nın (2013) tanımına göre bir cep telefonu, web ya da mobil iletişim sisteminin belirli iletişim protokollerine göre sağladığı yazı ile mesajlaşma servsidir. Bu iletişim sistemini kullanan 3,6 milyar insan vardır ve cep telefonu kullanıcılarının %78'i bu servisi kullanmaktadır. SMS, esnek yapısı ve taşınabilir olma özellikleri nedeniyle gençler arasında haberleşmenin en önemli yöntemlerinden birisidir. Bu medya ortamı, anlık ileti ihtiyaçlarına kolayca cevap verebilmektedir.

Stone et al. (2002) SMS'nin etkinliğini, mobil öğretme ve öğrenme ortamında iletişim mekanizmasını iyileştiren bir araç olarak değerlendirmektedir. Cep telefonlarının taşınabilir oluşu SMS kullanımını kolaylaştıran etkenlerden birisidir. Muhlhauser and Trompler'a (2002) göre öğrenciler eğitim ortamlarında

gün içinde sürekli yer değiştirmektedirler ancak cep telefonları sürekli yanlarında bulunduğu için SMS kullanabilmektedirler.

Yapılan çalışmalardan, Bollen et al. (2004) ve Levy and Kennedy'de (2005) belirtildiği gibi SMS teknolojisinin öğrenciler tarafından zaten hayatlarının birçok kısmında kullanılıyor oluşu, maliyetinin az olması, taşınabilir oluşu, bilgi alış verişin hızlı yapılıyor oluşu, cevapların anlık oluşu gibi nedenlerle SMS ile öğrenme mobil öğrenmede önemli bir yere sahiptir. Buna ilave olarak SMS ile öğrenme öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına cevap vermektedir.

2.4.1. Mobil öğrenmenin kuramsal altyapısı

Mobil öğrenme tasarımı, bir öğretim tasarımı olarak oldukça karmaşıktır çünkü öğrencinin dikkati, motivasyonu, hafızası, önceden öğrendikleri, öğrenme algısı ve öğrenmeye karşı tutumlarını dikkate almak gerekmektedir. İlgili alan yazın incelendiğinde, mobil öğrenme tasarımlarının davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı öğrenme kuramlarından faydalandığı ve bunlara göre gerçekleştirildiği gözlenmektedir. Mobil öğrenme tasarımında kullanılacak kuramlar Çizelge 2.1'de gösterilmiştir (Kaynak: Özdamar-Keskin ve Metcalf, 2011).

Çizelge 2. 1 Mobil öğrenmede kullanılan kuramlar ve bu kuramların mobil öğrenme tasarımlarına yansımaları

Kuramlar	Tanımlar	Mobil Öğrenme Tasarımına Yansıması	Mobil Öğrenme Örnekleri
Davranışçı Kuram	Öğrenme, uyarıcı ve tepki arasındaki ilişkinin pekiştirilmesi sonucu oluşur (Smith and Ragan, 2005).	Mobil öğrenme ortamında bilgi ve içeriğin iletimi, Amaçların bildirilmesi, Alıştırmalar, Testler, Geri bildirim, Ödüllendirme	Dil eğitim yazılımları: SMS, MMS, Mobil Web, ses ve video kayıt, Podcast, e-Posta, Sesli arama Mobil Yanıt Sistemleri
Bilişsel Kuram	Öğrenme, bireyin sahip olduğu bilişsel yapılar ve bu yapılarla bağlantılı süreçler sonucunda gerçekleşir (Driscoli, 1994).	Mobil öğrenme ortamında bilgi ve içeriğin iletimi, Amaçların bildirim, Yapılandırılmış içeriğin iletimi, Çoklu ortam öğelerin sunumu, Akış Şemaları, Diyagramlar Alıştırmalar, Testler, Geribildirim, Tekrar	Çoklu ortam yazılımları (metin, video, ses, animasyon, resimler) SMS, MMS, Mobil Web Ses ve Video Kayıt Podcast, e-Posta, Mobil TV

Çizelge 2.1 devamı

Kuramlar	Tanımlar	Mobil Öğrenme Tasarımına Yansıması	Mobil Öğrenme Örnekleri
Yapılandırmacı Kuram	Öğrenme, öğrenenlerin geçmiş ve şuanda ki bilgilerine dayalı yeni fikir veya kavramları yapılandırdığı etkin bir süreçtir (Bruner, 1966).	Bağlam ve içeriğe bağlı mobil öğrenme, Araştırma soruları, durumlar ve örnekler, sorun çözme ve karar verme, çoklu temsiller, özgün bağlama dayalı bilgi veri tabanı Etkileşim ve işbirliği İşbirlikli öğrenme toplulukları, iletişim ağları	Eğitsel Oyunlar Özgün Simülasyon Sanal Gerçeklik Etkileşimli Podcast Etkileşimli Mobil TV Mobil öğrenme toplulukları Mobil forum Mobil sosyal ağlar
Durumlu Öğrenme	Öğrenme yalnızca bireyler tarafından bilgi edinimi değildir, sosyal katılım sürecidir (Brown et al., 1989).	Sosyal bağlama ve sosyal katılıma dayalı mobil öğrenme, Özgün etkinlikler İşbirliğine dayalı etkinlikler, Sosyal etkileşim, Uzman modeller, Rehberlik ve danışmanlık, İşyerinde göreve duyarlı öğrenme	Tıp eğitimi, Çoklu ortam müze yazılımları, Sanal uzmanlar (Yapay zekâ teknolojileri) Mobil performans destek sistemleri SMS, Mobil Sohbet, e- Posta, Arama
İşbirlikli Öğrenme	Öğrenme, öğrenciler arasında işbirliği ve etkileşim ile gerçekleşir.	İşbirliği ve etkileşime dayalı mobil öğrenme Aktif katılım Sosyal bağlam Grup içi ve gruplar arası iletişim	Mobil yabancı dil öğrenme ortamları Mobil Yanıt Sistemleri Mobil bilgisayar destekli işbirliğe dayalı öğrenme, Forum, Web 2.0 araçları, e-Posta, mobil portal, oyunlar
Karşılıklı Konuşmalı Öğrenme	Öğrenme, farklı bilgi sistemleri arasında karşılıklı iletişime dayanır (Sharples, 2005).	Etkileşim ve iletişime dayalı mobil öğrenme, Mobil araçlar ile bireyler arası iletişim, Sorun çözme, Çevreyi keşfetme	Sanal laboratuvar sınıfları, Alan gezileri Mobil bilgisayar destekli işbirliğe dayalı öğrenme Arama, Etkileşimli Ses sistemleri (IVR)
Yaşam boyu Öğrenme	Öğrenme, yaşam boyu gerçekleşen bir süreçtir (Sharples, 2000).	Mobil öğrenmede farklı eğitim içerikleri ile yaşamboyu bilgi ve etkileşim, Bilgi kaynakları, Açık eğitim yazılımları	Sosyal Ağlar (Bloglar, Wikipedia, Twitter, Youtube, Podcast, WAP siteleri, Mobil uygulamalar

Çizelge 2.1 devamı

Kuramlar	Tanımlar	Mobil Öğrenme Tasarımına Yansıması	Mobil Öğrenme Örnekleri
Sorun tabanlı Öğrenme	Öğrenme, öğrencilere mesleki yaşamda karşılaşılabilecekleri iyi tanımlanmamış sorunlar vererek onların eleştirel düşünme becerilerini geliştirme sürecidir (Koschmann et al., 1996).	Sorun tabanlı bağlam ve içeriğe dayalı mobil öğrenme, Sorunlar – Çözümler Örnek olay merkezli etkinlikler İşbirliğine dayalı sosyal etkileşim	Tıp eğitimi İş Yönetimi Simulasyonlar SMS, MMS Sesli yanıt sistemleri Oyun, Arama
Sosyo-Kültürel Kuram	Öğrenme, kişiye dönük (içsel) olmaktan ziyade, kişilerarası (sosyal çevre ile etkileşim) etkileşim süreci ile gerçekleşir. (Vygotski, 1978).	Sosyal bağlam ve sosyal katılıma dayalı mobil öğrenme Mobil uzmanlık Öğrenme toplulukları Çalışma ortamında öğrenme Mobil iletişim	Mobil performans destek sistemleri Sanal uzmanlar Mobil forum, E-Posta Sosyal ağlar (Web 2.0 araçları)
İnformel Öğrenme	Öğrenme, sıkı bir eğitim programına ve öğretime bağlı olmaksızın kendiliğinden bağımsızca gerçekleşen bir süreçtir (Vavoula, 2004)	İnformal mobil öğrenme ortamlarında bilgi ve etkileşim, Açık kaynaklar, Açık eğitim yazılımları, Bilgi veritabanları, Alan çalışmaları	Bilgi veri tabanları Sosyal ağlar (Bloglar, Wikipedia, Twitter) Podcast, E-posta Mobil Forumlar Mobil Uygulamalar
Etkinlik Kuramı	Öğrenme, özne (öğrenen), nesne (görev veya etkinlik) ve araca bağlı gerçekleşir, insanların davranışları, onların eylemlerin etkilendiği sosyal bağlam içinde yer alır (Vygotsky, 1987).	Sosyal bağlamda kullanıcı etkinliklerine dayalı mobil öğrenme, Etkin katılım, Sosyal bağlam, Etkinlikler	Müze uygulamaları Mobil Oyunlar Çokluortam SMS, Oylama, Arama
Bağlanırlık Kuramı	Öğrenme, belirsiz çevrelerdeki bilgi kaynakları veya özelleştirilmiş düğümler arasındaki bağlantı kurma sürecidir. (Siemens, 2004).	Mobil öğrenmede çeşitli bilgi kaynakları, Uzmanlaşmış düğümler arasında bağlantı, Farklı bilgi kaynaklarına Erişim, Bilgi yönetim etkinlikleri, Karar verme	Sosyal ağlar (Bloglar, Wikipedia, Twitter, Youtube) Podcastler E-Posta Mobil Forumlar Tartışma Platformları Video konferans

Çizelge 2.1 devamı

Kuramlar	Tanımlar	Mobil Öğrenme Tasarımına Yansıması	Mobil Öğrenme Örnekleri
Navigasyon Kuramı	Öğrenme, bilgi kaynakları veya özelleştirilmiş düğümler arasındaki bağlantı kurma sürecidir. (Brown, 2005).	Mobil öğrenmede karmaşık bilgi kaynakları, Özelleştirilmiş düğümlere bağlantı, Bilgi kaynakları, Karar verme, Bilgi yönetimi (Tanımla, Analiz, Düzenleme, Sınıflama, Değerlendirme gibi), Anlamlandırma ve kaos yönetimi	Sosyal ağlar (Blogs, Wikipedia, Twitter, Youtube) Podcast E-posta Mobil Forum Tartışma Platformları
Lokasyon Tabanlı öğrenme	Lokasyon tabanlı öğrenme, öğrenenin fiziksel yerine bağlı gerçekleşen anında öğrenmedir (Johnson et al., 2009)	Mobil öğrenmede yer bağlamı, Kavramsal bilgi, Kavramsal uygulamalar, Yapılandırmacı öğrenme, Öğrenenin lokasyon bilgisi ile öğrenme içeriği, Üç boyutlu etkinlikler	Arkeoloji çalışmaları Alan gezileri Lokasyon tabanlı öğrenme Sanal dünya yazılımları Google Harita, GPS, RFID, ağ triyangülasyon

Naismith et al.'a (2004) göre öğrenme kuramları, mobil öğrenme ortamı tasarımlarına dayanak sağlayabilir ve mobil öğrenme ortamları bu kuramlara göre tasarlanabilir. SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının kuramsal çerçevesine mobil öğrenmede kullanılan kuramların incelenmesinden sonra karar verilmiştir. Bu araştırmanın kuramsal çerçevesini bilişsel yük kuramı ve ikili kodlama kuramı şekillendirmiştir.

Bilişsel yük kuramı, öğrenmenin başlamasından önce eşzamanlı işlenmesi gereken bilginin miktarı ve etkileşimi ile ortaya çıkan, karmaşık bilişsel görevlerin öğrenilmesi ile ilgilenmekte ve bilişsel süreçler üzerinde durmaktadır (Paas et al., 2004). Bu kurama göre bilgi, göz, kulak veya burun gibi duyu organları vasıtasıyla alınmakta ve kısa süreli belleğe iletilmektedir. Eğer, bu bilgiler işlenmezse veya algılanmazsa, bilgiler kaybolmakta veya unutulmaktadır. Eğer bilgi tekrar edilirse uzun süreli belleğe aktarılmakta ve orada belirli bir süre saklanmaktadır.

Miller'a (1956) göre birim zamanda kısa süreli belleğimizde yedi parça bilgi saklanabilmektedir. Bu, kısa süreli belleğimizin sınırlı olduğunu göstermektedir. Bilişsel yük kuramının merkezinde, "öğretimi tasarlarken çalışan bellek yapısı ve sınırlılıkları göz önünde bulundurulmalı ve çalışan bellek kapasitesi en verimli şekilde kullanılmalı" görüşü yer almaktadır (Paas et al., 2003).

Bilişsel yük kuramına göre, öğretim tasarımı basit tutulmalı ve bilgilerin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılabilmesi için öğrencilere sık sık uygulamalar yaptırılmalıdır. Mobil öğrenme açısından ele alındığında, Saran vd.'ne (2008) göre öğretim materyalleri kısa süreli öğrenme oturumları olarak tasarlanmalı ve öğrencilerin konuya kısa süreli olarak farklı farklı zamanlarda da çalışmalarını için teşvik edilmelilerdir. Buna ilaveten, bilişsel yükü azaltmak için öğrencilere faydalı olduğu düşünülmeyen yazı, ses veya görüntü gibi öğelerden kaçınılmalıdır.

Paivio (1991) tarafından geliştirilen ikili kodlama kuramına göre sözel ve görsel bilgi olmak üzere iki farklı bilgi vardır. Bu bilgiler, görsel imgeler ve sözel dil için özelleştirilmiş bir sistem olan alt sistemde bölünerek kodlanmaktadır.

İkili kodlama kuramına göre, öğrenen iki farklı bilgi-işlem sistemi kullanır. Anlamlı öğrenme için, birey sunulan görsel bilgiden, içsel görsel temsili oluşturmalı, aynı şekilde sunulan sözel bilgiden içsel sözel temsili oluşturmalı ve bu ikisi arasında bağlantılar kurmalıdır. İkili kodlama kuramına göre, görsel ve sözel bilgi ayrı ayrı sunulmak yerine birlikte verildiğinde bağlantılar daha rahat kurulur. Ayrıca simülasyon, animasyon, video ve grafik gibi çoklu medya ortamları öğrenmeyi artırabilir. Kalyuga et al.'ye (1999) göre eğer eğitimin içinde yazının yanında resim de sunuluyorsa bu çalışan belleğin daha etkin kullanımını sağlayacağı için öğrenme daha etkili olur. Bu nedenle mobil öğrenme tasarımlarında, gereksiz ayrıntılardan kaçınmak şartıyla öğrencinin sözel ve görsel hafızasına hitap edecek içerikler hazırlanarak eğitimin kalitesi artırılabilir.

2.4.2. Mobil destekli dil öğrenme ile ilgili yapılan araştırmalar

Mobil öğrenmeyle yapılan çalışmalar incelendiği zaman, Chen and Chung (2008), Kukulska-Hulme and Shield (2008), Cooney and Keogh (2007) gibi araştırmacıların yaptığı çalışmalara göre mobil öğrenme, öğrencileri yabancı dil öğrenmeye teşvik etmiş, öğrenmeyi daha kalıcı, eğlenceli ve öğrenenlerin kendi

isteklerine göre şekillendirebildikleri bir platforma taşımıştır. Bu çalışmada, mobil öğrenmenin bir alt dalı olan SMS ile öğrenme uygulaması yapıldığı için SMS ile öğrenmeye yönelik yapılan çalışmalara değinilmiştir.

Kinshuk (2003), Cheung (2004) gibi araştırmacılarında da belirttiği gibi, uygulanan eğitim SMS ile desteklendikleri zaman öğrenme gelişmekte ve daha kalıcı hale gelmektedir.

Attewell (2005) çoktan seçmeli sorulara otomatik dönüt verebilecek bir SMS ile öğrenme sisteminden bahsetmektedir. Bu sistemde sorular yazılı olarak, bir web sitesinde veya derste öğretmen tarafından öğrencilere sorulmaktadır ve öğrenciler cevapları SMS ile gönderip, eş zamanlı dönütler alabilmektedir.

Balasumdar and Ramados'un (2007) yaptığı çalışmada "dijital flash card" uygulamalarına benzeyen bir sistem olan StudyTXT, öğrencilere SMS ile çalışılacak içeriği göndermektedir. Araştırmanın sonucuna göre öğretmen ve öğrenciler arasında iletişim ve işbirliği önemli ölçüde gelişme göstermiştir.

Bollen et al.'un (2004) Almanya'da yaptığı çalışmada, SMS ile iletişim ve tartışma ortamı yaratılmıştır. Bu sistemde öğrenci, SMS diyaloglarına istediği bir rolde katılabilmektedir. Bu SMS diyalog kayıtları bir veritabanında tutulmuş ve daha sonra rol diyalogları öğrencilere sunulmuştur.

Holley and Dobson'in (2008) İngiltere'de yaptığı çalışmada, öğrencilerin müzeleri ziyaret etmeleri istenmiş ve daha sonra SMS aracılığı ile bu ziyaretle ilgili tartışma ve konuşma yapmaları istenmiştir. Bu çalışma, mobil iletişim araçları vasıtasıyla sosyal aktivitelere katılmanın önemini göstermektedir.

Levy and Kennedy (2005), İtalyanca kelime öğrenme üzerine bir çalışma gerçekleşmiştir. Avustralya'da yaşamakta olan öğrencilerin cep telefonlarına, işlenmekte olan dersle ilgili kelimeler SMS ile gönderilmiştir. Çalışmada nicel veri toplanmamakla birlikte sistemi değerlendirmeleri için öğrencilere anketler ve görüşmeler uygulanmıştır. Çalışma sonunda, öğrencilerin kelime öğrenme süreçlerinde gelişmeler görülmekle birlikte, öğrencilerin SMS içerik ve gönderilme sıklığı konusunda farklı tercihleri olduğu görülmüştür.

Thornton and Houser (2005) tarafından Japonya'daki bir üniversitede yapılan çalışmada, SMS destekli öğrenme ile web tabanlı öğrenme

karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda, SMS ile öğrenen öğrenciler, web tabanlı öğrenenlere oranla iki kat fazla kelimeyi hatırlayabilmişlerdir. SMS destekli öğrenmenin daha etkin olmasının sebebinin, daha zengin ve etkileşimli olan SMS destekli öğrenme ortamının, web tabanlı pasif e-posta ortamına göre üstün olması olarak açıklanmıştır.

Chen et al.'un (2008) çalışmasında, İngilizce kelime öğretimi için SMS ve MMS kullanmıştır. Çalışmalarında dört farklı mesaj içeriği oluşturmuşlardır: sadece kelimenin olduğu; kelimenin ve açıklamasının olduğu; kelimenin resimlerle açıklandığı ve kelimenin hem yazı hem de resimle açıklandığı mesaj içerikleri oluşturulmuştur. Araştırma sonucuna göre her ne kadar resim içerikli mesajlar öğrencinin resimsel olarak kelimeyi öğrenmesine katkıda bulunmakta ise de, hem resim hem yazı içeren mesajlar resimsel ve metinsel hafızaya hitap ettiği için daha etkili olmuştur.

Saran vd.'nin (2008) yaptıkları çalışmada, cep telefonu teknolojisinin öğrenme sürecine etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla İngilizce dil öğrencilerinin dil edinimini artırmak için ikinci nesil cep telefonlarında çalışabilen bir cep telefonu öğretim materyali geliştirmişlerdir. Çalışmada kullanılan multimedya mesajlar öğrencilerin sözcüklerin anlamını, örnek cümleleri ve telaffuzları görmelerini sağlar. Araştırma sonucuna göre, cep telefonunu eğitim- öğretim için kullanmak öğrencilerin öğrenme etkinliklerine katılımını artırmaktadır ve öğrencilerin ders çalışmalarını sağlamak için öğretmen ve ailelerin yaşadığı sorunların üstesinden gelmeye yardımcı olmaktadır.

Çavuş ve İbrahim (2009), yaptıkları çalışmada cep telefonundan kısa mesaj yoluyla yeni teknik İngilizce sözcüklerin öğrenilmesinin ne kadar etkili olduğunu araştırmışlardır. Öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası bilgileri ölçülmüş ve öğrencilerin cep telefonu yoluyla yeni sözcükleri öğrendikleri ve bu durumdan memnun oldukları görülmüştür. Araştırma sonucunda cep telefonunun öğrenme aracı olarak kullanılmasının öğrencinin başarısına olumlu etkide bulunduğu görülmüştür.

Sonuç olarak, SMS ile öğrenmeye yönelik bugüne kadar yapılan çalışmalar öğrencilerin ve öğretmenlerin SMS ile öğrenmeyi yararlı ve eğitimi destekleyici bulduklarını göstermektedir.

2.5 Sosyal Ağlar

İnternetin yaygınlaşması ve insanlar tarafından sıklıkla kullanılmaya başlaması, internette geçirilen zamanın artmasına neden olmuş ve insanlar bireysel zevklerine, ilgi alanlarına, yaptıkları işlere göre diğer insanlarla iletişimlerini artırmıştır. Sosyal ağlar, bireyler arasındaki kişisel veya profesyonel ilişkilerin oluşturduğu ve isteğe bağlı olarak devam ettirildiği ağlardır. Sosyal ağlar, birbiriyle doğrudan veya dolaylı olarak etkileşim halinde olan kişilerin oluşturduğu bir ağıdır.

Boyd (2003) sosyal ağları, bireyler ve gruplar arasındaki karşılıklı etkileşimi kolaylaştıran, sosyal dönüt için çeşitli seçenekler sunan ve sosyal ilişkiler yumağı oluşumunu destekleyen yazılımlar olarak tanımlamıştır. Ayrıca sosyal ağların bireylerin kişisel isteklerini destekleyerek onları sürece kattığını ve bu isteklerin kişisel amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için grubun isteği haline geldiğini ifade etmiştir.

Sosyal ağların kendine has özellikleri mevcuttur ve bu özellikler sosyal ağların çeşitlerine ve kendi iç dinamiklerine göre değişiklik göstermektedir. Özkan and McKenzie (2008) sosyal ağların genel özelliklerini şöyle özetlemişlerdir:

- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıya e-posta, chat, anlık mesajlaşma, video, blogging, dosya paylaşımı, fotoğraf paylaşımı gibi çeşitli hizmet sağlayarak, kullanıcıların etkileşimini kolaylaştırır.
- Sosyal ağlar kullanıcıların bir veritabanını tutar ve böylece kullanıcılar kolaylıkla arkadaşlarını bulabilir, topluluklar oluşturabilir ve kendileri ile ortak ilgiye sahip bireyler ile paylaşımda bulunabilirler.
- Sosyal ağlar kullanıcıya çevrimiçi olarak kendi profilini oluşturma imkânı verir ve kendi sosyal ağlarını ortaya koymalarını sağlar.
- Sosyal ağların büyük bir çoğunluğu ücretsizdir.
- Sosyal ağların birçoğu kullanıcıdan gelen dönüte göre yeni özellikler ekler ve geliştirirler. Aynı şekilde açık kaynaklı versiyonları ise kullanıcının kendi uygulamalarını geliştirerek siteye eklemelerine olanak sağlar.

- Sosyal ağlar kullanıcının kendi erişim ve gizlilik kurallarını kendisinin düzenlemesini sağlar. Kullanıcılar hangi derecede, ne kadar ve ne paylaşmak istediklerine karar verebilirler.
- Sosyal ağlar içerik, konu ya da ilgi alanına dayalı ilk nesil çevrim içi topluluklara odaklanmaktan çok birey temelli kişisel çevrimiçi topluluklara odaklanır.

İnternetteki sosyal ağların yaşamdaki sosyal ağlardan bazı farklılıkları bulunmaktadır. Öncelikle internetteki sosyal ağlar gerçek yaşamdakilerden daha geçirgendir. Gerçek yaşamda grupların içine girmek ve etkili olmak zor olurken internet ortamında kişilerin sosyal ağlarına girmek daha kolay olmaktadır (Lefebvre, 2007). Gerçek yaşamdaki sosyal ağlar sürekli görüşülen kişilerden ve daha güçlü bağlantılardan oluşurken internetteki sosyal ağ sitelerinde nadir görüşülen kişileri ağa kabul etmek daha kolay olmaktadır.

Sosyal ağların sayısı çok fazladır ve her geçen gün artmaktadır. Wikipedia'nın (2013) sosyal ağ listesine bakıldığı zaman, flört siteleri hariç tutulmak üzere 90'ın üzerinde aktif sosyal ağ bulunmaktadır. Belirli ve kesin bir sınıflandırması olmamakla birlikte, genel olarak sosyal ağları kendi içerisinde aşağıda gösterildiği gibi sınıflara ayırmak mümkündür:

1. Aile ve tanıdıklarla sosyal iletişimin devamını sağlayan sosyal ağlar: Facebook, Twitter, Google+, mySpace, Friendfeed, Badoo, Hi5 vb.
2. Medya paylaşımını kolaylaştıran sosyal ağlar: Picasa, Youtube, Flickr, Podcast Alley, Vimeo vb.
3. Profesyonellerin mesleki açıdan bir araya geldikleri ve bağlantı kurdukları ağlar: LinkedIn, Classroom 2.0, Xing, Konnects vb.
4. İnsanların kendi hobileri hakkında bilgi paylaştıkları ve insanlarla iletişim kurdukları sosyal ağlar: Cargurus, catster, dogster, Oh My Bloom vb.
5. Öğrencilerin bir araya geldikleri ve iletişim kurup, proje oluşturdukları eğitimsel sosyal ağlar: The Math Forum, The Student Room, eLearners vb.

Sosyal ağların bu kadar yaygınlaşması ve insanlar tarafından kullanılmaya başlanması, eğitim açısından da çıkarımlarda bulunma fırsatı yaratmıştır. Eğitim için kullanılacak sosyal ağ araçlarını şöyle sıralamak mümkündür:

1. Bloglar: Blogger, Wordpress
2. Wikiler: Wetpaint, Wikispaces
3. Podcast araçları: Podomatic
4. Fotoğraf paylaşma araçları: Flickr, Photobucket
5. Video paylaşma araçlar: Youtube, Teachertube
6. Çevrimiçi slayt paylaşma araçları: MyPlick, slideShare
7. Sosyal ağlar: Ning, LinkedIn

Lee and McLoughlin (2008) sosyal paylaşım sitelerinin pedagojik araçlar olarak düşünülebileceğini ifade ederek bu araçların eğitsel bağlamda kullanılması sonucu sağlanabilecek yararları şu şekilde sıralamışlardır:

Sosyal destek ve bağlanabilirlik: MySpace, Facebook, Twitter ve Friendster gibi sosyal paylaşım siteleri uygulamaları bireylerin ağlar oluşturmasını desteklemekte, ayrıca bu ağlar arasında bağ kurmalarını sağlamaktadır. Bu ortamlarda bireyler bir yandan dijital yeterliliklerini arttırırken diğer yandan informal öğrenme, yaratıcılık, kendini ifade etme ve kimlik arayışı gibi eylemlerin içindedirler.

İşbirlikli bilgi keşfi ve paylaşımı: Birçok sosyal paylaşım sitesi uygulaması ile veri paylaşımı oldukça kolay bir hale gelmektedir. Böylelikle benzer ilgilere sahip bireyler birbirlerinden öğrenebilmekte ve ortamda sürekli gelişen web tabanlı bilgi kaynaklarına katkıda bulunabilmektedirler.

İçerik oluşturma: Sosyal paylaşım sitelerinde bireyler bir yanda bilginin üreticisi diğer yandan tüketicisi rolü oynarlar. Herkes kendi ihtiyaçlarına ya da diğerlerinin ihtiyaçlarına göre içerik oluşturabilir, organize edebilir, derleyebilir ve paylaşabilir.

Bilgi ve enformasyon kümelemesi ve içerik modifikasyonu: Sosyal paylaşım siteleri uygulamalarının yapısındaki çeşitli zengin içerikli site özeti (rich site summary-RSS), podcast (ses) ve vodcast (görüntü ve ses) gibi özellikler ile üreticinin verdiği bilgiden çok tüketicinin istediği bilgiyi alması, yani içeriğin öğrenenin isteğine göre alınıp tüketilmesi söz konusu olmaktadır.

Gülbahar vd.'e (2010) göre sosyal paylaşım siteleri, üniversitelerin fazla desteği olmadan kolay ve ucuz bir şekilde kullanılabilen, öğrenciler için eğitim süreçlerine kolaylıkla bütünleştirilebilen ve bu türdeki kullanımlar hızla

yaygınlaşmaktadır. Böylece öğrenciler üniversiteden mezun olduklarında kendi öğrenme süreçlerine web üzerinden tekrar ulaşma imkânı sağlamaktadırlar.

2.5.1. Sosyal ağların temelindeki öğrenme yaklaşımları

Herhangi bir teknolojik aracın eğitim açısından ne sebeple ve ne şekilde kullanılacağı araştırılırken, sadece bu teknolojik aracın sağladığı yararlar ve sunduğu imkânlar kullanıcıya yol göstermeye yetmemektedir. Teknolojik bir yenilik eğitsel bağlamda kullanılırken, bu aracın hangi öğrenme öğretme yaklaşımları ve kuramlarından yararlanılarak, hangi modelden yararlanacağı da büyük önem taşımaktadır.

Bartlett and Bragg'a (2006) göre sosyal paylaşım sitelerini de içine alan yeni teknolojiler, informal öğrenme ve işbirlikli öğrenme için çok uygun ortamlardır. Pettenati and Ranieri (2006) ise sosyal paylaşım sitelerinin informal öğrenmeleri desteklediğini ve çevrimiçi işbirlikli öğrenme ortamlarında uygulama topluluklarının oluşumuna olanak sağladığını ifade etmiştir.

Bu araştırma kapsamında uygulamalar hazırlanırken, sosyal ağlarda kullanılacak öğrenme yaklaşımı olarak işbirlikli öğrenme ve informal öğrenme yaklaşımlarından yararlanılmıştır.

İşbirliği, insanın yaşam sürecinin neredeyse her kademesinde farkında olmadan kullandığı bir birlikte çalışma yöntemidir. İnsanoğlu yaratılışından bu yana günlük yaşamda karşılaşılan birçok problemin üstesinden gelmek için birlik olmuş ve bir amaç doğrultusunda çalışmıştır. Sınıf ortamında da işbirlikli öğrenme yöntemi, öğrencilerin ortak bir amaç doğrultusunda küçük gruplar halinde birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek çalışmalarıdır (Açıkgöz, 1992).

Wiersema (2000) ise işbirlikli öğrenmeyi "birlikte çalışma, birlikte inşa etme, birlikte öğrenme, birlikte değişme, birlikte gelişmenin felsefesi" olarak tanımlamıştır. Frederick et al.'a (1999) göre çevrimiçi öğrenme ortamlarındaki araçların sağladığı zengin etkileşim ve iletişim imkânları, işbirlikli öğrenme açısından oldukça etkilidir. Bu ortamların bireylere istedikleri zaman ve istedikleri yerden iletişim imkânı sunması, bireylerin birbirleri ile bilgi, fikir, doküman, deneyim vb. paylaşımlarını sağlamış ve birlikte çalışmalarını sağlayarak işbirlikli öğrenmeyi etkin hale getirmiştir.

Cerda and Planas'a (2010) göre sosyal ağların işbirlikli öğrenmeye en önemli katkılarından birisi, sosyal ağların kullanıcıları sadece diğer kullanıcılara bağlamak değil, kullanıcıları gruplara, kullanıcıları alt gruplara ve olaylara bağlamasıdır. Bu bağlamda gruplarda gerçekleşen her bir yaratıcı olay, bilgi ve deneyim paylaşımı yeni bir öğrenmeye kapı aralamaktadır ve işbirliğini artırmaktadır.

Sosyal ağlarda sadece kişiler kendi bireysel tecrübelerini veya içeriklerini paylaşmamakta, aynı zamanda bir araya gelerek ortak ilgi ve tecrübeleri içeren zengin deneyimlerini de paylaşabilmektedirler. Bu paylaşımları diğer kullanıcılar kendi açılarından yorumlayıp tartışabildikleri gibi, aynı zamanda birlikte de tartışıp analiz sürecine girebilmektedirler.

McLoughlin and Lee (2007), sosyal ağların kullanıcıya işbirlikli bir biçimde içeriği değiştirme, birleştirme, kaynaştırma fırsatı sağlarken aynı zamanda tüm dünyadan herkesin revizyon ve yorum yapmasına izin vererek, dijital ürün ve ortak zekâ olgularını desteklediğini ileri sürmüştür.

Livingstone'a (1999) göre informal öğrenme, okulların veya sosyal enstitülerin sunduğu resmi müfredatlar dışında gerçekleşen her türlü bilgi ve kabiliyet edinme sürecidir. İnfomal öğrenme evde, işte ve boş zamanlar gibi günlük süreçte yaşam boyu öğrenilen öğrenmeleri kapsar ve formal derslerde öğretilen kesin bilgileri empoze etmenin dışında da öğrenme biçimleri olduğunu göstererek daha çok örtük bilgi kazanımı sağlar (Hall, 2008).

Eshach (2007)'e göre formal, formal olmayan ve informal öğrenme arasındaki farklar Çizelge 2.2'de görüldüğü gibi açıklanmıştır: (Kaynak: Eshach, 2007; akt. Atal, 2010.)

Çizelge 2.2 Formal, formal olmayan ve informal öğrenme arasındaki farklar

Formal	Formal Olmayan	İnfomal
Genellikle okulda	Okul dışında	Her yerde
Baskıyla olabilir	Genelde destekleyici	Destekleyici
Yapılandırılmış	Yapılandırılmış	Yapılandırılmamış
Genellikle önceden belirlenmiş	Genellikle önceden belirlenmiş	Kendiliğinden gerçekleşen
Güdülenme genellikle daha dışsal	Güdülenme dışsal olabilir fakat genellikle içsel	Güdülenme esas olarak içsel

Çizelge 2.2 devamı

Formal	Formal Olmayan	İnformal
Zorunlu	Genelde gönüllü	Gönüllü
Öğrenmeler değerlendirilir	Öğrenmeler genellikle değerlendirilmez	Öğrenmeler değerlendirilmez
Ardışıktır	Genelde ardışık değildir	Ardışık değildir

Mejias (2005) ise informal ve formal öğrenmeler arasındaki ayrımı ortaya koyarken informal öğrenmelerin amaçlı ve planlı yapılmaması ve bazen kişinin farkında olmadan bilgiyi edinmesi ile formal öğrenmelerden farklı olduğunu ve bu bakış açısı ile özellikle kendiliğinden ortamlardaki değer ve potansiyelleri ortaya çıkarmayı hedefleyen eğitim alanında sosyal uygulamalarının hızla yayılmasının ayrı bir önem kazandığını ifade etmiştir.

Northcote and Kendle'a (2001) göre öğrenciler çevrimiçi bir tartışmaya katılırken veya çevrimiçi olarak herhangi bir konu hakkında araştırma yaparken informal şekilde bilgi edinirler. Bu süreç, yabancı dil eğitimine de katkıda bulunabilir, çünkü öğrenciler kaynak araştırması yaparken karşılaştıkları bilgileri değerlendirmekte, bilgiyi filtreden geçirmekte, bilgiyi transfer etmekte ve çevrimiçi olarak iletişimde bulunmaktadır.

Nagel and Kotze'nin (2010) de belirttiği gibi, sosyal ağlarda eğitim bir uygulama topluluğu olduğu için ve bu topluluklarda öğrenme informal olarak da gerçekleşebildiğinden, sosyal ağlarda öğrenme topluluğu oluşturma ve kişisel etkileşimi artırma, öğrenmenin ve tecrübe aktarımının gerçekleşebilmesi adına büyük önem arz etmektedir. Bu öğrenme ve tecrübe aktarımı yapılandırmacı olarak gerçekleşebilmektedir; uygulama topluluğu içinde bilgi oluşturma, birbirinden öğrenme ve birlikte çalışma sosyal ağların sunduğu imkânlarla gerçekleştirilebilir.

2.5.2. Facebook'un sosyal ağlardaki yeri ve özellikleri

Facebook, 2004 yılında bir Harvard öğrencisi olan Mark Zuckerberg ve okul arkadaşları Eduardo Saverin, Andrew McCollum, Dustin Moskovitz tarafından kurulmuş sosyal bir ağıdır. Başlangıçta sadece Harvard Üniversitesi öğrencileri siteye üye olup kullanabilirlerken daha sonra diğer üniversitelere yayılmış ve halen 13 yaş üzerinde olduğunu beyan eden herkesin kullanımına açılmıştır. Ekim 2012 itibarıyla yaklaşık olarak 1 milyar kullanıcısı olduğu tahmin edilmektedir (Wikipedia, 2013).

Facebook, tıpkı diğer sosyal ağ uygulamalarında olduğu gibi kullanıcılara iletişim bilgileri, kişisel bilgileri, akademik bilgileri, arkadaş listesi, fotoğraf albümler, sosyal ve hobi ilgi grupları bilgilerini içeren kişiselleştirilmiş bir profil alanı sağlar. Kullanıcılar Facebook'ta birbirleri ile mesajlaşabilir, çevrimiçi konuşma yapabilir, fotoğraf paylaşarak kişileri etiketleyebilir, fotoğraflara yorum yapabilir, arkadaşlarının duvarına yazı yazabilir, sosyal ilgi gruplarına katılabilir ya da kendilerine grup oluşturabilir, gruplarda fikir alışverişinde bulunabilir, çeşitli uygulamaları ekleyebilir, oyun oynayabilirler.

Facebook kullanımının bu kadar yaygınlaşması, araştırmacılara Facebook ile ilgili araştırma yapma fırsatı yaratmıştır. 2010 yılının sonlarına doğru EDUCAUSE Center for Applied Research (ECAR) tarafından 126 Amerikan Üniversitesi ve bir Kanada Üniversitesinde öğrenim gören 36.950 öğrenciyle yapılan bir araştırmaya göre öğrencilerin %90'ı sosyal ağları kullanmaktadır ve sosyal ağları kullanan öğrencilerin %97'si Facebook'u kullanmaktadır. Buna ilave olarak Facebook kullanan öğrencilerin %97'si günlük olarak Facebook'ta paylaşımlarda bulduklarını ifade etmektedir (Smith and Caruso, 2010).

Öğrencilerin bu denli sıklıkla kullandığı bir sosyal ağ olması nedeniyle Facebook'un akademik ortamlarda, eğitim teknolojisi olarak kullanabilir olup olmadığı da araştırma konusu olmuştur. Roblyer et al.'un (2010) yaptığı çalışmaya göre üniversite öğrencileri Facebook'u dersi destekleyen bir teknoloji olarak kullanmaya isteklidir. Haverback'in (2009) yaptığı çalışmada elde ettiği sonuçlara göre üniversite öğrencileri Facebook'ta sınıf tartışmalarına katılmaya motive olmuşlardır ve teorik konuları daha rahat anlama imkânı bulmuşlardır.

Gülbahar vd.'ne (2010) göre, Facebook işbirlikli öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma becerileri gibi farklı becerilerin edinilmesinde kullanılabilecek bir araçtır. Bu becerilerin kazanılmasına katkıda bulunurken video, ses, fotoğraflar, resimler gibi teknolojileri de beraberinde sunmaktadır. Facebook'un eğitsel kullanımında kullanılacak öğrenme yaklaşımları ve desteklediği teknolojiler Çizelge 2.3'te belirtilmiştir. (Kaynak: Gülbahar vd., 2010)

Çizelge 2.3 Facebook'un Eğitsel Kullanımında Kullanılacak Öğrenme Yaklaşımları ve Desteklediği Teknolojiler

Edinilecek Beceriler	Kullanılabilecek Teknolojiler
<ul style="list-style-type: none"> • İşbirlikli öğrenme, • Araştırma, • Sorgulama, • Tartışma becerileri, • Eleştirel düşünme, • Problem çözme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Video, • Ses, • Fotoğraflar, • Resimler, • Web sitesi adresi.

Munoz and Towner (2009), öğrenciler için konulara uygun resimlerin, derslere ait ödevlerin, olayların ve uygulamaların Facebook sosyal paylaşım sitesinde eğitim amaçlı kullanılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, öğretmenler Facebook ortamında web sitelerine ait adresleri ve videoları gönderebilir, Google belgeleri ile bağlantı oluşturarak öğrencilerin sunularını, ödevlerini ve diğer ürünleri paylaşabilir.

Bu çalışma kapsamında sosyal ağ olarak Facebook kullanımının seçilmesinin nedenleri olarak üniversite öğrencilerinin arasında kullanımının yaygın oluşu, esnek bir öğrenme ortamı sağlaması ve ders işlemeye ve yönetmeye uygunluğu vb. sayılabilir (Smith and Caruso, 2010; Gülbahar vd., 2010; Munoz and Towner, 2009).

2.5.3. Facebook'un eğitsel kullanımı ile ilgili araştırmalar

Sosyal bilimciler ve eğitimciler, Facebook'un bir eğitim teknolojisi olarak nasıl kullanılabileceğini araştırmaktadırlar. Yapılan araştırmalara göre Facebook gibi sosyal ağlar öğrenciler arasında etkileşimi, işbirliğini sağlamakta; öğrencilerin aktif katılımına destek olmakta; öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında aktivite, bilgi ve medya paylaşımı gibi birçok olanağı barındırmaktadır (Ajjan and Hartshorne, 2008; Selwyn, 2007). Ziegler (2007) sosyal ağların öğrencileri pasif tüketici olmaktan çıkararak daha iyi motive edecek şekilde, eğitim sisteminde radikal bir değişime öncülük edeceğini ileri sürmüştür.

Grosbeck et al.'a (2011) göre Facebook akademik bağlamda öğrenci ve öğretmen için farklı araçlar sağlamaktadır.

Öğrenciye İçin Sağlanan Yararlar:

- Öğrencilerle iyi ilişkiler kurmak, motivasyonu ve katılımı sağlar,
- Öğrenci hem özne hem de katılımcı olduğu için etkileşimi sağlar,
- Öğrenme hedefini gerçekleştirmek için katılımı sağlar ve bilginin başarılı bir şekilde transferine olanak tanır,
- Öğrenmeye yönelik öğrencide olumlu tutum değişikliğini sağlar; öğrenmenin kalitesini artırır,
- Kritik düşünme ve başkalarını anlamaya yardımcı olur,
- Öğrenci, kendi öğrenme yolunu oluşturur ve bunu uygular,
- Öğrenci ders ortamında farklı rollerin ve kişiliklerin varlığını keşfeder, farklılıklara tolerans göstermesini öğrenir,
- Özgüven ve benlik saygısı kazanır.
- Öğretmenle sınıf dışında konuşma imkânı elde eder.

Öğretmene İçin Sağlanan Yararlar:

- Geçici bir süre için öğrencilerin sosyal ortamına katılan öğretmenlere güvenilirlik kazandırır,
- Birçok alanda oluşturmacı eğitim sonuçları elde etmesini sağlar,
- Öğrencilere en uygun eğitim ortamını sağlamak için değişik öğrenme ve öğretmen yöntemler kullanmasını sağlar,
- Öğretmenin ölçme araçları geliştirmesini ve aktiviteleri ölçme sonucuna göre biçimlendirmesini sağlar,
- Öğrencilerle etkileşim ve iletişimin artmasını sağlar,
- Öğretmenin öğrenciyi etkileşimde bulunduğu bir birey olarak görmesini sağlar,
- Öğrencilere yeterli seviyede aktivite oluşturabilmesi için öğretmenin bilgisini ve yeteneklerini geliştirmesini sağlar,
- Öğretmenin öğrencilerine yön vermesini ve akıl hocalığı yapmasını sağlar,

Facebook'un dil öğrenimine yönelik çok fazla yapılan araştırma olmadığı için, bu bölümde Facebook'un genel anlamda eğitim açısından kullanımına yönelik araştırmalardan bahsedilecektir.

Yuen and Yuen'nin (2008) yaptığı bir çalışmada karma öğrenme ile yürütülen bir dersi sosyal ağ ortamında tasarlayarak öğretim sürecinin bir bölümünü buradan sürdürmüşlerdir. Bunun sonucunda sosyal ağların öğrencilerin dijital medya paylaşımı, ortak görüş ve fikir çerçevesinde soru sorma, derse ilişkin kaynak paylaşma, çalışma grupları oluşturma ve sınıf arkadaşları ile iletişim kurma amaçlı kullanımlarının olduğunu ortaya çıkarmışlardır.

Ajjan and Harsthone (2008), sosyal ağları eğitsel bağlamda kullanmak için uygun bir araç olarak görmekte ve sosyal ağların öğrenci öğrenmelerini arttırdığını, okul-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında etkileşim sağladığını, öğrencilerin derslere ilişkin memnuniyetlerini arttırdığını, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini ve derslere uyumu kolay araçlar olduğunu ortaya koymuşlardır.

Lockyer and Patterson (2008), bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) eğitimde kullanılması ile ilgili alanda uzmanlaşmak isteyen yüksek lisans öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, dersi bir sosyal ağ sitesi üzerinde yürütmüşlerdir. Süreçte öğrenciler bu platform üzerinde tartışmış, resimler eklemiş ve bu resimlere yorumlar yapmışlardır. Çalışma sonunda elde edilen bulgular sosyal ağ sitelerinin kullanım sürecinde sosyal etkileşim seviyesinin oldukça yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu ortamları ilk defa kullanan bireyler ise teknolojiyi kullanarak teknolojiyi öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Baran (2010) ise Uzaktan Eğitim adlı lisans dersinin Facebook grubu ile desteklenerek işlenmesi hakkında bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmanın sonuçları birçok öğrencinin Facebook'un bilgi paylaşımı için uygun olduğunu düşündüğünü göstermiştir. Ayrıca bu çalışmadaki birçok öğrenci, arkadaşları ve öğretim elemanı ile iletişim halinde olmak için Facebook'un etkili bir araç olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte anlamlı sayıda öğrencinin, yüzyüze dersleri Facebook destekli derse tercih ettiğini ortaya koymuştur.

Mills'in (2009) gerçekleştirdiği çalışma, Facebook kullanılarak Fransızca öğretimine yönelik bir araştırmadır. Yaptığı araştırmasından çıkan sonuca göre Facebook'ta öğrenciler etkileşimde buldukları, birbirleriyle iletişim kurdukları ve tartışma imkânı elde ettikleri için öğrenciler, Fransızca dilbilgisi hedeflerine ulaşmışlardır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç, Facebook'un öğrencilerinin kültürüne yabancı olmadığı; bu etkileşimli ortamın öğrencileri Fransızca'yı daha etkin kullanmaya motive ettiğidir.

Haverback'in (2009) yaptığı çalışma, araştırmacını kendi dersi olan Reading Education Methods için oluşturduğu Facebook ortamını konu edinmektedir. Bu ortamda öğrencilerin ders hakkında tartıştıkları, soru cevap şeklinde etkileşimde buldukları, ödevler hakkında yorumlarda ve paylaşımlarda buldukları bildirilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre öğrenciler Facebook ortamında çalışmak için motive olmuşlardır ve etkili okuma teorilerini daha kolay anlamışlardır. Bulunan bir diğer sonuç ise öğrenciler, konular hakkında gruplar halinde iken yalnız başlarına kıyasla daha güzel fikirler geliştirmişlerdir.

3. YÖNTEM

3.1 Giriş

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçlarının hazırlanması, deney grupları için uygulama süreci, verilerin toplanması ve çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.2 Araştırma Modeli

Bu araştırmada, SMS ve Facebook kullanarak gerçekleştirilen İngilizce kelime öğrenme uygulamasının, öğrencilerin sözcük öğrenme düzeyine etkileri incelenmiştir.

Bu araştırmada yarı deneysel yöntem (quasi experiments research) kullanılmıştır. Yarı deneysel yöntem, örneklemedeki bireylerin deney ve kontrol grubuna atanması sırasında rastgele atama yapılmayan bir yöntem olarak bilinir. Eğitimde ve sosyal bilimlerde yapılan çalışmalarda birbirine benzer ve eşdeğer gruplar oluşturmak oldukça güç olduğundan, klasik deneysel yöntemden çok yarı deneysel yöntem kullanılır (Cohen and Manion, 1994).

Yarı deneysel yöntemin birkaç farklı araştırma tasarımı (deseni) bulunmaktadır. Bunlar içinde eğitim araştırmalarında en fazla kullanılan tasarım ise eşitlenmemiş kontrol gruplu desendir (non-equivalent control group desing) (Cohen and Manion, 1994). Bu modelde gruplar rastgele seçim yoluyla oluşturulmaz. Belli amaçlar için daha önceden oluşturulan gruplar (okullardaki sınıflar gibi) aynen alınır, şans yoluyla bunlardan en az biri deney biri de kontrol grubu olarak atanır. Her iki gruba öntest uygulanır. Deney grubuna deneysel müdahalede bulunulurken kontrol grubuna özel bir müdahalede bulunulmaz. Uygulama sonrasında, iki gruba sontest uygulanır ve elde edilen veriler ışığında istatistiksel analizler ve değerlendirmeler yapılır (Cohen and Manion, 1994, Kaptan, 1993).

Cohen ve Manion'ın (1994) yorumları ışığında bu araştırmanın yöntemi, yarı deneysel modele dayalı olarak, iki deney gruplu desendir. Deneysel çalışmalar, neden-sonuç ilişkilerini belirlemek amacı ile doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelleridir. Deneme modelli bir araştırmada, amaçlar genellikle denence ya da hipotez şeklinde ifade edilir. Böylece olayların olası nedenlerine yönelik yargılar sınanmış olur (Karasar, 1999). Çalışmada, yansız atama ile iki grup belirlenmiştir. Bu gruplardan biri SMS grubu, diğeri Facebook grubu olarak alınmıştır. Her iki grubun da öntest, sontest ve kalıcılık ölçümleri yapılmıştır. Modelde öntestlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine ve sontest sonuçlarının buna göre yorumlanmasına yardımcı olmaktadır (Karasar, 1999). Bu uygulamanın kapsamındaki araştırma deseni, Çizelge 3.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 3.1 Araştırma Deseni

Gruplar	Uygulama Öncesi	Uygulama (6 Hafta)	Uygulama Sonrası	Uygulamadan 4 Hafta Sonra
SMS Grubu	Öntest	SMS Grubu Deneysel Uygulaması	Sontest	Kalıcılık Testi
Facebook Grubu	Öntest	Facebook Grubu Deneysel Uygulaması	Sontest	Kalıcılık Testi

Bazı araştırmalarda hem nitel hem de nicel araştırma yöntemlerinden birlikte yararlanılabilmektedir. Bu tip araştırmalarda nitel veriler, çalışılan konunun resmini çizerken ve örnekler sunarken, nicel veriler de araştırma ile ilgili temel kanıtları sağlamaktadır (Borg and Gall, 1989). Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların gerçekçi bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır. Bu araştırmanın nitel kısmını, her iki deney grubuna da uygulanan yarı yapılandırılmış mülakatlar oluşturmaktadır.

3.3 Çalışma Grubu

Araştırmaya, 2012–2013 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nün ikinci sınıfında öğrenim gören 46 katılımcı ile başlanmıştır. Katılımcılar göz önüne alındığında Facebook grubu olan BÖTE-2A şubesinde 23 öğrenci, SMS grubu olan BÖTE-2B şubesinde 23 öğrenci olmak üzere toplamda 46 öğrenci çalışmaya başlamaya gönüllü olmuştur. Buna rağmen hem Facebook hem de SMS grubundan ikişer öğrenci sadece önteste katılmış; sontest, kalıcılık

testi ve quizlere katılmamış, bu nedenle çalışma toplamda 42 öğrenci ile yürütülmüş ve tamamlanmıştır. Deney gruplarını oluşturan sınıflar ve öğrenciler yansız olarak belirlenmiştir. Her iki deney grubundaki öğrenci sayılarının cinsiyetlerine göre dağılımı Çizelge 3.2’de verilmiştir.

Çizelge 3.2 Deney Gruplarındaki Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Kız		Erkek		Toplam N
	N	%	N	%	
SMS Grubu	10	47	11	53	21
Facebook Grubu	12	57	9	43	21
Toplam	22	52	20	48	42

Çalışmaya başlamadan önce öğrenciler hakkında bilgi edinmek, öğrencilerin iletişim adreslerini almak ve öğrencilerin cep telefonu ve Facebook kullanımları ile ilgili detaylar elde etmek amacıyla her iki deney grubu öğrencilerine bilgi formları dağıtılmış ve öğrencilerin doldurdıkları veriler kaydedilmiştir.

SMS grubuna uygulanan bilgi formu sonuçları incelendiğinde öğrencilerin %5’i (n=1)1-2 yıldan beri; %10’u (n=2) 2-4 yıldan beri; %85’i (n=18) 4 yıldan ve daha fazla süredir cep telefonu kullanmaktadır. SMS grubundaki öğrencilerinin %90’ının (n=19) bir cep telefonu varken, %10’unun (n=2) iki cep telefonu vardır. Öğrencilerin cep telefonu hatları incelendiğinde SMS grubu öğrencilerinin %81’inin (n=17) hattı faturasız iken %19’unun (n=4) hattı faturalıdır.

Facebook grubuna uygulanan bilgi formu sonuçları incelendiğinde öğrencilerin %5’i (n=1) son birkaç aydır; %67’si (n=14) son üç yıldır; %28’i (n=6) son beş yıldır Facebook’a üyedir. Öğrencilerin Facebook kullanım sıklığı göz önüne alındığında öğrencilerin %24’ü (n=5) günde bir defa; %57’si (n=12) günde birden fazla; %19’u (n=4) haftada birkaç kez Facebook’a girmektedir. Öğrencilerin Facebook’ta kaldıkları süre göz önüne alındığında Facebook grubu öğrencilerinin %19’u (n=4) 15 dk.’dan az; %24’ü (n=5) yaklaşık yarım saat; %28’i (n=6) yaklaşık bir saat; %10’u (n=2) 1-3 saat arası; %19’u (n=4) üç saatten fazla Facebook’ta kalmaktadır.

3.4 Veri Toplama Araçları

3.4.1. SMS kişisel bilgi formu

Çalışmada kullanılan kişisel bilgiler formunda öğrencilerle ilgili olarak; adı soyadı, şubesi, öğrenci numarası, cep telefonu sahibi olup olmadığı, kaç adet cep telefonu bulunduğu, cep telefonu marka modeli, cep numarası, cep telefonu hattı ve e-posta adresi gibi sorular yer almaktadır. SMS kişisel bilgi formu Ek 1’de sunulmuştur.

3.4.2. Facebook kişisel bilgi formu

Çalışmada kullanılan kişisel bilgiler formunda öğrencilerle ilgili olarak; adı soyadı, şubesi, öğrenci numarası, e-posta adresi, günde Facebook kullanımı süresi, Facebook’ta gruplara üye olup olmadığı gibi sorular yer almaktadır. Facebook kişisel bilgi formu Ek 2’de sunulmuştur.

3.4.3. İngilizce başarı testi

SMS ve Facebook grubu öğrencileri için seçilen 30 kelimenin öğrenilip öğrenilmediğini ölçebilmek için 30 soruluk bir İngilizce başarı testi hazırlanmıştır. Bu test, daha önce Kamu Personeli Dil Sınavı ve Üniversite Dil Sınavı’nda çıkan kelime sorularından oluşturulmuştur. Testin iç güvenilirliğini ölçmek için KR-20 (Kuder-Richardson) değeri hesaplanmıştır. Hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0.70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir. Yapılan analiz sonucu testin iç güvenilirlik katsayısı 0.80 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, testin yeterli bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermiştir. İngilizce başarı testi Ek 4’de sunulmuştur.

3.4.4. Haftalık quiz uygulamaları

SMS ve Facebook grubu öğrencilerinin haftalık öğrendikleri kelimelerle ilgili uygulama yapmalarını sağlamak amacıyla konunun uzmanlarının görüşlerini alarak altı haftalık uygulama için altı adet quiz uygulaması geliştirilmiştir. Quizlerde yer alan sorular eşleştirme sorularıdır ve öğrencilerin cümleleri tamamen anlayıp soruları cevaplamaları amaçlanmıştır. Bu quizler her hafta uygulamaların ardından Cuma ve Cumartesi günü çevrimiçi olarak öğrenciler tarafından doldurulmuşlardır. Haftalık quizler Ek 6’da sunulmuştur.

3.4.5. SMS ve Facebook grubu görüşme soruları

SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulama hakkındaki görüşlerinin alınmasının önemli olduğu düşünülerek; katılımcılar ile yüz yüze görüşme yapılmasının gerekli olduğuna karar verilmiştir.

Bu form, SMS grubu öğrencilerin SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının olumlu, olumsuz ve geliştirilebilecek yönlerini ortaya çıkarmak için bir uzmanın görüşünü de alarak hazırlanmıştır. SMS görüşme soruları Ek 7’de sunulmuştur.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulama hakkındaki görüşlerinin alınmasının önemli olduğu düşünülerek; katılımcılar ile yüz yüze görüşme yapılmasının gerekli olduğuna karar verilmiştir.

Bu form, Facebook grubu öğrencilerin Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının olumlu, olumsuz ve geliştirilebilecek yönlerini ortaya çıkarmak için bir uzmanın görüşünü de alarak hazırlanmıştır. Facebook görüşme soruları Ek 8’de sunulmuştur.

3.5 Deney Grupları İçin Uygulama Süreci

Bu çalışmada altı hafta boyunca, haftada beş kelime olmak üzere toplamda 30 İngilizce kelime öğretilmesi amaçlanmıştır. SMS grubuna içerikler SMS vasıtasıyla gönderilirken, Facebook grubuyla içerikler Facebook’ta kurulan özel grup içerisinde paylaşılmıştır. Uygulamanın öncesinde, uygulama aşamasında ve uygulama sonrasında gerçekleştirilen işlemler özet olarak Şekil 3.1’de belirtilmiştir.

Şekil 3.1. Uygulama Süreci

Uygulamaya başlamadan önce, konu kapsamındaki alan yazın taranmış ve daha önce konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelenmiştir. Alan yazın taramasının ardından araştırma deseni, araştırma soruları ve uygulama süreci belirlenmiştir. Araştırmanın nasıl gerçekleştirileceğini belirleme aşamasından sonra uygulamanın temel noktasını oluşturacak olan kelime belirleme süreci gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, 2002–2012 yılları arasında KPDS ve ÜDS’de en çok çıkan kelimeleri (Kanaat 2008; Kavlak 2003; Yüksel 2012) analiz etmiş; yaklaşık 1500 kelime arasından en çok çıkanları isim, fiil, birleşik fiil (phrasal verb) olarak ayırmış ve uzman görüşü de alarak uygulamada kullanılacak olan 30 kelime belirlemiştir.

Kelimeler belirlendikten sonra öntest, sontest ve kalıcılık testinde kullanılacak olan 30 çoktan seçmeli sorudan oluşan İngilizce başarı testi oluşturulmuştur. Eğitim bilimindeki deneysel çalışmalarda, öntest, sontest ve kalıcılık aşamalarında veri toplama aynı testle yapılabilmektedir (Karasar, 1999). Bu teste kullanılan 30 kelime sorusu, daha önce KPDS ve ÜDS’de çıkmış kelime sorularından oluşmuştur.

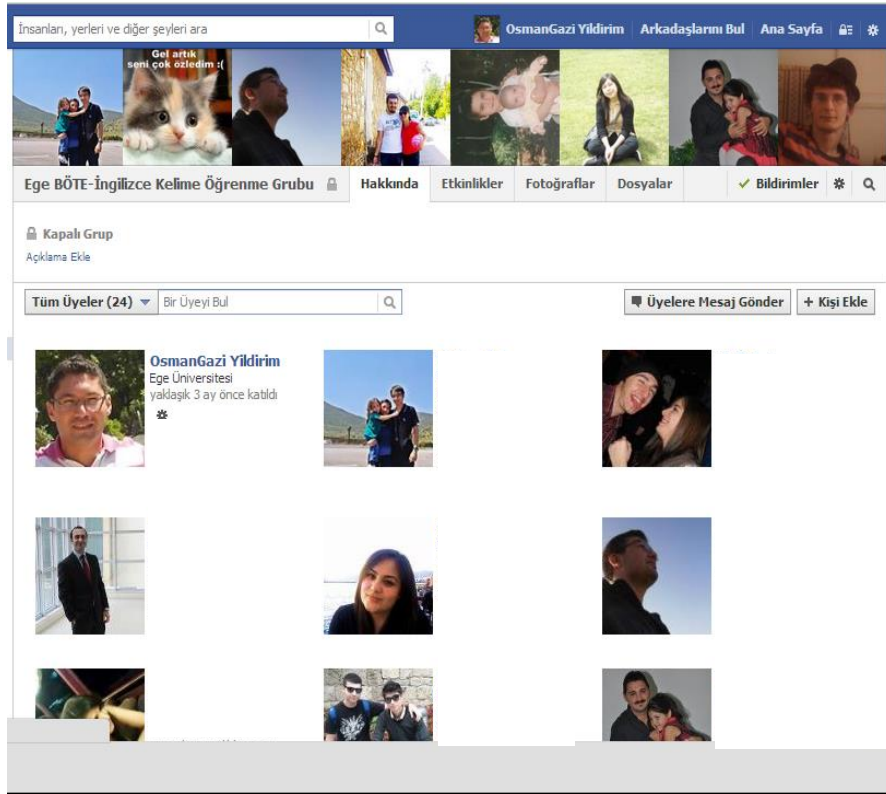
İngilizce başarı testinin oluşturulmasından sonra SMS grubuna her gün SMS olarak gönderilecek ve Facebook grubuyla her gün Facebook’ta paylaşılacak içerik oluşturulmuştur. İçeriklerin oluşturulmasının ardından, öğrencilerin her hafta Cuma günü Google Drive kullanarak çevrimiçi yanıtlayabilmeleri için konunun uzmanların görüşlerini de alarak haftalık quiz uygulamaları hazırlanmıştır.

Haftalık içeriklerin hazırlanıp uzmanlar tarafından kontrol edilmesinden sonra SMS ve Facebook ile İngilizce uygulamalarının olumlu ve olumsuz yanlarının ortaya çıkarılması, öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin yüz yüze alınması amacıyla iki grup için de yarı yapılandırılmış görüşme sorularından oluşan görüşme formları oluşturulmuş ve konunun uzmanlarına kontrol ettirilmiştir.

Tüm veri toplama araçları ve içeriklerin hazırlanmasından sonra öğrencilerin deney gruplarına dâhil edilme sürecine gelinmiştir. BÖTE-2A sınıfı Facebook grubu; BÖTE-2B grubu ise seçkisiz olarak SMS grubu olarak belirlenmiştir. Bu sınıflardaki gönüllü öğrencilerinden 21 öğrenci deney gruplarına dâhil edilmiştir. Öğrencilerin konuya daha fazla motive olabilmesi, Facebook ve SMS uygulamalarına ve quizlere daha etkin katılabilmelerini

sağlamak amacıyla çalışma sonrası için hediyeler temin edilmiştir. Her iki deney grubundan da (n=46) en çok katılım gösteren öğrencilere toplamda 1 adet 16 GB tablet, 1 adet 2 GB MP3 çalar ve 2 adet 16 GB USB bellek hediye sözü verilmiş ve çalışma sonunda bu hediyeler en çok katılım gösteren öğrenciler arasında çekilen kura ile dağıtılmıştır.

Deney süreci başlamadan önce her iki deney grubu öğrencilerinden bilgi formları doldurmaları istenmiştir. Bilgi formları vasıtasıyla SMS grubu öğrencilerin cep telefonu numarası ve e-posta adresleri kaydedilmiş ve doğrulama mesajı atılmıştır. Facebook grubunun doldurduğu bilgi formu vasıtasıyla e-posta adresleri alınmış ve oluşturulan Ege Üniversitesi İngilizce Kelime Öğrenme Grubuna davet edilip üye olmaları sağlanmıştır. Grubun sayfası Şekil 3.2’de gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Ege BÖTE - İngilizce Kelime Öğrenme Grubu Sayfası

Öğrencilerin öğretilecek kelimelerle ilgili bilgilerini ölçmek amacıyla her iki deney grubu öğrencilerine İngilizce başarı testi öntest olarak uygulanmıştır. Öğrencilerin öntestten aldıkları puanları kaydedilmiştir.

Uygulama toplamda altı hafta sürmüştür. Her hafta beş kelime olmak üzere toplamda 30 İngilizce kelime altı hafta boyunca öğreilmeye çalışılmıştır. SMS

grubuna gönderilen SMS'lerin detaylı kaydı Ek 5'de sunulmuştur. SMS grubuna bir İngilizce kelime ile ilgili SMS olarak aşağıdaki içerik gönderilmiştir:

- İngilizce kelimenin kendisi,
- İngilizce ve Türkçe açıklaması,
- Kelime ile ilgili örnek İngilizce cümle,
- Gönderilen örnek cümlenin Türkçe karşılığı.

SMS grubu öğrencilerine bir İngilizce kelime için gönderilen örnek SMS içeriği Şekil 3.3'te gösterilmiştir.

Word 1: Benefit.
Definition: an advantage or profit.
Turkish meaning: yarar, fayda.

Word 1:
Example sentence: The new sports centre will bring benefit to the town.
Turkish translation: Yeni spor tesisi şehre fayda sağlayacaktır.

Şekil 3.3. İngilizce Kelime İçin Gönderilen SMS Örneği

Öğrencilere gönderilen kelimelerin İngilizce karşılıkları, örnek İngilizce cümleler ve bu cümlelerin Türkçe'ye çevrilmiş halleri, bilişsel yük kuramında da ifade edildiği gibi öğrencilerin sınırlı kısa süreli belleklerini çok fazla meşgul etmemek ve işlenecek veriyi minimumda tutmak amacıyla sade tutulmuştur. Öğrencilerin birim zamanda yaptıkları zihinsel aktivite miktarlarının sınırlı tutulması hedeflenmiş; bu nedenle öğrencilere gönderilen SMS'lerde çok fazla bilinmeyen kelimelere yer verilmemiştir.

Öğrencilere SMS'ler hafta içi saat 17:00-17:30 arasında gönderilmiştir. Bunun nedeni öğrencilerin üniversitedeki derslerinin o saatlerde bitmiş olmasıdır. Her gün bir İngilizce kelime olmak üzere her hafta toplamda beş kelime gönderilmesinin yanında, öğrencilere küçük sınav (quiz) uygulamasını hatırlatan SMS'ler her hafta Cuma günü gönderilmiştir.

Facebook grubuyla paylaşılan içeriğin detaylı kaydı Ek 5’de sunulmuştur. SMS grubundaki uygulamaya paralel olarak Facebook grubuyla bir İngilizce kelime ile ilgili aşağıdaki içerik Facebook üzerinden paylaşılmıştır.

- İngilizce kelimenin kendisi,
- İngilizce ve Türkçe açıklaması,
- Kelime ile ilgili örnek İngilizce cümle,
- Gönderilen örnek cümlenin Türkçe karşılığı.

Facebook grubu öğrencileriyle bir İngilizce kelime için paylaşılan örnek içerik Şekil 3.4’te gösterilmiştir.

OsmanGazi Yildirim

Word 3:
Vary

Example Sentence:
Rooms vary in size but all have television.

Turkish Translation:
Odaların büyüklüğü çeşitlilik göstermektedir ancak hepsinde televizyon var.

Word 3:
Vary

English-Turkish Definition:
Jeğişmek, değışkenlik göstermek, çeşitlilik göstermek

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Etmeyi Bırak · 6 Mart, 21:11

21 kişi gördü

unu beğendi.

OsmanGazi Yildirim Car taxes will vary according to the amount of carbon dioxide a particular car emits. In Turkish: Araba vergileri, belirli bir arabanın yaydığı karbondioksit miktarına bağlı olarak değışecek.
6 Mart, 22:01 · Beğen

Şekil 3.4. İngilizce Kelime İçin Facebook Paylaşım Örneği

Facebook grubu öğrencileriyle kelime paylaşımlarında bulunulurken onların ilgilerini çekebilecek, onları informal bir şekilde öğrenmeye teşvik edebilecek, onların da birbirleriyle etkileşimde bulunmasını sağlayabilecek şekilde içerikler sunulmuştur.

Facebook grubu öğrencileriyle ile hafta içinde her gün bir İngilizce kelime olmak üzere her hafta toplamda beş kelime paylaşılmıştır. Bu paylaşımlara ilave olarak, kelimelerin geçtiği özlü sözler (quotes) de Facebook grubunda paylaşılmış ve öğrencilere kelimelerle ilgili örnek cümleler olarak sunulmuştur. Bu tür paylaşımlarla ilgili bir örnek Şekil 3.5’te gösterilmiştir.

Şekil 3.5. İngilizce Örnek Cümleleri İçin Paylaşım Örneği

Her hafta öğrencilerin haftalık olarak öğrendikleri kelimelerle ilgili alıştırma yapabilmesini sağlamak amacıyla Cuma günleri çevrimiçi olarak Google Drive kullanarak quiz uygulamaları yapılmıştır. Örnek bir quiz uygulaması Şekil 3.6’da sunulmuştur.

Quiz 1

Complete the sentences using the correct word.

1. Drug users often become thieves in order to _____ their addiction.

2. The orchestra _____ their last night program with a new selection.

3. I think we can save _____ amount of time by the help of this new strategy.

4. After his breakdown, he could not _____ his problems any longer.

5. After his breakdown, he could not _____ his problems any longer.

Ad Soyad:

Şekil 3.6. Örnek Bir Quiz Uygulaması

Haftalık quizlerin sonuçları öğrenci bazında kaydedilmiştir. Buna ilave olarak öğrencilere quizlerde yaptıkları hatalar ve aldıkları puanlar bildirilmiştir.

Altı haftalık uygulama sonrasında deney gruplarına, İngilizce başarı testi son test olarak uygulanmış ve sonuçları kaydedilmiştir. Bu süreçten sonra uygulamaların olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmak ve deney grubu öğrencilerinin uygulamalarla ilgili görüşlerini almak amacıyla her deney grubundan 10 öğrenci olmak üzere toplam 20 görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler, katılımcıların bilgileri dâhilinde ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve analiz edilmiştir.

Son testin uygulanmasından dört hafta sonra kalıcılık testi yapılmış ve sonuçlar kaydedilmiştir. Bütün bu uygulama sürecinin kronolojik özeti Çizelge 3.3'te verilmiştir.

Çizelge 3.3 Uygulama Süreci Kronolojik Süreci

Aktivite	Tarih
Tez önerisinin verilmesi ve kabulü,	Eylül 2011
Uygulamada kullanılacak kelimelerin seçilmesi,	Mayıs 2012
Uygulama içeriğinin oluşturulması (İngilizce başarı testi, SMS'ler, paylaşımlar, quizler vb.),	Mayıs-Eylül 2012
Veri toplama araçlarının tespiti ve kontrolü,	Ekim-Aralık 2012
SMS grubuna SMS bilgi formunun dağıtılması,	26 Şubat 2013
Facebook grubuna Facebook bilgi formunun dağıtılması,	26 Şubat 2013
SMS ve Facebook grubuna öntestin uygulanması,	26 Şubat 2013
Uygulamanın başlaması, 6 hafta boyunca; SMS grubuna günde 1 kelime ile ilgili 2 SMS gönderilmesi, Facebook grubunda günde 1 kelime paylaşılması, Her hafta Cuma günleri çoktan seçmeli sorulardan oluşan quiz uygulanması,	4 Mart 2013
SMS ve Facebook grubuna sontestin uygulanması,	16 Nisan 2013
SMS ve Facebook grubuyla görüşmelerin yapılması,	Nisan 2013
SMS ve Facebook grubuna kalıcılık testinin uygulanması,	14 Mayıs 2013
Uygulamanın sona ermesi,	Mayıs 2013

3.6 Verilerin analizi

Nicel verilerin analizinde SMS ve Facebook grubu öğrencilerine ön-test, son-test ve kalıcılık testi olarak uygulanan 30 soruluk İngilizce başarı testinin puanlaması yapılmıştır. İngilizce başarı testinden öğrenciler 0–100 arasında değişen puanlar almışlardır. Nitel verilerin analizinde ise her iki deney grubu ile yapılan görüşmeler analiz edilmiştir.

3.6.1. Nicel verilerin analizi

Bu çalışmanın bağımsız değişkeni SMS ve Facebook kelime öğrenme uygulaması olmak üzere iki farklı İngilizce kelime öğrenme uygulamasıdır. Araştırmanın bağımsız değişkenin, araştırmanın bağımlı değişkeni olan öğrencilerin İngilizce kelime bilgileri üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla

yapılan istatistiksel işlemler “SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 20.0” paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel çözümlerlerde anlamlılık düzeyi olarak 0,05 kullanılmıştır.

Bu araştırmada SMS ve Facebook grubu olmak üzere iki farklı deney grubu vardır. Her iki deney grubunda 21 öğrenci yer aldığı için nicel analizler yapılırken parametrik olmayan testler kullanılmıştır.

Deney gruplarının kendi içersinde öntest/sontest ve sontest/kalıcılık testi sonuçlarının analizinde Wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Wilcoxon testi, yinelenen ölçümlerde kullanılan t testinin nonparametrik eşdeğeri (Akbulut, 2010). SMS ve Facebook Grubu öğrencilerinin sayısı 30’dan az olduğu için parametrik olmayan test kullanılmıştır. Akbulut’a (2010) göre bir grubun sıralı ölçüm düzeyinde değerlendirildiği iki farklı testten aldığı sonuçları karşılaştırmak için bu yöntem kullanılır. Bu iki test, aynı öğrencilere verilen öntest ve sontest de olabilir, aynı öğrencilerin iki farklı duruma verdikleri tepkilerin karşılaştırılması için kullanılan testler de olabilir.

Deney gruplarının kendi içersinde İngilizce başarı testinden aldıkları sonuçları karşılaştırmak için Wilcoxon sıralı işaretler testi kullanılmıştır çünkü aynı öğrenciye ait öntest puanı ile aynı öğrenciye ait sontest ve kalıcılık testi puanları karşılaştırılıp aradaki fark incelenmiştir. Başka bir deyişle, öntest değişkeni ile sontest ve kalıcılık testi değişkenlerinin değişimi analiz edilmiştir.

İki deney grubunun öntestleri, sontestleri ve kalıcılık testleri sonucu karşılaştırılması yapılırken ise bağımsız örneklem için t testinin nonparametrik karşılığı olan Mann Whitney U testleri uygulanmıştır.

Mann Whitney U testlerinde öntest değişkeninin kontrolü mümkün olmamaktadır; oysa bu iki deney grubu farklı seviyelerden başlamış olabilir. Bu dezavantajı en aza indirmek ve grupların ön-test puanlarının, son-test puanlarına etkisini sıfırlayarak analizleri gerçekleştirmek için ANCOVA testleri uygulanmıştır.

ANCOVA, varyans analizi ile regresyon analizini birleştirerek bağımlı değişkenle ilişkili bir ya da birden fazla değişkenden kaynaklanan varyansı istatistiksel olarak kontrol altına alarak, grup ortalamalarını karşılaştırmada kullanılır. Bağımlı değişkenle ilişkili olduğu düşünülen bir ya da daha çok

değişkenin kontrol edilerek, ortalama puanların karşılaştırılması işlemine ANCOVA denilmektedir (Büyüköztürk, 2011).

ANCOVA ile deneysel uygulamanın başında var olan farklılıklar istatistiksel olarak düzeltilir (eşitlenir). Böylece ANCOVA ile hata varyansını azaltır. Böylece F değeri artarak modelin gücü de artmış olur (Kalaycı, 2010). ANCOVA uygulamaya başlamadan önce dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, Pallant'ın (2001) da belirttiği gibi regresyon eğimlerinin (homogeneity of regression slopes) eşitliği şartıdır.

Bu araştırmada da ANCOVA uygulama şartları aranmış; bu şartlar yerine getirildiği için grupların ön-test/ön-test, son-test/son-test ve kalıcılık testi/kalıcılık testi karşılaştırmalarında Mann Whitney U analizlerine ek olarak ANCOVA testi uygulanmış ve Mann Whitney U testlerinin bir nevi sağlaması yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan nicel veri analiz yöntemleri özeti Çizelge 3.4'de belirtilmiştir.

Çizelge 3.4 Nicel Veri Analiz Yöntemleri

Testler ve Formlar	Ölçtüğü Değişkenler	Kullanıldığı Aşamalar	Analiz Yöntemi
İngilizce Başarı Testi	İngilizce Kelime Bilgisi	Grup içi <ul style="list-style-type: none"> • öntest/son-test • son-test/kalıcılık karşılaştırma analizleri	Wilcoxon sıralı işaretler testi
İngilizce Başarı Testi	İngilizce Kelime Bilgisi	Gruplar arası <ul style="list-style-type: none"> • öntest/öntest • son-test/son-test • kalıcılık testi/kalıcılık testi karşılaştırma analizleri	Mann Whitney U, ANCOVA

3.6.2. Nitel verilerin analizi

Çalışmanın nitel kısmı analizlerinde açık kategori oluşturma yolu izlenmiştir. SMS grubu öğrencileri ve Facebook grubu öğrencilerinin görüşme kayıtları araştırmacı tarafından metne çevrilmiş ve içerdikleri ifade ve süreçlere göre gruplandırılmıştır.

Fraenkel and Wallen (2006) verilerden kodlama kategorilerinin oluşturulmasında açık (manifest) ve gizil (latent) kategori oluşturma yollarının izlenebileceğini belirtmiştir. Açık kodlamada veriler içerisinde bazı kelimeler ya

da ifadeler belirlenerek bu ifadelerden kategorilerin oluşturulması gerçekleştirilirken, gizil kodlamada tüm veri içerisinden bir süreç ya da anlam çıkarılarak buna göre kategorilerin belirlenmesi gerçekleştirilmektedir. Fakat açık kodlama sistemi güvenilirlik açısından sakıncalar içermektedir. Farklı kodlayıcıların işe koşulması ile bu sorunun aşılabileceği dile getirilmiştir.

Nitel araştırmalarda içerik analizinin güvenilirliği büyük ölçüde kodlama işlemine bağlıdır (Büyüköztürk vd., 2007). Bu, kodlayıcıların kodlama temalarının güvenilirliği ile ilgilidir. Araştırmacı elde ettiği verilerin kodlanması ve temalaştırılması aşamasında güvenilirliğin ve nesnelliğin sağlanması için hem uzman görüşüne başvurulmuş hem de ikinci bir kodlayıcı kullanılmıştır. Verilerin analizinde veriler birkaç defa okunup ortaya çıkan kodlar tekrar gözden geçirilmiştir. Daha sonra kodlama güvenilirliğine ilişkin olarak incelenen görüşme kayıtları bir başka araştırmacı tarafından analiz edilerek iki kodlayıcı arasındaki yüzdeler uyumu hesaplanmıştır. Alan yazında güvenilirlik sonucunun en az %70 olması durumunda değerlendiriciler arası güvenilirliğin sağlanabileceği (Miles and Huberman, 1994), eğitim araştırmalarında ise oranın en az %80 (Fraenkel and Wallen, 2006) olması gerektiği belirtilmektedir. Bu araştırmada iki araştırmacı arasındaki uyum %85 olarak belirlenmiştir. Kodlayıcıların bir araya gelerek üzerinde farklı yargılara varılan mesajlar tekrar görüşülmüş ve tamamen uzlaşma sağlanmıştır.

Araştırmada kullanılan nitel veri analiz yöntemleri özeti Çizelge 3.5'te belirtilmiştir.

Çizelge 3.5 Nitel Veri Analiz Yöntemleri

Testler ve Formlar	Ölçtüğü Değişkenler	Kullanıldığı Aşamalar	Analiz Yöntemi
SMS Görüşme Formu	SMS Uygulaması	Uygulama sonrasında	Nitel araştırma (görüşme) analizi yöntemi
Facebook Görüşme Formu	Facebook Uygulaması	Uygulama sonrasında	Nitel araştırma (görüşme) analizi yöntemi

3.7 Araştırmanın iç ve dış geçerliliği

İç geçerlik, bağımlı değişkenin doğrudan bağımsız değişken tarafından etkilenmesi, başka herhangi bir istenmedik değişkenden etkilenmemesini belirtmektedir (Fraenkel and Wallen, 2006). İç geçerlik katılımcı özellikleri, uygulama farklılıkları gibi durumlardan oldukça fazla etkilendiğinden uygulama

süresince bu özelliklere çok dikkat edilmiştir. Araştırmada kullanılan tüm veri toplama araçlarında öğrencilere aynı şartlar sağlanmıştır. Araştırmanın geliştirilmesi ve araçların değerlendirilmesi sadece araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma süresince 4 öğrencinin derslere devam etmemesi iç geçerliği düşüren etmenlerden biri olmakla beraber bunun dışında iç geçerliğe olumsuz etkileyen bir durum oluşmamıştır.

Dış geçerlik ise çalışmanın örneklemden alınarak sonuçlarının bütün evrene yorumlanması ile ilgilidir (Büyüköztürk vd., 2007). Gerçekleştirilen çalışmada çalışma grubu yapısı nedeniyle sınırlı bir genelleme söz konusudur. Çalışma sadece bir anabilim dalı öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar sadece benzer özellikleri taşıyan gruplar için genellenebilir.

4. BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümünde katılımcılardan elde edilen verilerden elde edilen sonuçlar yer almaktadır. Deney gruplarının başarı testi için aldıkları ön-test, son-test ve kalıcılık testi verilerinin grup içinde ve gruplar arasındaki değişimleri analiz edilmiş ve açıklanmıştır. Nicel analizlere ilave olarak SMS ve Facebook grubu öğrencilerinin kelime öğrenme uygulamaları hakkındaki görüşleri açıklanmıştır.

4.1 Birinci Araştırma Sorusu

Uygulama süresince, SMS grubu öğrencilerine öntest, sontest ve kalıcılık testi olarak İngilizce Başarı Testi uygulanmıştır. SMS grubu öğrencilerine uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testinin betimsel istatistik sonuçları olarak test puanlarının ortalaması ($\bar{X}$), standart sapma (SS), testen alınan en küçük (EK) ve en büyük (EB) puan, ortanca değer (medyan), yaygınlık (ranj) ve çarpıklık-basıklık katsayıları (ÇK-BK -Skewness-Kurtosis- değerleri) hesaplanmış; bulunan sonuçlar Çizelge 4.1’de verilmiştir:

Çizelge 4.1 SMS Grubu Öntest, Sontest ve Başarı Testinin Betimsel İstatistik Sonuçları

Test	N	EK	EB	$\bar{X}$	SS	Medyan	Ranj	ÇK-BK
Öntest	21	7	18	12,33	3,48	11	11	0,350;-0,474
Sontest	21	39	67	47,52	9,29	46	28	1,045; 0,009
Kalıcılık Testi	21	35	67	45,57	8,68	42	32	1,308; 0,935

SMS grubuna uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testlerinin betimsel istatistik sonuçlarının verildiği Çizelge 4.1 incelendiğinde, test puan ortalamalarının birbirinden farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek ve birinci araştırma sorusunu cevaplayabilmek için çeşitli istatistiksel analizler yapılmıştır.

Birinci araştırma sorusu olan “SMS grubu öğrencilerinin çalışma öncesi ve sonrasında elde ettikleri başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunun cevaplandırılabilmesi için SMS grubu öğrencilerinin öntest/sontest ve sontest/kalıcılık testi sonuçları arasında anlamlı fark olup olmadığı incelenmiştir. Bu analiz yapılırken aynı öğrenciye ait farklı zamanlarda uygulanan test sonuçları

incelendiği için Wilcoxon sıralı işaretler testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.2’de sunulmuştur.

Çizelge 4.2 SMS Grubu Öntest ve Sontest Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup	Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
SMS Grubu	Negatif Sıra	0	0,00	0,00	4,02	0,00
	Pozitif Sıra	21	11,00	231,00		
	Eşit	0				

Çizelge 4.2’ye göre SMS grubu öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<,05$). SMS grubundaki öğrencilerin çalışma sonrasında yapılan sınavdan aldıkları puanları, çalışma öncesinde yapılan sınavdan alınan puanlara göre artmıştır. Bir başka deyişle SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulaması, SMS grubu öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenmelerine katkıda bulunmuştur ve yeni kelimelerin öğrenilmesini sağlamıştır.

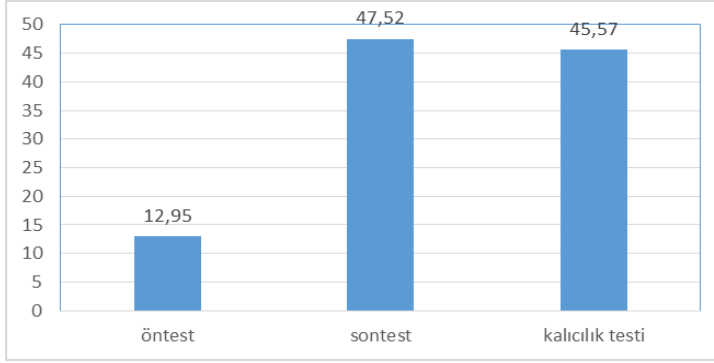
SMS grubunun kalıcılık testi ile sontest sonuçlarını karşılaştırmak için Wilcoxon sıralı işaretler testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.3’te sunulmuştur.

Çizelge 4.3 SMS Grubu Sontest ve Kalıcılık Testi Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup	Kalıcılık Testi-Sontest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
SMS Grubu	Negatif Sıra	10	5,50	55,00	2,91	0,00
	Pozitif Sıra	0	0,00	0,00		
	Eşit	11				

Çizelge 4.3’e göre SMS grubu sontest ve kalıcılık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<,05$). Öğrencilerin sontest puanları ile kalıcılık testi puanları arasında çok az bir farklılaşma bulunmasına rağmen sontest puanları ile kalıcılık testi arasında anlamlı fark çıkmıştır. Bu sonucun çıkmasına etki eden faktörler olarak bazı kelimelerin unutulmuş olması, grubun sayısının az olması ($n=21$) gibi nedenler sayılabilir.

SMS grubunun öntest, sontest ve kalıcılık testi puan ortalaması değişimi Şekil 4.1’de gösterilmiştir.

Şekil 4.1. SMS Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

4.2 İkinci Araştırma Sorusu

Uygulama süresince, Facebook grubu öğrencilerine öntest, sontest ve kalıcılık testi olarak İngilizce Başarı Testi uygulanmıştır. Facebook grubu uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testinin betimsel istatistik sonuçları olarak test puanlarının ortalaması ($\bar{X}$), standart sapma (SS), testen alınan en küçük (EK) ve en büyük (EB) puan, ortanca değer (medyan), yaygınlık (ranj) ve çarpıklık-basıklık katsayıları (ÇK-BK -Skewness-Kurtosis- değerleri) hesaplanmış; bulunan sonuçlar Çizelge 4.4'te verilmiştir:

Çizelge 4.4 Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Başarı Testinin Betimsel İstatistik Sonuçları

Test	N	EK	EB	$\bar{X}$	SS	Medyan	Ranj	ÇK-BK
Öntest	21	4	21	12,95	4,73	11	17	0,083; -0,656
Sontest	21	14	53	36,90	11,28	32	39	0,107; -0,838
Kalıcılık Testi	21	14	49	34,80	10,60	32	35	0,109; -0,871

Facebook grubuna uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testlerinin betimsel istatistik sonuçlarının verildiği Çizelge 4.4 incelendiğinde, test puan ortalamalarının birbirinden farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek ve ikinci araştırma sorusunu cevaplayabilmek için çeşitli istatistiksel analizler yapılmıştır.

İkinci araştırma sorusu olan “Facebook grubu öğrencilerinin çalışma öncesi ve sonrasında elde ettikleri başarı puanları arasında bir fark var mıdır?” sorusunun cevaplandırılabilmesi için Facebook grubu öğrencilerinin öntest/sontest

ve sontest/kalıcılık testi sonuçları arasında anlamlı fark olup olmadığı incelenmiştir. Bu analiz yapılırken aynı öğrenciye ait farklı zamanlarda uygulanan test sonuçları incelendiği için Wilcoxon sıralı işaretler testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.5'te sunulmuştur.

Çizelge 4.5 Facebook Grubu Öntest ve Sontest Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup	Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Facebook Grubu	Negatif Sıra	0	0,00	0,00	3,93	0,00
	Pozitif Sıra	20	10,50	210,00		
	Eşit	1				

Çizelge 4.5'e göre Facebook grubu öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < .05$). Facebook grubundaki öğrencilerin çalışma sonrasında yapılan sınavdan aldıkları puanları, çalışma öncesinde yapılan sınavdan alınan puanlara göre artmıştır. Bir başka deyişle Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulaması, Facebook grubu öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenmelerine katkıda bulunmuştur ve yeni kelimelerin öğrenilmesini sağlamıştır.

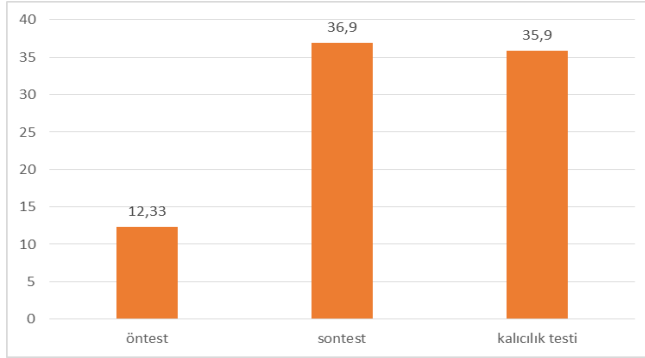
Facebook grubunun kalıcılık testi ile sontest sonuçlarını karşılaştırmak için Wilcoxon sıralı işaretler testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.6'da sunulmuştur.

Çizelge 4.6 Facebook Grubu Sontest ve Kalıcılık testi Puanlarının Wilcoxon Testi Sonuçları

Grup	Kalıcılık Testi-Sontest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Facebook Grubu	Negatif Sıra	10	5,50	55,00	2,89	0,00
	Pozitif Sıra	11	0,00	0,00		
	Eşit	0				

Çizelge 4.6'ya göre Facebook grubu sontest ve kalıcılık puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < .05$). Öğrencilerin sontest puanları ile kalıcılık testi puanları arasında çok az bir farklılaşma bulunmasına rağmen sontest puanları ile kalıcılık testi arasında anlamlı fark çıkmıştır. Bu sonucun çıkmasına etki eden faktörler olarak bazı kelimelerin unutulmuş olması, grubun sayısının az olması ($n=21$) gibi nedenler sayılabilir.

Facebook grubunun öntest, sontest ve kalıcılık testi puan ortalaması değişimi Şekil 4.2’de gösterilmiştir.

Şekil 4.2. Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

4.3 Üçüncü Araştırma Sorusu

Üçüncü araştırma sorusu olan “Öğrencilerin SMS ile kelime öğrenme uygulaması sonucu elde ettikleri başarı puanları ile Facebook uygulaması sonucu elde ettikleri başarı puanları arasında bir fark var mıdır?” sorusunun cevaplandırılabilmesi için iki deney grubunun öntest, sontest ve kalıcılık testi sonuçları Mann Whitney U testleri ile karşılaştırılmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.7’de sunulmuştur.

Çizelge 4.7 Facebook ve SMS Grubu Öntest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Test	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ön-test	Facebook	21	22,36	469,50	202,50	0,63
	SMS	21	20,64	433,50		

Çizelge 4.7’ye göre Facebook grubu ile SMS grubu öntest puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=202,50$, $p>,05$). Bir başka deyişle SMS grubu ile Facebook gruplarının öntest puanları açısından istatistiksel olarak birbirine denk olduğu söylenebilir.

SMS grubu ile Facebook grubunun sontest puanlarını karşılaştırmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.8’de sunulmuştur.

Çizelge 4.8 Facebook ve SMS Grubu Sontest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Test	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sontest	Facebook	21	16,19	340,00	109,00	0,00
	SMS	21	26,81	563,00		

Çizelge 4.8'e göre Facebook grubu ile SMS grubu sontest puanları arasında SMS grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur ($U=109,00$, $p<,05$). Bir başka deyişle SMS grubuna uygulanan İngilizce kelime öğrenme uygulamasının Facebook grubuna göre İngilizce kelime öğrenmede daha etkili olduğu söylenebilir.

SMS grubu ile Facebook grubunun kalıcılık testi puanlarını karşılaştırmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Çizelge 4.9'da sunulmuştur.

Çizelge 4.9 Facebook ve SMS Grubu Kalıcılık Testi Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Test	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kalıcılık	Facebook	21	15,69	329,50	98,50	0,00
	SMS	21	27,31	573,50		

Çizelge 4.9'a göre Facebook grubu ile SMS grubu kalıcılık başarı puanları arasında SMS grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu söylenebilir ($U=98,50$, $p<,05$). Bir başka deyişle SMS grubuna uygulanan İngilizce kelime öğrenme uygulamasının Facebook grubuna göre daha kalıcı olduğu söylenebilir.

Uygulanan Mann Whitney U testlerinin sağlamasını yapmak ve öntest puanlarını kontrol altına alıp sontest ve kalıcılık testi sonuçlarının değerlendirmesini yapmak amacıyla Mann Whitney U testlerine ilave olarak tek yönlü kovaryans analizi (ANCOVA) uygulanmıştır.

SMS ve Facebook gruplarının İngilizce başarı testi öntest ortalama puanlarına dayalı olarak sontest ortalama puanlarının yordanmasına ilişkin regresyon doğrularının eğimlerinin eşitliğini sınamak amacıyla uygulanan ANOVA sonucuna göre, öğrencilerin son-test ortalama puanları üzerinde grupxöntest ortak etkisinin anlamlı olmadığı belirlenmiştir [$F(1-38)=0,24$, $p>,05$]. Bu bulgu, SMS ve Facebook grubundaki öğrencilerin İngilizce başarı ön-test ortalama puanlarına dayalı olarak son-test ortalama puanlarının yordanmasına ilişkin hesaplanan regresyon doğrularının eğimlerinin eşit olduğunu göstermektedir.

SMS ve Facebook grubu öğrencilerin İngilizce başarı son-test aritmetik ortalamaları ve öntest ortalama puanlarına göre düzeltilmiş sontest aritmetik ortalamaları Çizelge 4.10’da verilmiştir.

Çizelge 4.10 İngilizce Başarı Sontest ve Düzeltilmiş Sontest Aritmetik Ortalamalarının Gruplara Göre Betimsel İstatistikleri

Grup	N	Aritmetik Ortalama	Düzeltilmiş Aritmetik Ortalama
Facebook Grubu	21	36,90	36,50
SMS Grubu	21	47,52	47,93

Çizelge 4.10’a göre İngilizce başarı sontest ortalama puanları SMS grubu için 47,52, Facebook grubu için 39,90’dır. Bu puanlara bakarak, bir farkın olduğu ve SMS grubunun İngilizce başarı sontest ortalama puanlarının daha yüksek olduğu düşünülebilir. Grupların İngilizce başarı öntest ortalama puanları kontrol edildiğinde sontest ortalama puanlarında değişimler olduğu görülmektedir. İngilizce başarı sontest düzeltilmiş ortalama puanları SMS grubu için 47,93, Facebook grubu için 36,50 olarak hesaplanmıştır.

Grupların İngilizce başarı son-test düzeltilmiş ortalama puanları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin yapılan ANCOVA sonuçları Çizelge 4.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.11 İngilizce Başarı Öntest Ortalama Puanlarına Göre Düzeltilmiş Son-test Ortalama Puanlarının Gruplara Göre ANCOVA Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Ön-test	1237,78	1	1237,78	15,90	0,00
Grup	1367,94	1	1367,94	17,57	0,00
Hata	3037,28	39	77,88		
Toplam	80305,00	42			

Çizelge 4.11’e göre SMS ve Facebook gruplarındaki öğrencilerin İngilizce başarı öntest ortalama puanlarına göre düzeltilmiş İngilizce başarı son-test ortalama puanları arasında SMS grubu lehine anlamlı fark vardır [$F(1-39)=17,57$, $p<,05$]. Başka bir deyişle, SMS ve Facebook grubu öğrencilerinin düzenlenmiş sontest puanları SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının daha etkili olduğunu göstermektedir.

SMS ve Facebook gruplarının İngilizce başarı testi öntest ortalama puanlarına dayalı olarak kalıcılık testi ortalama puanlarının yordanmasına ilişkin

regresyon doğrularının eğimlerinin eşitliğini sınamak amacıyla uygulanan ANOVA sonucuna göre, öğrencilerin kalıcılık testi ortalama puanları üzerinde grupxöntest ortak etkisinin anlamlı olmadığı belirlenmiştir [$F(1-38)=0,15$, $p>,05$]. Bu bulgu, SMS ve Facebook grubundaki öğrencilerin İngilizce başarı ön-test ortalama puanlarına dayalı olarak kalıcılık testi ortalama puanlarının yordanmasına ilişkin hesaplanan regresyon doğrularının eğimlerinin eşit olduğunu göstermektedir.

SMS ve Facebook grubu öğrencilerin İngilizce başarı kalıcılık testi aritmetik ortalamaları ve öntest ortalama puanlarına göre düzeltilmiş kalıcılık testi aritmetik ortalamaları Çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.12 İngilizce Başarı Kalıcılık Testi ve Düzeltilmiş Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamalarının Gruplara Göre Betimsel İstatistikleri

Grup	N	Aritmetik Ortalama	Düzeltilmiş Aritmetik Ortalama
Facebook Grubu	21	34,80	34,41
SMS Grubu	21	45,57	45,97

Çizelge 4.12’ye göre İngilizce başarı kalıcılık testi ortalama puanları SMS grubu için 45,57, Facebook grubu için 34,80’dir. Bu puanlara bakarak, bir farkın olduğu ve SMS grubunun İngilizce başarı kalıcılık testi ortalama puanlarının daha yüksek olduğu düşünülebilir. Grupların İngilizce başarı ön-test ortalama puanları kontrol edildiğinde kalıcılık testi ortalama puanlarında değişimler olduğu görülmektedir. İngilizce başarı kalıcılık testi düzeltilmiş ortalama puanları SMS grubu için 45,97, Facebook grubu için 34,41 olarak hesaplanmıştır.

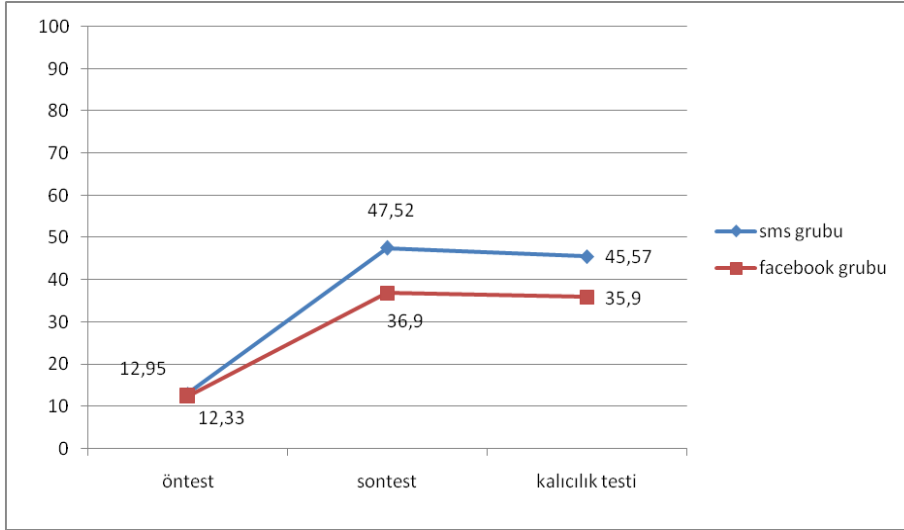
Grupların İngilizce başarı kalıcılık testi düzeltilmiş ortalama puanları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin yapılan ANCOVA sonuçları Çizelge 4.13’te verilmiştir.

Çizelge 4.13 İngilizce Başarı Öntest Ortalama Puanlarına Göre Düzeltilmiş Kalıcılık Testi Ortalama Puanlarının Gruplara Göre ANCOVA Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Ön-test	1106,52	1	1106,52	16,26	0,00
Grup	1391,40	1	1391,40	20,45	0,00
Hata	2653,86	39	68,05		
Toplam	72818,00	42			

Çizelge 4.13'e göre SMS ve Facebook gruplarındaki öğrencilerin İngilizce başarı ön-test ortalama puanlarına göre düzeltilmiş İngilizce başarı kalıcılık testi ortalama puanları arasında SMS grubu lehine anlamlı fark vardır [$F(1-39)=20,45$, $p<,05$]. Başka bir deyişle, SMS ve Facebook grubu öğrencilerinin düzenlenmiş kalıcılık testi puanları SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının daha etkili olduğunu göstermektedir.

SMS ve Facebook grubunun öntest, sontest ve kalıcılık testi puan ortalaması değişimi Şekil 4.3'te gösterilmiştir.

Şekil 4.3. SMS ve Facebook Grubu Öntest, Sontest ve Kalıcılık Testi Puan Ortalamaları

4.4 Dördüncü Araştırma Sorusu

“SMS ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin SMS ile kelime öğrenmeye yönelik görüşleri nelerdir?” sorusunun cevabını bulabilmek için 10 öğrenciyle görüşme yapılmıştır ve bu görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Kayda alınan bu sesli görüşmeler daha sonra metin haline getirilmiştir ve kodlamaları yapılmıştır. Analizler sonucu çıkan kodlar Çizelge 4.14’te verilmiştir.

Çizelge 4.14 SMS Grubu Görüşmesi İçerik Analizi Sonucu Oluşturulan Kategoriler

Kategoriler	Alt Kategoriler
Olumlu Yönler	Zaman ve mekândan bağımsızlık SMS gönderilme zamanı ve sıklığı Yeni kelimeler öğrenme fırsatı Esnek yapısı
Olumsuz yönler	Quiz yanıtlarının geç açıklanması
Öğretim stratejisi	Faydalı İlgi çekici Kalıcı Alıştırma yapma imkânı Kelimelerin cümle içinde nasıl kullanılacağını gösterme
Geliştirilebilir yönler	Kişinin isteğine kelime sayısı; buna göre SMS ve quiz içeriği

Yapılan analiz çalışması sonucu uygulama ile ilgili olumlu yönler, uygulamanın olumsuz yönleri, öğretim stratejisi ve uygulamanın geliştirilebilir yönler şeklinde kategoriler ortaya çıkmıştır.

Görüşmelerden elde edilen verilere göre öğrencilerin tamamı (n=10) SMS ile kelime öğrenmenin mümkün olabileceğini ve etkili bir yöntem olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler uygulamanın olumlu yönlerinden bahsederken aynı zamanda uygulamayı ileriye dönük geliştirmek için yapılabilecekler hakkında da bilgi vermişlerdir.

Görüşmenin ilk sorusu olan “*Size gönderilen SMS’leri okudunuz mu?*” sorusuna tüm öğrenciler (n=10) olumlu cevap vermişlerdir. SMS02 kodlu öğrenci şöyle cevap vermiştir:

“SMS’leri her gün okudum ve kaydettim. Bu sayede istediğim zaman bakma imkânım oldu.”

Görüşmenin ikinci ve üçüncü sorusu, uygulamanın olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmak için sorulan sorulardır. Tüm öğrenciler (n=10) uygulamayla ilgili olumlu geribildirimde bulunmuş; uygulamanın etkili olduğunu belirtmiştir. SMS05 kodlu öğrenci şunları belirtmiştir:

“Mesajların gün sonunda gelmesi iyi bir şeydi, genelde 17:00-18:00 gibi geldi, o saatlerde evimize gideceğiz, o arada geliyor, bakma imkânımız daha iyi oluyor.”

SMS07 kodlu öğrenci, uygulamanın zaman ve mekân bağımsızlığına dikkat çekmiştir:

“Ben çalışıyorum. Eğer İngilizce kelime öğrenmek için her gün bir saat bir sınıfta toplansaydık ya da internete girmek zorunda kalsaydım çok aksattırdım. Oysa bu uygulama ile mesaj gelince bakma şansım olmasa bile müsait olunca bakabildim.”

SMS03 kodlu öğrenci, uygulamanın neden kullanışlı ve etkili olduğunu şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Mail günde bir kez baktığımız bir şey, hani maile bakarsınız var mı yok mu diye, yoksa ertesi güne kadar bir daha bakmazsınız. Ama SMS öyle değil, SMS’yi sürekli kullanıyoruz. Sürekli bağlantı halindesiniz. Kelimeler geldi mi direkt bakıyoruz.”

Kelimelerin cümle içinde kullanılması ve bu cümlelerin Türkçe çevirisinin SMS ile gönderilmesi uygulamayla ilgili en çok belirtilen olumlu özelliklerden birisidir. Bu durumu SMS08 kodlu öğrenci şöyle ifade etmiştir:

“Kelimelerin cümle içinde kullanılması çok iyi olmuş. Ben bir kelimeyi öğrenirim ama nerede kullanacağımı pek anlayamam; cümle içinde kullanımını görünce anlamış olurum.”

Öğrencilerin belirttiği diğer olumlu bir husus, mobil öğrenmenin her an ve her yerde öğrenme özelliğini vurgular niteliktedir:

“Gün içinde otobüste okuyorum kapatıyorum. Bir kelime vardı deyip tekrar bakma şansım oluyor ancak çok kelime olsaydı unutup bakmazdım.” (SMS01)

SMS02 kodlu öğrenci bu hususa şöyle değinmiştir:

“SMS ile gelen kelimeye bakmaya ayırabilecek zamanı herkesin vardır; yolda giderken, evdeyken, bilgisayar başındayken bile alıp okuyordum.”

Uygulamanın olumsuz yönlerinden bahsederken iki öğrenci, haftalık yapılan quizlerin yanıtlarının anlık olarak bildirilmediğinden bahsetmişlerdir. SMS09 kodlu öğrenci şunu belirtmiştir:

“Quizi olduktan sonra keşke doğru yanlış cevaplarımızı hemen görebilseydik.”

Görüşmenin dördüncü sorusu olan, bu uygulamanın İngilizce kelime öğretmek için iyi bir yöntem olup olmadığı sorusuna öğrencilerin tamamı (n=10) uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için pratik, etkili ve kolay bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. İlave olarak beş öğrenci, SMS ile gönderilen cümlelerde ve quiz uygulamalarında geçen bilmedikleri kelimeleri öğrenmek için uygulamanın kendilerini teşvik ettiğini belirtmiştir. Örnek olarak, SMS04 kodlu öğrenci şunları söylemiştir:

“Beni araştırmaya teşvik etti. Bir kelime öğrenirken yeni bir şey görüyordum, onu da merak edip onun da anlamını araştırıyordum.”

SMS05 kodlu öğrenci ise şunları ifade etmiştir:

“Bir sürü kelime öğrendim, arkadaşlarıma sordum bazı kelimeleri, onlar biliyor muydu, bilmeyen çoktu. Amerikan Dili Edebiyatında okuyan arkadaşım var, birkaç kelimeyi ona sordum sözlüğe bakmadan önce, onun da bilmediği kelimeler oldu, internetten araştırmamız gerekti, bence verimliydi.”

SMS08 kodlu öğrenci şunları belirtmiştir:

“Gayet etkili bir yöntem; 3 ay 4 ay sonra iyi bir birikimim olur diye düşünüyorum. Her insanın böyle bir imkânı olsa etkili olur.”

Üç öğrenci, SMS ile kelime öğrenmenin tek başına yeterli olamayabileceğini vurgulamıştır. Örnek olarak, SMS10 kodlu öğrenci şunları söylemiştir:

“Bu uygulama, İngilizce kelime öğrenmek için tek başına yeterli olmayabilir ama mesela kursa gidenler için, ek olarak fayda sağlar bence.”

SMS06 kodlu öğrenci şunları söylemiştir:

“İngilizcesini geliştirmek, kelime öğrenmek için iyi bir yöntem. Ancak sıfırdan İngilizce öğrenmek için iyi bir yöntem değil.”

Öğrencilere, her hafta yapılan alıştırma niteliğindeki quiz uygulamaları sorulunca, öğrencilerinin tamamının (n=10) quizlerin faydalı olduğu, alıştırma yapmaya teşvik ettiği, eşleştirme sorularından oluşması nedeniyle tüm cümleleri anlamaya ve soruları buna göre çözmeye yönlendirdiğini belirtmiştir. Dört öğrenci quizlerin araştırmaya teşvik ettiğini ve oradaki cümlelerde geçen kelimelerden bazılarını öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Örnek olarak SMS02 kodlu öğrenci şunları belirtmiştir:

“Sorulan soru içinde öğrendiğimiz kelimeler oldu, sorular oldu.”

SMS05 kodlu öğrenci şunu belirtmiştir:

“Quizlerde yer alan bazı bilmediğim kelimeleri de not alıp araştırdım, öğrendim.”

Görüşmenin son sorusu olarak, öğrencilere uygulama ile ilgili söylemek istediği bir şeyin olup olmadığı sorulduğunda dokuz öğrenci teşekkür edip uygulamanın faydalı olduğunu belirtmişlerdir. SMS04 kodlu öğrenci, uygulamanın ileride nasıl geliştirilebileceğine yönelik bir öneride bulunmuştur. Bu öneri şu şekildedir:

“Günde şu kadar kelime istiyorum ya da quizde şu kadar soru istiyorum diye bir şey yapılabilirdi.”

Bu öğrencinin ifade ettiği durum, kişiselleştirilebilir öğrenme ortamı kapsamında ele alınabilir; öğrenciler istediği kadar kelime öğrenmeyi seçebilir. Bu durumda kişiye özel kelime ve o kelimenin cümle içinde kullanımı SMS ile gönderilebilir ve quiz soruları bu kişisel kelimelere göre belirlenebilir.

Sonuç olarak, görüşmenin tüm verileri analiz edildiğinde öğrenciler böyle bir uygulamaya katıldıkları için memnun olduklarını belirtmişlerdir. İlave olarak bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmede etkili ve verimli olabileceğini vurgulamışlardır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar göz önüne alındığında, zaman ve mekân bağımsızlığı, uygulamanın sağladığı esneklik, kelimelerle ilgili örnek cümleler uygulamanın olumlu yanları olarak sıralanabilir. Bu olumlu özelliklere ilave olarak uygulamanın tek başına yeterli olamayabileceği, quiz sonuçlarının geç gelmesi gibi özellikler uygulamanın olumsuz yanlarını teşkil etmektedir. SMS grubu görüşmesi soruları, öğrencilerin bu sorulara yanıtları ve yanıtların frekansları Çizelge 4.15’te verilmiştir.

Çizelge 4.15 SMS Grubu Görüşmesi Soruları, Öğrenci Yanıtları ve Yanıtların Frekansları

Soru	Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde
1. Size gönderilen SMS’leri okudunuz mu?	Evet okudum	10	100
	Hayır okumadım	0	0
2. Bu uygulamanın hoşlandığınız yönleri nelerdir?	Zaman ve mekândan bağımsız olarak çalışabilme	4	40
	SMS’lerin gönderilme sıklığı	2	20
	SMS’lerin gönderilme zamanları	2	20
	Yeni kelimeler araştırmaya teşvik etme	5	50
	Kelime ile ilgili örnek cümlelerinin çevirilerinin de gönderilmesi	6	60
	Esneklik	2	20
	İlgi çekici	5	50
3. Bu uygulamanın hoşlanmadığınız yönleri nelerdir?	Quiz yanıt ve puanlarının anlık açıklanmaması	2	20
	Tek başına yeterli olmayabilir	3	30
4. Bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için iyi bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?	Kolay ve etkili	8	80
	Destek niteliğinde olmalı	3	30
	Öğrenmeyi kolaylaştırdı	4	40
	Etkili bir uygulamaydı	4	40
	Kelime hazinem geliştirdi	4	40
	Kelimelerin nasıl cümle içinde kullanılacağını gösterdi	3	30
5. Her hafta yapılan quiz uygulamasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?	Yeni şeyler öğrenmeme yardım etti	4	40
	Faydalı	10	10
6. Uygulama ile ilgili söylemek istediğiniz başka düşünceleriniz var mı?	Kişiselleştirilebilir olmalı	1	10
	Uzun bir süreye yayılabilir	1	10

4.5 Beşinci Araştırma Sorusu

“Facebook ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin bu öğrenmeye yönelik görüşleri nelerdir?” sorusunun cevabını bulabilmek için 10 öğrenciyle görüşme yapılmıştır ve bu görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Kayda alınan bu sesli görüşmeler daha sonra metin haline getirilmiştir ve kodlamaları yapılmıştır. Yapılan analizler sonucu uygulamanın olumlu ve olumsuz yönleri, öğretim stratejisi ile ilgili bildirilenler ve uygulamanın geliştirilebilir yönleri şeklinde dört kategori ve bunlara ait alt kategoriler oluşturulmuştur. Analizler sonucu çıkan kodlar Çizelge 4.16’da verilmiştir.

Çizelge 4.16 Facebook Grubu Görüşmesi İçerik Analizi Sonucu Oluşturulan Kategoriler

Kategoriler	Alt Kategoriler
Olumlu Yönler	Zaman bağımsızlığı Facebook’un kullanılması Facebook grubunun tanıdık sınıf arkadaşlarından oluşması Kelimelerin Yeni kelimeler öğretme Esnek
Olumsuz yönler	Quiz yanıtlarının geç açıklanması İnternet bağlantı problemi Öğrenci seviyesine uygunluk
Öğretim stratejisi	Faydalı Zevkli Kalıcı Alıştırma yapma imkânı Kelimelerin cümle içinde nasıl kullanılacağını gösterme
Geliştirilebilir yönler	Kişinin seviyesine göre gruplara ayırma

Yapılan analiz çalışması sonucu uygulama ile ilgili olumlu yönler, uygulamanın olumsuz yönleri, öğretim stratejisi ve uygulamanın geliştirilebilir yönler şeklinde kategoriler ortaya çıkmıştır.

Görüşmelerden elde edilen verilere göre tüm öğrenciler (n=10) Facebook’un kelime öğrenmek için kullanılabileceği belirtmişlerdir. Öğrenciler uygulamanın olumlu ve olumsuz yönlerinden bahsederken aynı zamanda uygulamayı ileriye dönük geliştirmek için önerilerde bulunmuşlardır.

Görüşmenin ilk sorusu olan “Facebook’ta her gün paylaşılan gönderileri takip ettiniz mi?” sorusuna yedi öğrenci her gün takip ettiğini, üç öğrenci mümkün olduğunca takip ettiğini ifade etmiştir. Bu üç öğrenci bu paylaşımları

takip ederken internet bağlantısı problemi yaşadığını, günü gününe takip edemeseler de mutlaka girip kontrol ettiklerini ifade etmişlerdir. FCB06 kodlu öğrenci şöyle cevap vermiştir:

“Paylaştığınız zamanlarda olmasa bile daha sonra grubu gelerek takip etme fırsatım oldu. Evde internetim yok, okula gelip bölümde ya da kütüphanede görme şansım oldum.

FCB03 kodlu öğrenci internet problemini şöyle ifade etmiştir:

“Yurtta kalıyorum, internet sıkıntımız var. Doğal olarak bu benim gönderileri takip etmemi zorlaştırdı. Ama yine de takip ettim.”

Görüşmenin ikinci ve üçüncü sorusu, uygulamanın olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmak için sorular sorulardı. Tüm öğrenciler (n=10) uygulamayla ilgili olumlu geribildirimde bulunmuş; uygulamanın faydalı, etkili, eğlenceli ve verimli olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler genellikle Facebook’u zaten kullandıklarını, bu sayede kelime öğrenme uygulamasını da takip ettiklerini ifade etmişlerdir. FCB01 kodlu öğrenci şunu belirtmiştir:

“Bence bir araştırma yapsanız, Facebook’u 10 kişiden 1 kişi kullanmıyordur. İlk paylaştığınız zaman bildirim olarak geliyor ve dikkat çekiyor. Bu sayede bakıp kelime hakkında bilgi ediniyoruz.”

FCB03 kodlu öğrenci, yine Facebook’un yaygın kullanılmasını şöyle vurgulamıştır:

“Siz bir web sitesi kursanız, bu paylaşımları orada gerçekleştirseniz, ne zaman aklıma gelecek de ne zaman gireceğim.”

Üç öğrenci, Facebook grubunun kendi sınıf arkadaşlarından oluşmasının bir avantaj olduğunu ifade etmiştir. Bu sayede kendilerini daha rahat, daha kaygısız ve etkileşimde bulunmada daha istekli olarak hissettiklerini belirtmiştir. FCB09 kodlu öğrenci bu durumu şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Grup üyeleri zaten sınıf arkadaşlarım olduğu için yabancılık çekmedim ve rahattım. Büyük bir grup olsa sıkıntı olabilirdi; atıyorum BÖTE-2’lerle BÖTE-3’ler bir arada olsa sıkıntı olur, çekinti olur, rahat olamayız.”

Uygulamayla ilgili en çok belirtilen olumlu özelliklerden birisi kelimelerin günlük hayatta sıkça karşlarına gelebilecek kelimelerden oluşması, kelimelerin cümle içinde kullanılması ve bu cümlelerin Türkçe çevirisinin paylaşılmasıdır. Bu durumu bir öğrenci şöyle ifade etmiştir:

“Kelimeler, bizim normal hayatta da kullanabileceğimiz kelimelerdi; bu yüzden faydalıydı.” (FCB02)

FCB08 kodlu öğrenci şunu belirtmiştir:

“Kelimelerin geçtiği örnek cümleler anlamamı ve kelimeleri hatırlamamı kolaylaştırdı. “

Beş öğrenci uygulamanın diğer bir olumlu yönü olarak kelimelerle ilgili paylaşılan özlü sözler ve resimlerin dikkatlerini çekip kelimeyi öğrenmeye teşvik ettiğini belirtmişlerdir. FCB04 kodlu öğrenci bu durumu şöyle ifade etmiştir:

“Değişik resimler, özlü sözler paylaşmanız daha çok ilgimi çekti.”

FCB03 kodlu öğrenci bu durumu şöyle ifade etmiştir:

“Hem metin, hem resim koyuyorsunuz, hem de örnek cümleler var. Bunun yanında kelime ile ilgili farklı paylaşımlar çok dikkatimi çekti.”

Uygulamanın olumsuz yönlerinden bahsederken üç öğrenci, haftalık yapılan quizlerin yanıtlarının anlık olarak bildirilmediğinden bahsetmişlerdir. Bunun yanında bir öğrenci kelimelerin ağır geldiğini ve bu durumun onun kelimeleri takip etmesini zorlaştırdığını ifade etmiştir:

“Başta quizlere katıldım ancak ondan sonra zorlanmaya başlayınca takip etmekte güçlük çektim ve katılamadım.” (FCB05)

Görüşmenin dördüncü sorusu olan, bu uygulamanın İngilizce kelime öğretmek için iyi bir yöntem olup olmadığı sorusuna öğrencilerin tamamı (n=10) uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için faydalı ve etkili bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Örnek olarak FCB09 kodlu öğrenci şunları söylemiştir:

“Ben kısa süre içerisinde o kadar kelime öğrendim.”

FCB10 kodlu öğrenci kendini şöyle ifade etmiştir:

“Şuan bile çoğu kelimeyi hatırlıyor gibi hissediyorum kendimi.”

FCB04 kodlu öğrenci bu uygulamanın İngilizceyi sevdirecek öğrettiğinden şöyle bahsetmektedir:

“Bu uygulama, İngilizceyi öğrencilere daha sevdirecek şekilde öğretmektedir. Hem öğrenen, hem de öğretene açısından faydalı oldu.”

İlave olarak üç öğrenci, paylaşılan cümlelerde ve quiz uygulamalarında geçen bilmedikleri kelimeleri öğrenmek için uygulamanın kendilerini teşvik ettiğini belirtmiştir. Örnek olarak FCB07 kodlu öğrenci şunları söylemiştir:

“Quizlerde bilmediğimiz kelimeler vardı, onları araştırarak yeni kelimeler öğrenme şansım oldu.”

Öğrencilere, her hafta yapılan alıştırmaya niteliğindeki quiz uygulamaları sorulunca, öğrencilerinin tamamının (n=10) quizlerin faydalı olduğu, alıştırmaya yapmaya teşvik ettiği belirtmiştir. Beş öğrenci quizlerin yeni kelimeler öğrenmeye teşvik ettiğini ve oradaki cümlelerde geçen kelimelerden bazılarını öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Örnek olarak FCB08 kodlu öğrenci şunları belirtmiştir:

“Sorulan soru içinde öğrendiğimiz kelimeler oldu, sorular oldu.”

FCB04 kodlu öğrenci şunu belirtmiştir:

“Bazen quizlerde bilmediğim kelimeler geçiyordu, hemen sözlüğe bakıp anlamını bir yere not ediyordum.”

FCB04 kodlu öğrenci quizlerle ilgili olarak şunları ifade etmiştir:

“İlk üç hafta quizleri, kelime sayısının az olmasından dolayı çok zorlayıcı değildi ancak kelime sayısı ve quizlerdeki soru sayısı artıkça zorlamaya başladı.”

Görüşmenin son sorusu olarak, öğrencilere uygulama ile ilgili söylemek istediği bir şeyin olup olmadığı sorulduğunda üç öğrenci uygulama ile ilgili önerilerde bulunmuştur. FCB01 kodlu öğrenci, bu uygulamaya başlamadan önce öğrencilerin İngilizce seviyelerine göre gruplara ayrılıp, grupların ona göre oluşturulması gerektiğini; kelime öğrenme sürecinin öğrenci seviyesine göre şekillendirilmesi gerektiğini şu cümlelerle belirtmiştir:

“Gruba göre yapılırsa daha iyi olur. Mesela iyi seviyede olanlar var, onlar daha iyi şeyler öğrenmek istiyordur; orta düzey olanlar var onlar biraz daha geliştirmek istiyordur, seviyesi düşük olanlar İngilizceyi benimsemek istiyordur.”

FCB06 kodlu öğrenci uygulamanın daha fazla örnek ve videolarla desteklenebileceğini şöyle ifade etmiştir:

“Daha fazla örnek veya videolarla desteklenebilir.”

FCB03 kodlu öğrenci ise, internet üzerinden yürütülen bu uygulamanın fakülte binasında İngilizce kelime öğrenme köşesi kurulup uygulanabileceğini şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Fakültede bir köşe, İngilizce bölümü gibi bir şey olsa, bu uygulamaya benzer şekilde gelip geçerken biz bakarız.”

Sonuç olarak, görüşmenin tüm verileri analiz edildiğinde öğrenciler böyle bir uygulamaya katıldıkları için memnun olduklarını belirtmişlerdir. İlave olarak bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmede etkili ve verimli olabileceğini vurgulamışlardır. Öğrencilerin Facebook’u günlük hayatlarında zaten kullanıyor oluşları, öğrencilerin öğrenme ortamını sıklıkla ziyaret etmelerini sağlamış ve bu olumlu bir durum olarak belirtilmiştir. Bazı öğrencilerin internet bağlantısı problemi yaşaması en çok ifade edilen olumsuz görüş olarak kaydedilmiştir. Facebook grubu görüşmesi soruları, öğrencilerin bu sorulara yanıtları ve yanıtların frekansları Çizelge 4.17’de verilmiştir.

Çizelge 4.17 Facebook Grubu Görüşmesi Soruları, Öğrenci Yanıtları ve Yanıtların Frekansları

Soru	Yanıtlar	Frekans (f)	Yüzde
1. Facebook'ta her gün paylaşılan gönderileri takip ettiniz mi?	Evet ettim	7	70
	Mümkün olduğunca ettim	3	30
2. Bu uygulamanın hoşlandığınız yönleri nelerdir?	Zamandan bağımsız olarak çalışabilme	4	40
	Zaten Facebook kullandığımız için ekstra bir ulaşımaya gerek yok	4	40
	Facebook grubunun sınıf arkadaşlarından oluşması avantajı	3	30
	Yeni kelimeler araştırmaya teşvik etme	3	30
	Kelime ile ilgili örnek cümlelerinin çevirilerinin de gönderilmesi	6	60
	Eğlenceli	4	40
	Kelimelerle ilgili özlü sözler	5	50
	İlgi çekici	5	50
3. Bu uygulamanın hoşlanmadığınız yönleri nelerdir?	İnternet problemi yüzünden takip etmesi güçtü	5	50
	Daha fazla resim ve video ile desteklenebilir	1	10
4. Bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için iyi bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?	Kolay ve etkili	4	40
	Öğrenmeyi kolaylaştırdı	3	30
	Etkili bir uygulamaydı	7	70
	Kelime hazinem geliştirdi	6	60
	Kelimelerin nasıl cümle içinde kullanılacağını gösterdi	5	50
5. Her hafta yapılan quiz uygulamasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?	Yeni şeyler öğrenmeme yardım etti	5	50
	Faydalı	5	50
6. Uygulama ile ilgili söylemek istediğiniz başka düşünceleriniz var mı?	Öğrenci seviyesine göre gruplar olmalı	1	10
	Küçük gruplarla çalışılmalı	1	10
	Fakültede de İngilizce kelime öğrenme köşesi kurulabilir	1	10

4.6 Haftalık Quiz Sonuçları

Öğrencilerin haftalık olarak öğrendikleri kelimelerle ilgili alıştırmayı sağlamak amacıyla her haftanın Cuma günü çevrimiçi olarak uygulanan ve eşleştirme sorularından oluşan quizlerin SMS grubuna ait öğrenci bazında sonuçları Çizelge 4.18'de sunulmuştur.

Çizelge 4.18 SMS Grubu Haftalık Quiz Sonuçları

Katılımcı No	Hafta 1	Hafta 2	Hafta 3	Hafta 4	Hafta 5	Hafta 6
SMS01	80	66	85	87	100	90
SMS02	80	83	85	75	88	100
SMS03	100	83	100	85	100	90
SMS04	100	100	85	87	88	80
SMS05	100	100	85	100	77	80
SMS06	100	83	100	100	88	80
SMS07	80	83	85	-	88	70
SMS08	80	66	-	87	88	100
SMS09	80	66	85	75	88	80
SMS10	100	83	-	100	100	90
SMS11	80	100	85	87	100	90
SMS12	100	100	100	87	-	90
SMS13	100	83	100	87	88	100
SMS14	-	83	85	100	-	90
SMS15	80	66	85	100	88	-
SMS16	100	100	85	100	100	-
SMS17	100	100	100	87	88	100
SMS18	100	-	85	87	88	80
SMS19	80	83	85	100	100	90
SMS20	80	100	85	100	100	90
SMS21	100	83	100	-	100	90
ORTALAMA	91,00	85,55	89,73	91,10	92,47	88,42
KATILIM ORANI (%)	95	95	90	90	90	90

Çizelge 4.18'e göre SMS grubu öğrencileri arasında quizlere çeşitli nedenlerle katılmayanların olduğu görülmektedir. Hafta hafta katılım oranları değişkenlik göstermekle birlikte katılım oranının %90'nın altına düşmediği, başarı puan ortalamasının ise 92,47 ile 85,55 arasında değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Her haftanın Cuma günü çevrimiçi olarak uygulanan quizlerin Facebook grubuna ait öğrenci bazında sonuçları Çizelge 4.19'da sunulmuştur.

Çizelge 4.19 Facebook Grubu Haftalık Quiz Sonuçları

Katılımcı No	Hafta 1	Hafta 2	Hafta 3	Hafta 4	Hafta 5	Hafta 6
FCB01	100	83	85	100	88	90
FCB02	80	83	85	87	88	80
FCB03	80	66	71	75	100	80
FCB04	80	83	100	87	88	80
FCB05	100	100	85	87	77	90
FCB06	100	100	85	-	88	-
FCB07	80	83	85	77	88	70
FCB08	100	-	85	-	77	90
FCB09	80	66	100	87	88	80
FCB10	80	83	85	77	88	90
FCB11	80	-	85	87	88	90
FCB12	100	83	100	87	-	90
FCB13	100	83	-	87	77	90
FCB14	100	83	85	100	88	100
FCB15	80	83	85	87	88	80
FCB16	80	100	85	87	100	80
FCB17	100	83	85	100	88	100
FCB18	80	83	85	100	88	80
FCB19	80	83	71	87	88	80
FCB20	100	83	85	-	100	90
FCB21	100	100	-	87	88	80
ORTALAMA	89,52	84,78	85,89	88,11	88,15	85,50
KATILIM ORANI (%)	100	95	90	85	95	95

Çizelge 4.19'e göre Facebook grubu öğrencileri arasında quizlere çeşitli nedenlerle katılmayanların olduğu görülmektedir. Hafta hafta katılım oranları değişkenlik göstermekle birlikte katılım oranının %85'in altına düşmediği, başarı puan ortalamasının ise 89,52 ile 84,78 arasında değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

SMS grubu ile Facebook grubunun tüm quiz ortalamaları karşılaştırıldığı zaman ise SMS grubunun ortalaması 89,71 iken Facebook grubunun 86,79'dur. İki grubun quiz performansları kıyaslandığı zaman quiz ortalamalarına göre SMS grubu, Facebook grubundan daha başarılı olmuştur.

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular kapsamında ortaya çıkan sonuçlar ve bu sonuçların alan yazındaki farklı araştırmalara ait bulgular bağlamında tartışılması yer almaktadır. Ayrıca araştırmanın yöntemi, kuramsal yapısı ve teknolojisi açısından yapılabilecek benzer çalışmalara yönelik öneriler de bu bölümde yer almaktadır.

5.1 Sonuçlar

Bu çalışmada, bir mobil öğrenme aracı olan SMS'nin ve bir sosyal ağ uygulaması olan Facebook'un İngilizce kelime öğrenme üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırma, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan 42 öğrenci ile 2012–2013 Bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Altı hafta süren araştırmada, kelimeler deney grupları ile SMS ve Facebook vasıtasıyla paylaşılmış, her hafta kelimelerle ilgili çevrimiçi olarak quizler uygulanmıştır. Öğrencilere çalışmanın başında ve sonunda uygulanan İngilizce başarı testi, çalışmadaki nicel verileri toplamak için kullanılmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşme vasıtasıyla öğrencilerin uygulamalar hakkındaki görüşleri alınmış ve analiz edilmiştir. Süreç sonunda ulaşılan sonuçlar, aşağıda verilmiştir.

Öğrencilere uygulanan mobil öğrenme yöntemlerinden birisi olan SMS ile öğrenme yöntemi, öğrencilerin İngilizce kelime öğrenmesine katkıda bulunmuş ve öğrencilerin kelime hazinesini artırmıştır. Öğrencileri üzerinde uygulanan testler sonucu bu öğrenmenin istatistik olarak önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilere uygulanan sosyal ağlarda öğrenme yöntemlerinden birisi olan Facebook ile öğrenme yöntemi, öğrencilerin İngilizce kelime öğrenmesine katkıda bulunmuş ve öğrencilerin kelime hazinesini artırmıştır. Öğrenciler üzerinde uygulanan testler sonucu bu öğrenmenin istatistik olarak önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin sontest puanları ile Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin sontest puanları karşılaştırıldığında, SMS ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin sontest puanlarına lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu durum, SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının

Facebook ile İngilizce kelime öğrenmesine göre daha etkili olduğu sonucunu çıkarmamıza yardımcı olmaktadır.

SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin kalıcılık testi puanları ile Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin kalıcılık testi puanları karşılaştırıldığında, SMS ile kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin kalıcılık testi puanlarına lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bu durum, SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının Facebook ile İngilizce kelime öğrenmesine göre daha etkili olduğu sonucunu çıkarmamıza yardımcı olmaktadır.

İngilizce kelime öğrenme uygulaması için SMS ve Facebook arasında bir tercih yapılacağı zaman, SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulaması tercih edilebilir. Bu uygulamanın yapılamaması durumunda alternatif olarak Facebook ile İngilizce kelime öğretimine başvurulabilir.

SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamayı etkili, esnek, faydalı, İngilizce kelime öğretimine uygun buldukları tespit edilmiştir.

SMS ile İngilizce kelime öğrenmesine katılan öğrenciler, her zaman ve her yerde pratik yapma imkânı sağlamasını uygulamanın en önemli olumlu yanlarından biri olarak belirtmişlerdir. Diğer bir olumlu özellik olarak öğrenciler zaten cep telefonlarını sürekli yanlarında taşıdıklarını ve SMS teknolojisine uzak olmadıklarını belirtmişlerdir.

SMS grubundan birkaç öğrenci SMS ile kelime öğrenme uygulamasının ek başına yeterli olamayabileceğini belirtmiştir.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamayı eğlenceli, etkili ve faydalı bulmuşlardır.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrenciler, bu uygulamanın Facebook üzerinden bir grup içinde yapılmasını son derece olumlu bulmuşlardır. Facebook öğrenme grubunun kendi sınıf arkadaşlarından oluşması öğrencilerin daha rahat ve istekli davranmalarını sağlamıştır. Bunun yanında, Facebook'un zaten neredeyse her gün kullanılması ilave bir öğrenme ortamı ihtiyacını ortadan kaldırmış, öğrenciler sosyal ilişkilerini ve kişisel Facebook

kullanımını sürdürürken, aynı zamanda kelime öğrenme grubunu takip etme fırsatı bulmuşlardır.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenme grubu öğrencilerinin bahsettiği en büyük problem, yurtlarında yaşanan internet bağlantı sorunudur. Bu sorun sebebiyle bazen Facebook kelime öğrenme grubunu takip etmekte zorlanmışlardır.

SMS grubu öğrencilerinin haftalık quiz ortalamaları, Facebook grubu öğrencilerinin quiz ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır.

Her iki gruptaki öğrenciler, haftalık olarak çevrimiçi uygulanan quiz uygulamalarını faydalı bulmuşlardır ve alıştırmaya yapmak için bir fırsat olarak görmektedirler. Quizler sayesinde öğrenciler yeni kelimeler öğrenme fırsatı bulmuş, araştırma yapmaya gayret etmişlerdir.

Hem SMS hem de Facebook grubu öğrencileri, quiz sonuçlarının quizleri çözer çözmez gelmediğinden şikâyet etmektedirler.

Öğrenciler kelimelerin cümle içinde kullanılma örneklerini ve bunun çevirilerinin paylaşılmasını olumlu bulmuşlar, bunun kelime öğrenmelerini katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Her iki grup öğrenciler de bu uygulamanın kişiselleştirilebilir olabilmesi önerisinde bulunmuşlardır. SMS uygulaması için kişinin günlük öğrenmek istediği kelime sayısını belirterek buna göre SMS almasını ve quizlerin bu kelimelere göre yeniden düzenlenebileceğini önerirken, Facebook grubu için öğrenci seviyelerine göre grupların oluşabileceğini belirtmişlerdir.

5.2 Tartışma

Elde edilen sonuçlar, daha önce mobil öğrenme ve sosyal ağlarda öğrenme ile ilgili yapılan çalışmalarla karşılaştırılmış ve bu çalışmaların sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmiştir.

SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasının sonuçları incelendiğinde, SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulaması öğrencilerin İngilizce kelime öğrenmesine anlamlı şekilde katkıda bulunmuştur. Bu durum Çavuş ve İbrahim'in (2009) yaptıkları çalışma sonuçlarıyla eşleşmektedir. Çavuş ve İbrahim'in (2009)

yaptıkları çalışmada da öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası bilgileri ölçülmüş ve öğrencilerin cep telefonu yoluyla yeni sözcükleri öğrendikleri ve bu durumdan memnun oldukları görülmüştür. Bu çalışmada da öğrencilerin kelime bilgileri artmıştır ve öğrenciler bu uygulamayı İngilizce kelime öğrenmek için etkili bir yöntem olarak nitelendirmişlerdir.

Bu çalışmanın sonuçları ile bir Japon üniversitesinde İngilizce kelime öğretmek amacıyla çalışma yapan Thornton and Houser'ın (2005) sonuçları birbirlerini destekler niteliktedir. SMS destekli İngilizce kelime öğrenme uygulaması ile web tabanlı İngilizce kelime öğrenme uygulamasını karşılaştıran Thornton and Houser (2005), SMS ile kelime öğrenen grubun web tabanlı olarak kelime öğrenen gruba göre iki kat fazla İngilizce kelime öğrendiğini ifade etmektedir. Bu çalışmada da, SMS ile kelime öğrenen grup, Facebook ile kelime öğrenen gruba göre İngilizce kelime öğrenme konusunda anlamlı derecede başarılı olmuştur.

Bu çalışmada SMS ile İngilizce kelime öğrenme uygulamasına katılan öğrenciler SMS'leri kaydettiklerini, çalışmak istedikleri zaman çalışabildiklerini; otobüste, metroda, evde, okulda yani istedikleri her yerde mekândan bağımsız olarak çalışabildikleri ifade etmişlerdir. Bu durum, Kukulska-Hulme and Shield'in (2008) mobil destekli dil öğrenimi üzerine yaptıkları araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Kukulska-Hulme and Shield'in (2008) yaptıkları araştırmaya göre öğrenciler, devamlı hareket halinde olmalarıyla beraber kişisel öğrenme ihtiyaçlarının onları devamlı öğrenmeye teşvik etmektedir. Bu araştırmada da öğrenciler kelimeleri sık sık istedikleri zaman tekrar ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu çalışmaya benzer şekilde Saran vd., (2008) de çalışmasında öğrencilere multimedya mesajlar kullanarak İngilizce kelimeler, bu kelimelerin tanımları ve Türkçe karşılıkları, kelimelerle ilgili örnek cümleler ve bu örnek cümlelerin Türkçe çevirilerinin göndermiştir. Saran vd.'nin (2008) araştırma sonucunda buldukları ile bu araştırmanın sonuçları birebir örtüşmektedir. Bu araştırmaya benzer şekilde Saran vd.'nin (2008) araştırmasına göre de mobil İngilizce kelime öğrenmesi, geleneksel İngilizce kelime öğrenme uygulamalarına göre öğrencilerin daha fazla motive olmasını sağlamıştır ve öğrenciler multimedya mesajları sayesinde daha fazla kelime öğrenmişlerdir

Fransen (2008) mobil öğrenmenin en önemli yönlerinden birisi olarak öğrenciye neyi, nasıl, nerede ve ne zaman öğrenme istediği özgürlüğünü tanıması

olarak nitelendirmektedir. Bu araştırmada öğrencilerin de ifade ettiği istedikleri zaman, istedikleri yerde ve istedikleri sıklıkta çalışma özellikleri, Fransen'in (2008) görüşleri ile örtüşmektedir.

Norbrook and Scott'a (2003) göre mobil öğrenme ile ilgili en motive edici faktör, mobil cihazın her zaman kullanıma hazır olmasıdır. Bu çalışmada da ortaya çıktığı gibi öğrencilerin SMS teknolojisine uzak olmaması, bu teknolojiyi günlük olarak zaten kullanıyor olması ve cep telefonlarının daima yanlarında bulunuyor olması Norbrook and Scott'ın (2003) ifadelerini doğrular niteliktedir.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenmesi uygulamasının sonuçları incelendiğinde, Mills'in (2009) gerçekleştirdiği çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Mills'in (2009) çalışması, Facebook kullanılarak Fransızca öğretime yönelik bir araştırmadır. Yaptığı araştırmasından çıkan sonuca göre öğrenciler Fransızca dilbilgisi hedeflerine ulaşmışlardır. Buna ilave olarak bu etkileşimli ortamın öğrencileri Fransızca'yı daha etkin kullanmaya motive ettiğidir. Facebook ile İngilizce kelime öğrenmesi uygulamasında da öğrenciler İngilizce kelime bilgilerini arttırmışlar ve birbirleriyle etkileşimde bulunmuşlardır.

Haverback'in (2009) yaptığı çalışma sonuçları ile bu çalışmanın da sonuçları benzerlik göstermektedir. Haverback'in (2009) çalışmasında öğrenciler Reading Education Methods dersi ile ilgili olarak Facebook ortamında ders hakkında tartışmışlar, soru cevap şeklinde konuları incelemişler ve ödevler hakkında yorumlarda ve paylaşımlarda bulunmuşlardır. Araştırmanın sonucuna göre öğrenciler Facebook ortamında çalışmak için motive olmuşlardır ve etkili okuma teorilerini daha kolay anlamışlardır. Facebook ile İngilizce kelime öğrenmesinde de öğrenciler kelime öğrenmek için motive olmuşlar, kelime hazinelerini geliştirmişler ve bu yöntemin kelime öğrenmek için etkili ve zevkli bir yöntem olduğunu ifade etmişlerdir.

Ajjan and Harsthone'un (2008) eğitimcilerin Web 2.0 araçlarını benimsemelerine ilişkin yaptıkları çalışmada, blog, wiki, podcast ve sosyal ağlar gibi araçların öğrenci öğrenmelerini arttırdığını, okul-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında etkileşim sağladığını, öğrencilerin derslere ilişkin memnuniyetlerini arttırdığı, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini ve derslere entegrasyonun kolay araçlar olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu çalışmada da öğrenciler uygulamayı etkili ve yararlı bulmuşlar, İngilizce kelimelerin anlamını ve kelimelerin cümle içinde kullanımını öğrenmişlerdir.

Facebook ile İngilizce kelime öğrenme çalışmasının bir diğer sonucu da, Attwell'in (2006) sosyal ağlarda öğrenme hakkındaki düşüncelerini doğrular niteliktedir. Attwell'e (2006) göre sosyal ağlar, kendi öğrenmelerini organize etmek isteyen bireylere eğitsel teknolojilere erişim imkânı vererek, informal öğrenme, yaşam boyu öğrenme, problem çözmeye yönelik öğrenme, kişisel ilgilere yönelik öğrenme gibi farklı öğrenme biçimlerini de içine almaktadır. Bu uygulamada da öğrenciler kendi öğrenme tarzlarına, hızlarına ve ihtiyaçlarına göre öğrenme etkinliğinde bulunmuşlar ve paylaşımlar gerçekleştirmişlerdir.

Rovai'e (2002) göre bir topluluğu oluşturan temel öğeler güven, etkileşim, ruh ve ortak noktalar olarak dört başlıkta toplanmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin Facebook grubunda kendi sınıf arkadaşların yer almasının kendilerini rahat hissetmelerini sağlaması ve bu durumun öğrencilerin faaliyetlere daha kolay atılmalarını sağlamasını ifade etmesi, Rovai'in (2002) topluluk kimliği öğeleriyle örtüşmektedir.

Kelime öğrenme çalışmalarının en önemli unsurlarından birisi de sürekli tekrardır (Johnson and Heffernan, 2006; Webb, 2007). Her iki deney grubu öğrencilerine her hafta çevrimiçi olarak uygulanan quizlerin, öğrencilere haftalık olarak öğrenilen kelimeleri tekrar etme şansını verdiğini düşünüldüğü zaman İngilizce kelime öğrenmeye katkıda bulunduğu ifade edilebilir.

Bu araştırmada hem SMS hem de Facebook ile İngilizce kelime öğrenme uygulamalarının öğrencilerin İngilizce kelime bilgilerini artırdığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca, uygulama sürecinin araştırmaya katılan katılımcılar tarafından genel olarak beğenildiği ve etkili bulunduğu söylenebilir.

5.3 Öneriler

Araştırma belli etkinlikleri kapsayacak şekilde, toplamda altı hafta sürmüştür. Araştırmanın süresi bir dönemi ya da iki dönemi kapsayacak şekilde düzenlenerek, uygulamanın kapsam bakımından daha geniş olması sağlanabilir.

Çalışmada öntest, sontest ve kalıcılık testi olarak çoktan seçmeli sorulardan oluşan test uygulanarak öğrenci başarısı ölçülmüştür. Çoktan seçmeli testleri kullanmanın doğal bir sonucu olarak oluşabilecek şans başarısını indirgemek amacı ile sözcüklerin metin içerisinde kullanımına olanak sağlayacak sınavlar kullanılarak araştırma tekrarlanabilir.

Bu çalışma Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü ikinci sınıfında öğrenim göre toplam 42 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışma sonuçlarının diğer öğrenci kitlelerinde etkilerinin incelenmesi amacı ile farklı üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler ile tekrarlanarak geçerliliğini arttırmaya yönelik girişimlerde bulunulabilir.

Bu uygulamada mobil öğrenme teknolojisi olarak SMS seçilmiştir. İleride yapılacak çalışmalarda daha ilgi çekici arayüze sahip ve görsel-işitsel özelliklerle donatılmış akıllı cep telefonlarında çalışan sözcük öğrenme programları kullanılarak öğrencilerin kelime öğrenme düzeyleri analiz edilebilir.

Facebook'un bir eğitim teknolojisi aracı olarak kullanılabilmesi için, öğrenci, öğretmen ve yöneticiler gibi süreçte rol alacak farklı birimlerin görüşlerini belirleyebilecek çalışmalar ilerideki araştırmalara konu edilebilir.

Daha sonraki araştırmalarda bireylerin Facebook'a ilişkin doyumları, katılım motivasyonları, ortamdaki bulunuşlukları gibi aktif ve etkili kullanım açısından önemli görülen değişkenler ele alınarak incelemeler yapılabilir.

Geliştirilen sisteme bir katkı olarak, kişiselleştirmeyi daha iyi yapabilmek amacıyla SMS uygulamasında öğrencilerin öğrenmek istediği günlük kelime sayısını seçebilmesi sağlanabilir.

Öğrencilerin İngilizce seviyelerine göre Facebook gruplarına kayıt olması sağlanabilir; her seviye öğrenci grubu için farklı sayıda ve seviyede İngilizce kelime öğrenme çalışması yapılabilir.

Quizlerin Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (MOODLE) gibi bir öğrenme yönetim sisteminde uygulanması sağlanabilir. Bu sayede öğrenciler quiz olur olmaz sorularla ilgili geribildirim alabilme şansı edinebilirler.

KAYNAKLAR DİZİNİ

- Açıkgöz Ün, K.**, 1992, İşbirlikçi Öğrenme Kuram Araştırma Uygulama. Malatya: Uğurel Matbaası.
- Ajjan, H. and Hartshorne, R.**, 2008, Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: SMS and empirical tests. *The Internet and Higher Education*, 11(2), 71-80.
- Akbulut, Y.**, 2010, Sosyal Bilimlerde SPSS Uygulamaları. İstanbul: İdeal Yayıncılık.
- Akyol, H.**, 1997, Kelime Öğretimi. Ankara: Millî Eğitim Yayınları.
- Allen, J. E.**, 1983, Techniques in teaching vocabulary. Oxford: Oxford University Press.
- Atal, D.**, 2010, İnfomal Öğrenme Bağlamında Öğrencilerin Teknolojik Kullanım Durumları, Beklentileri ve Web 2.0 Uygulamaları Konusundaki Görüşleri. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Attewell, J.**, 2005, Mobile Technologies and Learning: A technology update and m-learning project summary. Learning and Skills Development Agency.
- Attwell, G.**, 2006, Social Software, Personal Learning Environments and Lifelong Competence Development.
http://www.knownet.com/writing/weblogs/Graham_Attwell/entries/6665854266/LLLandple.rtf/attach/LLLandple.rtf. (Erişim Tarihi: 12.11.2012)
- Balasumdar, S.R. and Ramados, B.**, 2007, SMS for Question-Answering in m-Learning Scenario. *Journal of Computer Science* 3 (2),119-121.
- Baran, B.**, 2010, Facebook as a Formal Instructional Environment. *British Journal of Educational Technology*. 41-6, 146-149.
- Bartlett-Bragg, A.**, 2006, Reflections On Pedagogy: Reframing Practice To Foster Informal Learning With Social Software.
<http://www.dream.sdu.dk/uploads/files/Anne%20Bartlett-Bragg.pdf>
(Erişim Tarihi: 11.11.2012)
- Bollen, L., Eimler, S. and Hoppe, H.U.**, 2004, SMS-based Discussions – Technology Enhanced Collaboration for a Literature Course. Proceedings of the The 2nd IEEE International Workshop on Wireless and Mobile Technologies in Education (WMTE'04).

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Borg, W. R. and Gall, M. D.**, 1989, Educational Research. An Introduction. N.Y.:Longman.
- Boyd, S.**, 2003, Are you ready for social software?
http://www.stoweboyd.com/message/2006/10/are_you_ready_f.html.
 (Erişim Tarihi: 25.09.2012)
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F.**, 2008, Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Büyüköztürk, Ş.**, 2011, Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Çakır, Recep.**, 2012, Technology Integration and Technology Leadership in Schools as Learning organizations. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology volume 11 Issue 4*.
- Çavuş, N. ve İbrahim, D.**, 2009, M-Learning: An experiment in using SMS to support learning new English language words. *British Journal of Educational Technology*, 40(1), 78-91.
- Cerda, F.L. and Planas, C.N.**, 2010, Facebook's Potential for Collaborative Learning. www.raco.cat/index.php/Rusc/article/download/254138/340974
 (Erişim Tarihi: 01.02.2013)
- Chen, Ch.-M. and Chung, Ch.-J.**, 2008, Personalized mobile English vocabulary learning system based on item-response theory and learning memory cycle. *Journal of Computer and Education*, 51 (2), 624-645.
- Chen, N.S., Hsieh, W. and Kinshuk, M.**, 2008, The effects of short-term memory and content representation type on mobile language learning, *Journal of Learning and Technology*, 12, 93-113.
- Cheung, S.**, 2004, Using mobile phone messaging as a response medium in classroom experiments. papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=906681
 (Erişim Tarihi: 21.01.2013)

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Cohen, L. and Manion, L.,** 1994, Research methods in education. London and New York: Routledge.
- Cooney, G. and Keogh, K.,** 2007, Use of mobile phones for Language Learning and Assessment for Learning: a pilot project. mLearning Conference 2007.
- Folse, Keith S.,** 2004, Vocabulary Myths: Applying second language research to classroom teaching. University of Michigan Press: Ann Arbor.
- Fraenkel, R. M. and Wallen, N. E.,** 2006, How to design and evaluate research in education. Newyork: McGraw-Hill International Edition.
- Fransen, J.,** 2008, Mobile Learning: an exploration; State of the art and expectations for the near future. Technical Report.
- Frederick, K. A., Lillie, M., Gordon P. L., Watt L. D. Carter, R.,** 1999, Electronic Collaboration: A Practical Guide for Educators. The LAB at Brown University.
- Georgiev, T., Georgieva, E. and Smrikarov, A.,** 2004, M-Learning - a New Stage of E-Learning. International Conference on Computer Systems and Technologies - CompSysTech'2004, 17-18 June 2004, Rousse, Bulgaria.
- Geddes, S. J.,** 2004, Mobile learning in the 21st century: benefit for learners, Knowledge Tree e-Journal.
knowledgetree.flexiblelearning.net.au/edition06/download/Geddes.pdf
 (Erişim Tarihi: 01.02.2013)
- Grosseck, G., Bran, R. and Tiru, L.,** 2011, Dear Teacher, What Should I Write on My Wall? A case Study on Academic Uses of Facebook. Procedia Social and Behavioral Science.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.03.306> (Erişim Tarihi: 12.02.2013)
- Gülbahar, Y., Kalelioglu F. ve Madran O.,** 2010, Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı.
http://orcun.madran.net/yayinlar/sosyal_aglarin_egitim_amacli_kullanimi.pdf
 (Erişim Tarihi: 22.01.2013)
- Hall, T.,** 2008, Informal Learning and The Use Of Web 2.0 within Some Training Strategies. EMRC-Educational Media Research Centre, University of Limerick, Hamburg.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Haverback, H.**, 2009, Facebook: Uncharted territory in a reading education classroom. *Reading Today*, October/November, 1.
- Holley, D. and Dobson, C.**, 2008, Encouraging student engagement in a blended learning environment: the use of contemporary learning spaces. *Learning, Media and Technology*, 33, 2, 139–150.
- Johnson, A. and Heffernan, N.**, 2006, The short readings project: A CALL reading activity utilizing vocabulary recycling. *Computer Assisted Language Learning*, 19(1), 63–77.
- Kalaycı, Ş.**, 2010, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Ankara: Asil Yayınevi.
- Kalyuga, S., Chandler, P. and Sweller, J.**, 1999, Managing split-attention and redundancy in multimedia instruction. *Applied Cognitive Psychology*, 13, 351– 372.
- Kanaat, Ü.**, 2008, KPDS Teknikleri.
ukanaat.home.anadolu.edu.tr/Dosyalar/KPDS%20Teknikleri.doc
 (Erişim Tarihi: 16.09.2012)
- Kaptan, S.**,1993, Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Karasar, N.**, 1999, Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavlak, B.**, 2003, KPDS Kelimeler Tablosu.
<http://kisi.deu.edu.tr/binnur.kavlak/ingilizce/kitaplar/KPDSTESTkelimelertablo.doc>
 (Erişim Tarihi: 16.09.2012)
- Kinshuk, M. C.**, 2003, Adaptive mobile learning technologies.
<http://kcweb.org.uk/weblibrary/M-Learning.pdf>(Erişim Tarihi: 16.09.2012)
- Korkmaz, Z.**, 1992, Gramer Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları.
- Kocaman, A.**, 1983, Yabancı dil öğretiminde yeni yönelimler.
http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/kocaman_03.pdf
 (Erişim Tarihi: 23.09.2012)

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Kukulska-Hulme, A. and Shield, L.,** 2008, An overview of mobile assisted language learning: From content delivery to supported collaboration and interaction. *ReCALL*, 20(3):271-289.
- Lee, M.J.W. and McLoughlin, C.,** 2008, Harnessing the affordances of Web 2.0 and social software tools: Can we finally make “student-centered” learning a reality?” World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications, 3825-3834. Chesapeake, VA: AACE.
- Lefebvre, R.C.,** 2007, The new technology: The consumer as participant rather than target audience, *Social Marketing Quarterly*, 13-3, 31-42.
- Levy, M. and Kennedy, C.,** 2005, Learning Italian via mobile SMS. A. KukulskaHulme, & J. Traxler (Eds), *Mobile Learning: A Handbook for Educators and Trainers* (pp 76-83). London: Routledge.
- Livingstone, D.,** 1999, Exploring the icebergs of adult learning: Findings of the first Canadian survey of informal learning practices. *CJSAE 13 (2)*, 49-72.
- Lockyer, L. and Patterson, J.,** 2008, Integrating Social Networking Technologies in Education: A Case Study of a Formal Learning Environment. *Advanced Learning Technologies, 2008. ICALT '08*. Eighth IEEE International Conference.
- Mazman, S.G.,** 2009, Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı.
- Makoe, M.,** 2010, The Pedagogy of Mobile Learning in Supporting Distance Learners.
http://ceur-ws.org/Vol-955/papers/paper_45.pdf(Erişim Tarihi: 13.11.2012)
- McLoughlin, C. and Lee, M. J. W.,** 2007, *Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era*. Ascilite, Singapore.
- Mehring, J. G.,** 2005, *Developing Vocabulary in Second Language Acquisition: From Theories to the Classroom*.
<http://www.hpu.edu/CHSS/LangLing/TESOL/ProfessionalDevelopment/200680TWPfall06/03Mehring.pdf> (Erişim Tarihi: 01.02.2013)

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

Mejias, U., 2005, Nomad's Guide to Learning and Social Software.

http://knowledgetree.flexiblelearning.net.au/edition07/download/la_mejias.pdf (Erişim Tarihi: 12.02.2013)

Miles, M. B. and Huberman, A. M., 1994, Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. Sage Publications: Thousand Oaks, CA.

Miller, G.A., 1956, The Magical Number Seven, Plus Or Minus Two: Some Limits On Our Capacity For Processing Information. *Psychological Review*, 63, 81-97.

Mills, N. A., 2009, Facebook and the use of social networking tools to enhance language learner motivation and engagement. Northeast Association for Language Learning Technology (NEALLT) Conference, Yale University, New Haven, CT, 30–31 October.

Muhlhauser, M. and Trompler, C., 2002, Learning in the digital age: Paving a smooth path with digital lecture halls. IEEE 35th Hawaii international conference on system sciences, Honolulu, Hawaii.

Munoz, C. L. and Towner, T. L., 2009, Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom. Society for Information Technology and Teacher Education conference in Charleston, South Carolina. <http://www46.homepage.villanova.edu/john.immerwahr/TP101/Facebook.pdf> (Erişim Tarihi: 15. 11.2012)

Nagel, L. and Kotze, T., 2010, Supersizing e-learning: What a CoI survey reveals about teaching presence in a large online class. *The Internet and Higher Education*, 13(1–2),45–51.

Naismith, L., Lonsdale, P., Vavoula, G., and Sharples, M. (2004). Literature review in mobile technologies and learning. Bristol: NESTA FutureLab.

Nation, P., 1994, New Ways in Teaching Vocabulary. TESOL.

Nation, P. and Waring, R., 1997, Vocabulary size, text coverage and word lists. <http://www.fltr.ucl.ac.be/fltr/germ/etan/bibs/vocab/cup.html> (Erişim Tarihi: 16.02.2013)

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Norbrook, H. and Scott, P.,** 2003, Motivation in mobile modern foreign language learning. MLEARN 2003: Learning with mobile devices.
<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.123.6320&rep=rep1&type=pdf> (Erişim Tarihi: 26.12.2012)
- Northcote, M. and Kendle, A.,** 2001, Online Assessment Criteria in Action: Task Design in Contrasting Tertiary Education Contexts. C. Montgomerie, J. Viteli (Eds.), Proceedings of EdMedia.
- Özdamlı, F. ve Çavuş, N.,** 2011, Basic elements and characteristics of mobile learning. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 28 (2011) 937 – 942
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D.,** 2008, Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:V, Sayı:I, 30-45
- Özdamar-Keskin, N ve Metcalf, D.,** 2011, The Current Perspectives, Theories and Practices of Mobile Learning. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(2).
- Özkan, B. and McKenzie, B.,** 2008, Social Networking Tools for Teacher Education. In the Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference 2008, ed. K. McFerrin, 2772-2776. Chesapeake, VA: AACE
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N.,** 2011, Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. 6th International Advanced Technologies Symposium, 16-18 May, Elazığ.
- Paas, F., Renkl, A. and Sweller, J.,** 2003, Cognitive load theory and instructional design: Recent development. *Educational Psychologist*, 38(1), 1-4.
- Paas, F., Renkl, A. and Sweller, J.,** 2004, Cognitive load theory: Instructional implications of the interaction between information structures and cognitive architecture. *Instructional Science*, 32, 1-8.
- Pallant, J.,** 2001, SPSS survival manual. Maidenhead, PA: Open University Press.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Paivio, A.**, 1991, Dual Coding Theory: Retrospect and current status. *Canadian Journal of Psychology*, 45(3), 255-287.
- Pettenati, M. C. and Ranieri, M.**, 2006, Informal learning theories and tools to support knowledge management in distributed CoPs. *Innovative Approaches for Learning and Knowledge Sharing*, 345-355.
- Roblyer, M.D., McDaniel, M., Webb, M., Herman, J. and Witty, J.V.**, 2010, Findings on Facebook in higher education: A comparison of college faculty and student uses and perceptions of social networking sites. *Internet and Higher Education*, 13: 134-140
- Rovai, A. P.**, 2002, Building Sense of Community at a Distance. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 3(1).
- Saran, M., Çagiltay, K., ve Seferoğlu, G.**, 2008, Use of mobile phones in language learning: Developing effective instructional materials. 5th International Conference on Wireless, Mobile and Ubiquitous Technologies in Education-WMUTE2008, 39-43.
- Selwyn, N.**, 2007, Citizenship, technology and learning - a review of recent literature. Bristol, Futurelab.
- Sharples, M., Taylor, J. and Vavoula, G.**, 2005, Towards a theory of mobile learning. Proceedings of mLearning, 4th World Conference on mLearning, Cape Town, South Africa, 25-28.
- Smith, S. D. and J. B. Caruso.**, 2010, The ECAR Study of Undergraduate Students and Information Technology. Boulder, CO: Educause Center for Applied Research
- Stone A., Briggs J. and Smith C.**, 2002, SMS and Interactivity – Some Results from the Field, and its Implications on Effective Uses of Mobile Technologies in Education, IEEE International Workshop on Wireless and Mobile Technologies in Education (WMTE'02), IEEE Computer Society.
- Tarimer, İ. ve Okumuş İ. T.**, 2010, Mobil İletişim Cihazlarının Eğitim Aracı Olarak Kullanılması.
- Texas Üniversitesi Öğrenci Öğrenmelerine Yardım Merkezi**, 2002. <http://www.txstate.edu/slac/> (Erişim Tarihi: 07.12.2012)
- Thornton, P. and Houser, C.**, 2005, Using mobile phones in English education in Japan. *Journal of Computer Assisted Learning*, 21, 217–228.

KAYNAKLAR DİZİNİ (devam)

- Virvou, M. and Alepis, E.**, 2005, Mobile educational features in authoring tools for personalised tutoring. *Computers and Education*, Volume 44, 53-68.
- Yuen, S. and Yuen, P.**, 2008, Social Networks in Education. Proceedings of World Conference on ELearning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education. 1408-1412.
- Wang, Y. S., Wu, M.C. and Wang, H.Y.**, 2009, Investigating the determinants and age and gender differences in the acceptance of mobile learning. *British Journal of Educational Technology*, 40(1), 92-118.
- Whattananarong, K.**, 2004, An experiment in the use of mobile phones for testing at King Mongkut's Institute of Technology, North Bangkok <http://www.seameo.org/v1/krismant/mobile04.pdf>
(Erişim Tarihi: 08.12.2012)
- Webb, S.**, 2007, The effects of repetition on vocabulary knowledge. *Applied Linguistics*, 28(1), 46–65.
- Wiersema, N.**, 2000, How does collaborative learning actually work in a classroom and how do students react to it? A brief reflection. www.city.londonmet.ac.uk/deliberations/collab.learning/wiersema.html
(Erişim Tarihi: 12.02.2013)
- Wikipedia**, 2013, Short Message Service. http://en.wikipedia.org/wiki/Short_Message_Service
(Erişim Tarihi:19.02.2013)
- Wikipedia**, 2013, List of Social Networking Sitesi. http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites
(Erişim Tarihi: 01.02.2013)
- Wikipedia**, 2013, Facebook. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook> (Erişim Tarihi: 01.02.2013)
- Yüksel, F.**, 2012, Vocab Camp: Temel ÜDS/KPDS Kelimeleri ve Son 10 Yıla Ait Çıkmış Tüm Kelime Soruları ve Yanıtları. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Ziegler, S. G.**, 2007, The (mis)education of GenerationM. *Learning, Media, and Technology*, 32(1), 69-81.

ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler**

Ad Soyadı : Osman Gazi YILDIRIM
Doğum Yeri ve Tarihi : Afyon– 12.04.1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : K. K. Astsubay Meslek Yüksek
Okulu/BALIKESİR (2008-)

İletişim

E-posta Adresi : ogy_1984@yahoo.com

EKLER

- Ek 1 SMS Grubu Bilgi Formu
- Ek 2 Facebook Grubu Bilgi Formu
- Ek 3 Haftalık İngilizce Kelimeleri
- Ek 4 İngilizce Başarı Testi
- Ek 5 SMS ve Facebook Grubu Haftalık Paylaşımları
- Ek 6 Haftalık Quizler
- Ek 7 SMS Grubu Görüşme Formu
- Ek 8 Facebook Grubu Görüşme Formu

Ek 2. Facebook Grubu Kişisel Bilgi Formu

- 1) Cinsiyetiniz: ( ) Erkek ( ) Kadın
- 2) Yaşınız: ( ) 18-20 ( ) 21-24 ( ) 25-30
- 3) Günlük yaşantınız içinde kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?
- ( ) Çok Sosyal ( ) Sosyal ( ) Az Sosyal
- 4) Hangi sıklıkla internet kullanıyorsunuz?
- ( ) Haftada 1-2 saat
 ( ) Günde yaklaşık 1 saat
 ( ) Günde 1-3 saat
 ( ) Günde 4-6 saat
 ( ) Günde 7 saat ve üzeri
- 5) İnterneti genelde hangi amaçlar için kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)
- ( ) E-posta okumak
 ( ) Haber okuma amaçlı
 ( ) Araştırma amaçlı
 ( ) Eğlence amaçlı (oyun, müzik, video vb.)
 ( ) Sosyal ağları kullanma amaçlı
 ( ) Forum ve tartışma gruplarını takip etmek amaçlı
 ( ) İnternette alışveriş yapma amaçlı
- 6) Facebook'u hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?
- ( ) Hergün 1 kere
 ( ) Hergün birden fazla
 ( ) Haftada birkaç kez
 ( ) Ayda birkaç kez
 ( ) Yılda birkaç kez
- 7) Facebook'a girdiğinizde ne kadar süre kalıyorsunuz?
- ( ) 15 dk'dan az
 ( ) Yaklaşık yarım saat
 ( ) Yaklaşık 1 saat
 ( ) 1-3 saat arası
 ( ) 3 saatten fazla
- 8) Ne zamandan beri facebook üyesisiniz?
- ( ) Son birkaç aydır

- Son 1 yıldır
- Son 3 yıldır
- Son 5 yıldır

9) Facebook'a hangi araçlarla ulaşıyorsunuz?

- Masaüstü bilgisayar   Dizüstü bilgisayar   Cep telefonu

10) Facebook'ta üyesi olduğunuz grup var mı?

- Evet   Hayır

Ek 3. Haftalık İngilizce Kelimeleri

HAFTA 1

- Benefit
- Support
- Vary
- Significant
- Cope with

HAFTA 2

- Adjust
- Prevent
- Superficial
- Innovation
- Figure out

HAFTA 3

- Attempt
- Supply
- Component
- React
- End up with

HAFTA 4

- Compose
- Expand
- Inevitable
- Provide
- Depend on

HAFTA 5

- Adequate
- Maintain
- Destroy
- Migrate
- Break down

HAFTA 6

- Cure
- Seek
- Ability
- Entirely
- End up

Ek 4. İngilizce Başarı Testi

Adı Soyadı:

Bölümü:

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeyi bulunuz.

- 1) **An indirect ____ of winning the photographic competition was the offer of more work.**
A) response   B) benefit   C) appreciation   D) disposition   E) achievement
- 2) **The lawyer submitted to the court several documents to ____ his point of view.**
A) overcome   B) retrain   C) alienate   D) improve   E) support
- 3) **All organisms have some capacity to adapt to environmental changes, but the extend of this adaptive capacity ____ greatly.**
A) executes   B) varies   C) discords   D) abolishes   E) merges
- 4) **It is now realized that forest sizes have a ____ influence on climate.**
A) reliable   B) compulsive   C) significant   D) contraversial   E) sensitive
- 5) **The worst fires firemen have to ____ are those that emit stifling smoke and noxious gases.**
A) take over   B) put over   C) fill out   D) cope with   E) pull through
- 6) **For the information systems to work properly, you need to ____ the technology to suit the situation.**
A) convince   B) adjust   C) reduce   D) sustain   E) explain
- 7) **A lack of skills or of higher education are issues that ____ many South Africans from making a decent life.**
A) prevent   B) promote   C) complain   D) offer   E) help
- 8) **I have looked through the report, but I must admit, only ____.**
A) carefully   B) throughly   C) superficially   D) seriously   E) experimentally
- 9) **Throughout history, many ____ in engineering and science have come about as the result of the development of weapons.**
A) applications   B) resolutions   C) representations   D) innovations   E) amplifications

- 10) Several research groups have been racing to ____ how to regenerate hair cells.
- A) figure out   B) go for   C) connect with   D) set up   E) make up
- 11) In their ____ to overcome the anti-social effects of modern architecture, architects have directed their attention to more informal settlement.
- A) avoidance   B) condition   C) attempt   D) involvement   E) development
- 12) Pollution could one day endanger the world's ____ of oxygen.
- A) exploitation   B) supply   C) extinction   D) recovery   E) decline
- 13) The origins of stress vary from person to person, and people _____ differently to stressful events.
- A) react   B) rely   C) adopt   D) appeal   E) refer
- 14) Psychologists say that there is genetic ____ to willpower, but that upbringing may also have an effect.
- A) description   B) attachment   C) component   D) reaction   E) selection
- 15) If this business goes in such an awful way, it will ____ hundreds of unemployment.
- A) do without   D) go up against
B) hang around with   E) make out for
C) end up with
- 16) Atoms are ____ of electrons and a nucleus containing protons and neutrons.
- A) joined   B) linked   C) composed   D) kept   E) completed
- 17) As the automobile sector continues to ____ its operations, it creates more jobs and opportunities in the communities where it does business.
- A) settle   B) extract   C) expand   D) contract   E) reduce
- 18) Cities in China are growing fast as millions of people ____ to urban areas.
- A) gather   B) migrate   C) occupy   D) issue   E) increase

- 19) Our challenge is to ____ our clients best possible advice and support, enabling them to take the right direct at both strategic and operational levels.
- A) expand   B) consult   C) improve   D) provide   E) respect
- 20) The EU recognizes that progress on human rights around the world ____ the cooperation of many groups and individuals.
- A) gets into   B) makes up   C) takes off   D) depend on   E) put off
- 21) It is only too obvious that majority of children in the developing countries aren't receiving ____ nourishment.
- A) adequate   B) consistent   C) successive   D) collective   E) respectable
- 22) To achieve and ____ fitness, a person needs to exercise only 30 minutes three times a week.
- A) maintain   B) determine   C) include   D) demonstrate   E) train
- 23) Had this 70m-long asteroid entered the Earth's atmosphere, it could have _____ a large city.
- A) reconciled   B) inflated   C) captured   D) destroyed   E) erupted
- 24) A combination of factors made the 1984 accident in a storage tank at Union Carbide in India almost ____ .
- A) crucial   B) inevitable   C) vulnerable   D) bearable   E) permanent
- 25) Fat can be ____ for energy only by aerobic metabolism.
- A) brought up   B) cut out   C) put down   D) broken down   E) turned on
- 26) In the past, too, people relied on plant substances to ____ a wide range of illnesses.
- A) recover   B) cure   C) infect   D) undermine   E) restrain
- 27) To increase its exports, the company is ____ highly motivated professionals with experience in international trade.
- A) applying   B) agreeing   C) replacing   D) holding   E) seeking
- 28) To cells of all living organisms have the ____ to harvest energy from breakdown of organic fuel molecules.
- A) amount   B) clarity   C) performance   D) reliance   E) ability

29) Whereas in the past, some Asian countries were ____ driven by ideology, today, economics has become their driving force.

- A) respectively   B) unequally   C) likely   D) entirely   E) favorably

30) Some readers of this novel may ____ feeling that the plot structure is not well-organized.

- A) fall through   B) end up   C) get away with   D) make up   E) get off

Ek 5. SMS ve Facebook Grubu Haftalık Paylaşımları

Burada verilen içerik, her iki grubu da kapsamaktadır. Bu içerikler SMS grubuna SMS ile gönderilmişken, Facebook grubu ile Facebook üzerinden paylaşılmıştır.

Word 1:

Benefit

Definition:

an advantage or profit

Turkish meaning:

yarar, fayda

Word 1:

Benefit

Example Sentence:

The new sports centre will bring benefit to the town.

Turkish Translation:

Yeni spor tesisi şehre fayda sağlayacaktır.

Word 2:

Support

Definition:

to give assistance

Turkish meaning:

desteklemek, destek olmak

Word 2:

Support

Example Sentence:

Fans should support their teams fully, no matter what.

Turkish Translation:

Taraftarlar takımlarını ne olursa olsun desteklemeliler.

Word 3:

Vary

Definition:

differ in size, amount, degree, or nature

Turkish meaning:

değişkenlik göstermek, çeşitlilik göstermek

Word 3:

Vary

Example Sentence:

Rooms vary in size but all have television.

Turkish Translation:

Odaların büyüklüğü çeşitlilik göstermektedir ancak hepsinde televizyon var.

Word 4:

Significant

Definition:

great or important to be worthy of attention

Turkish meaning:

önemli, kayda değer, mühim

Word 4:

Significant

Example Sentence:

There has been a significant progress.

Turkish Translation:

Önemli bir gelişme kaydedildi.

Word 5:

Cope with

Definition:

deal effectively with something difficult

Turkish meaning:

başa çıkmak, üstesinden gelmek

Word 5:

Cope with

Example Sentence:

It is difficult to cope with three small children.

Turkish Translation:

Üç küçük çocukla başa çıkmak zordur.

Word 6:

Adjust

Definition:

to change something slightly

Turkish meaning:

ayarlamak, uyarlamak

Word 6:

Adjust

Example Sentence:

If the chair is too high you can adjust it to suit you.

Turkish Translation:

Eğer koltuk çok yüksekse kendine göre ayarlayabilirsin.

Word 7:

Prevent

Definition:

keep (something) from happening

Turkish meaning:

önlemek, engel olmak

Word 8:

Superficial

Definition:

simplest and most obvious

Turkish meaning:

yüzeysel, üstünkörü

Word 9:

Innovation

Definition:

a new idea or method

Turkish meaning:

yenilik, değişiklik

Word 7:

Prevent

Example Sentence:

We tried to prevent her, but she was determined to go.

Turkish Translation:

Engellemeye çalıştık ancak o gitmeye kararlıydı.

Word 8:

Superficial

Example Sentence:

I have only a superficial knowledge of the subject.

Turkish Translation:

Konuyla ilgili sadece yüzeysel bilgim var.

Word 9:

Innovation

Example Sentence:

The economy is experiencing fundamental change, fuelled by technical innovation.

Turkish Translation:

Ekonomi, teknik gelişmelerle desteklenen temel bir değişim geçirmektedir.

Word 10:

Figure Out

Example Sentence:

We couldn't figure out where all the money had gone.

Turkish Translation:

Bütün paranın nereye gittiğini çözemedik.

Word 11:

Attempt

Definition:

to try to do something, especially something difficult

Turkish meaning:

girişim, teşebbüs, kalkışma

Word 12:

Supply

Definition:

source, stock

Turkish meaning:

kaynak, miktar

Word 10:

Figure Out

Definition:

to finally understand something

Turkish meaning:

anlamak, çözmek

Word 11:

Attempt

Example Sentence:

It's his fourth attempt to at flying a balloon around the world solo.

Turkish Translation:

Bu, onun dünyayı balonla yalnız başına dolaşmak için dördüncü girişimi.

Word 12:

Supply

Example Sentence:

The falling leaves provide a good supply of nutrients to the soil.

Turkish Translation:

Düşen yapraklar toprak için iyi bir besin kaynağı oluşturmaktadır.

Word 13:

Component

Definition:

a part that combines with other parts

Turkish meaning:

bileşen, öge

Word 13:

Component

Example Sentence:

The factory supplies electrical components for cars.

Turkish Translation:

Fabrika, arabalar için elektronik bileşenler sağlamaktadır.

Word 14:

React

Definition:

to act in a particular way as a direct result of something

Turkish meaning:

tepki göstermek, tepki vermek

Word 14:

React

Example Sentence:

How did the audience react to the speech?

Turkish Translation:

Dinleyiciler konuşmaya nasıl tepki verdiler?

Word 15:

End up with

Definition:

finally be or do something

Turkish meaning:

ile sonuçlanmak

Word 15:

End up with

Example Sentence:

He tried hard but ended up with a poor grade.

Turkish Translation:

Çok sıkı çalıştı ancak düşük bir notla sonuçlandı.

Word 16:

Compose

Definition:

to make up the whole; to constitute

Turkish meaning:

oluşmak, meydana gelmek

Word 16:

Compose

Example Sentence:

Muscle is composed of two different types of protein.

Turkish Translation:

Kas, iki farklı proteinden meydana gelmektedir.

Word 17:

Expand

Definition:

to increase in size, number, or importance

Turkish meaning:

yayılmak, genişlemek

Word 17:

Expand

Example Sentence:

They expanded their retail operations during the 1980s.

Turkish Translation:

Perakende işlerini 1980'lerde genişlettiler.

Word 18:

Inevitable

Definition:

something that cannot be avoided

Turkish meaning:

kaçınılmaz

Word 18:

Inevitable

Example Sentence:

The accident was the inevitable consequence of carelessness.

Turkish Translation:

Kaza, dikkatsizliğin kaçınılmaz sonucuydu.

Word 19:

Provide

Definition:

to give someone something that they need

Turkish meaning:

sağlamak, temin etmek

Word 19:

Provide

Example Sentence:

The hotel provides a playroom for children.

Turkish Translation:

Otel, çocuklar için oyun odası sağlamaktadır.

Word 20:

Depend on

Definition:

to trust someone or something and know that they will help you

Turkish meaning:

-e bağlı olmak

Word 20:

Depend on

Example Sentence:

The project's success depends on the support of everyone.

Turkish Translation:

Projenin başarısı, herkesin destek vermesine bağlı.

Word 21:

Adequate

Definition:

enough or satisfactory for a particular purpose

Turkish meaning:

yeterli

Word 21:

Adequate

Example Sentence:

Have we got adequate food for twenty guests?

Turkish Translation:

Yirmi misafire yetecek kadar yiyeceğimiz var mı?

Word 22:

Maintain

Definition:

to continue to have; to keep in existence

Turkish meaning:

korumak, devam ettirmek

Word 22:

Maintain

Example Sentence:

It is difficult to maintain good relations with neighboring countries.

Turkish Translation:

Komşu ülkelerle iyi ilişkileri korumak güçtür.

Word 23:

Destroy

Definition:

to damage something so badly that it cannot be used

Turkish meaning:

yok etmek

Word 23:

Destroy

Example Sentence:

Most of the old part of the city was destroyed by bombs during the war.

Turkish Translation:

Şehrin tarihi kısımlarının çoğu, savaş sırasında bombalar tarafından yok edildi.

Word 24:

Migrate

Definition:

to move from one place to another

Turkish meaning:

göç etmek

Word 24:

Migrate

Example Sentence:

These animals migrate annually in search of food.

Turkish Translation:

Bu hayvanlar her sene yiyecek bulmak için göç ederler.

Word 25:

Break down into

Definition:

stop working, split into pieces

Turkish meaning:

ayrıştırmak, bozmak, yıkmak

Word 25:

Break down into

Example Sentence:

Heat will break this down into sodium and a few gases.

Turkish Translation:

Isı, bunu sodyum ve birkaç gaza ayrıştıracak.

Word 26:

Cure

Definition:

to make someone with an illness healthy again

Turkish meaning:

tedavi etmek, iyileştirmek

Word 26:

Cure

Example Sentence:

This technology could be used to cure diabetes.

Turkish Translation:

Bu teknoloji şeker hastalığını tedavi etmek için kullanılabilir.

Word 27:

Seek

Definition:

to try to find or get something

Turkish meaning:

aramak, araştırmak

Word 27:

Seek

Example Sentence:

It's his job to seek out new customers.

Turkish Translation:

Yeni müşteriler aramak onun işi.

Word 28:

Ability

Definition:

the physical or mental power or skill needed to do something

Turkish meaning:

yetenek, kabiliyet

Word 28:

Ability

Example Sentence:

Tiredness can seriously impair your ability to drive.

Turkish Translation:

Yorgunluk, ciddi anlamda araç sürme yeteneğine zarar verebilir.

Word 29:

Entirely

Definition:

completely

Turkish meaning:

büsbütün, tamamen

Word 29:

Entirely

Example Sentence:

I admit it was entirely my fault.

Turkish Translation:

İtifar ediyorum, bu tamamen benim suçum.

Word 30:

End up

Definition:

to finally be in a particular place or situation

Turkish meaning:

sonuçlanmak, neticelenmek

Word 30:

End up

Example Sentence:

If you don't study, you will end up in a poorly paid job.

Turkish Translation:

Eğer yeteri kadar çalışmazsan, düşük ücretli bir işle neticeleneceksin.

Ek 6. Haftalık Quizler

QUIZ 1

Complete the sentences using the correct word.

cope with / control / vary / support / benefit / significant /

1. Drug users often become thieves in order to _____ their addiction.
2. The orchestra had to _____ their last night program with a new selection.
3. I think we can save _____ amount of time by the help of this new strategy.
4. After his breakdown, he could not _____ his problems any longer.
5. It will be to our mutual benefit to carry out the plan.

Quiz 1

Complete the sentences using the correct word.

1. Drug users often become thieves in order to _____ their addiction.
2. The orchestra _____ their last night program with a new selection.
3. I think we can save _____ amount of time by the help of this new strategy.
4. After his breakdown, he could not _____ his problems any longer.
5. After his breakdown, he could not _____ his problems any longer.

Ad Soyad:

QUIZ 2

Complete the sentences using the correct word.

figure out / superficial / adjust / innovation / benefit / significant /
/ prevent / vary / prevent

1. The sections are somewhat _____, giving a flavor of the topic without very much content.
2. You can _____brightness, contrast, or color, within selected areas.
3. I wish I could _____how to control my appetite.
4. A lot of company reward creativity and _____.
5. Is there nothing that can _____ the common cold?
6. The shape of the shadows _____during the day due to position of the sun.

Quiz 2

Complete the sentences using the correct word.

1. The sections are somewhat _____, giving a flavor of the topic without very much content.

2. You can _____brightness, contrast, or color, within selected areas.

3. I wish I could _____how to control my appetite.

4. A lot of company reward creativity and _____.

5. Is there nothing that can _____ the common cold?

6. The shape of the shadows _____ during the day due to position of the sun.

Ad Soyad:

Gönder

QUIZ 3

Complete the sentences using the correct word.

supply / attempt / benefit / support / cope with / adjust / react /
/ end up with / component / superficial

1. Many people _____ to the scene with their own tears, sad for the children who lose.
2. He couldn't _____ the stress of working under the new supervisor, and quit his job.
3. He made an _____ to swim across the lake, but he did not succeed.
4. Most diseases are more complicated and involve several genes, or an environmental _____ or both.
5. He always concentrates on the _____ and fails to see the real issue.
6. The storm cut off our water _____ .
7. Maybe some people will never find love and _____ loneliness.

Quiz 3

Complete the sentences using the correct word.

1. Many people _____ to the scene with tears, sad for the children who could not win.
2. He couldn't _____ the stress of working under the new supervisor, and quit his job.
3. He made an _____ to swim across the lake, but he did not succeed.
4. Most illnesses are complicated and involve different genes, or an environmental _____, or both.
5. She always concentrates on _____ things and fails to see the real issue.
6. The storm cut off our water _____ .
7. Maybe some people will never find love and _____ loneliness.

Ad Soyad:

QUIZ 4

Complete the sentences using the correct word.

depend on / react / compose / end up with / figure out / innovation / inevitable/
benefit/ expand / provide / component/

1. Did anybody _____ a symphony for badly played pianos?
2. He worked day and night for the ___ of his children.
3. If you continue to spend more than your income, it is ___ that you will become insolvent.
4. Many people would ___ the same way if there was natural destruction.
5. They are looking to ___ into new international markets.
6. You don't have to ___ people all the time to support you.
7. In order to ___ it from happening, extreme measures were taken.
8. Today's supermarkets ___ any kind of food to the people.

Quiz 4

Complete the sentences using the correct word.

1. Did anybody _____ a symphony for badly played pianos?
2. He worked day and night for the _____ of his children.
3. If you continue to spend more than your income, it is _____ that you will become broke.
4. Many people would _____ the same way if there was natural destruction.
5. They are looking to _____ into new international markets.
6. You don't have to _____ people all the time to support you.
7. In order to _____ it from happening, extreme measures were taken.
8. Today's supermarkets _____ any kind of food to the people.

Ad Soyad:

QUIZ 5

Complete the sentences using the correct word.

adequate / maintain / destroy / migrate / break down / support / innovation /
/ attempt / expand / prevent / cope with

1. The novel begins, as it should, with a botched suicide ____.
2. You should exercise daily to ____ good health and vitality.
3. We offer a robust appraisal system for all staff to ____ self-development and positive change.
4. Zebras like to ____ to new places to search new homes.
5. When people want to change, they usually turn first to the strategy of ____.
6. A sport car may not have ____ interior space for a large family.
7. We ____ the wall with big hammers.
8. This file has its own memory, so you can ____ the original one without affecting the converted one.
9. I'm just here to ____ my knowledge.

Quiz 5

Complete the sentences using the correct word.

1. The novel begins with a tragic suicide ____.
2. You should exercise daily in order to ____ good health and vitality.
3. We offer a strong appraisal system for staffs to ____ self-development and positive change.
4. Zebras like to ____ to new places to search new homes.
5. When people want to change, they usually turn first to the strategy of ____.
6. A sport car may not have ____ interior space for a large family.
7. We ____ the wall with big hammers.
8. This file has its own memory, so you can ____ the original one without affecting the converted one.
9. I'm just here to ____ my knowledge.

Ad Soyad:

QUIZ6

Complete the sentences using the correct word.

cure / seek / ability / entirely / end up/superficial / supply / compose / provide /
adequate

1. The desicion was ____ predictable.
2. In order to ____ this type of essay, you should study hard.
3. The sections are somewhat ____, giving topic without very much content.
4. Penicillin was the first ____ for many bad infections.
5. Cold water ____ system has been broken down.
6. The student will develop an ____ to critically review the literature.
7. They often don't ____ in the same bed they start in, but they slept OK.
8. It is my hope that this article will ____ you some useful information.
9. If you want to use material from this site, ____ permission from the webmaster.
10. Garden crops need ____ watering to grow properly.

Quiz 6

Please select the best answers for the questions below.

1. The desicion was ____ predictable.
2. In order to ____ this type of essay, you should study hard.
3. The sections are somewhat ____, giving topic without very much content.
4. Penicillin was the first ____ for many bad infections.
5. Cold water ____ system has been broken down.
6. The student will develop an ____ to critically review the literature.
7. They often don't ____ in the same bed they start in, but they slept OK.
8. It is my hope that this article will ____ you some useful information.
9. If you want to use material from this site, ____ permission from the webmaster.
10. Garden crops need ____ watering to grow properly.

Ad Soyad:

Ek 7. SMS Grubu Görüşme Formu

Merhaba. Bu görüşmeyi, yabancı dil kelime öğretiminde SMS kullanımı ile ilgili görüş ve düşüncelerinizi öğrenmek amacıyla yapıyorum. Görüş ve önerilerinizin bu uygulamayı geliştirme sürecine katkıda bulunacağına inanıyorum.

İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Görüşmemize geçmeden önce, görüşmemizin gizli olduğunu belirtmek isteriz. Görüşmede konuşulanları biz ve bazı araştırmacılar dışında başka kimsenin bilmeyeceği konusunda emin olabilirsiniz. Bunun yanında araştırma raporumuzda isimleriniz kullanılmayacaktır. Görüşmemiz sırasında ses kayıt cihazını istediğiniz zaman durdurabilirsiniz. Görüşmemizin yaklaşık 20 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Görüşmeye başlamadan önce bana sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz bir düşünceniz var mı?

Görüşme sorularına başlamamızı ister misiniz?

E.Ü. BÖTE Y.L. Öğrencisi Osman Gazi YILDIRIM

1. Size gönderilen SMS'leri okudunuz mu? (Cevap Hayır ise niçin okumadınız?)
2. Bu uygulamanın hoşlandığınız yönleri nelerdir?
3. Bu uygulamanın hoşlanmadığınız yönleri nelerdir?
4. Bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için iyi bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?
5. Her hafta yapılan quiz uygulamasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
6. Uygulama ile ilgili söylemek istediğiniz başka düşünceleriniz var mı?

Ek 8. Facebook Grubu Görüşme Formu

Merhaba. Bu görüşmeyi, yabancı dil kelime öğretiminde Facebook kullanımı ile ilgili görüş ve düşüncelerinizi öğrenmek amacıyla yapıyorum. Görüş ve önerilerinizin bu uygulamayı geliştirme sürecine katkıda bulunacağına inanıyorum.

İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Görüşmemize geçmeden önce, görüşmemizin gizli olduğunu belirtmek isteriz. Görüşmede konuşulanları biz ve bazı araştırmacılar dışında başka kimsenin bilmeyeceği konusunda emin olabilirsiniz. Bunun yanında araştırma raporumuzda isimleriniz kullanılmayacaktır. Görüşmemiz sırasında ses kayıt cihazını istediğiniz zaman durdurabilirsiniz. Görüşmemizin yaklaşık 20 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Görüşmeye başlamadan önce bana sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz bir düşünceniz var mı?

Görüşme sorularına başlamamızı ister misiniz?

E.Ü. BÖTE Y.L. Öğrencisi Osman Gazi YILDIRIM

1. Facebook'ta hergün paylaşılan gönderileri takip ettiniz mi? (Cevap Hayır ise niçin takip etmediniz?)
2. Bu uygulamanın hoşlandığınız yönleri nelerdir?
3. Bu uygulamanın hoşlanmadığınız yönleri nelerdir?
4. Bu uygulamanın İngilizce kelime öğrenmek için iyi bir yöntem olduğunu düşünüyor musunuz?
5. Her hafta yapılan quiz uygulamasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
6. Uygulama ile ilgili söylemek istediğiniz başka düşünceleriniz var mı?